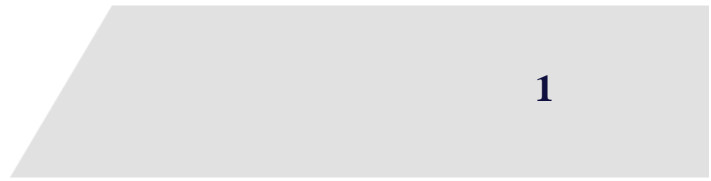

**НАЦИОНАЛЕН
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПО ЗАЕТОСТТА
ПРЕЗ 2019 г.**

*За повишаване активността и качеството на
човешкия капитал*

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение.....	2
Пазарът на труда през 2018 г. и очаквания за 2019 г.	5
Макроикономическа среда, развитие на икономиката през 2018 г. и прогнози за предлагането и търсенето на работна сила през 2019 г.	5
Заетост, безработица и неравнопоставени групи на пазара на труда през 2018 г.....	9
Национална политика по заетостта през 2019 г.....	14
Приоритети и направления на националната политика по заетостта през 2019 г.	14
Целеви групи и подгрупи	22
Насърчаване на икономически растеж, благоприятен за заетостта, подобряване на бизнес средата, развитие на основни сектори на икономиката и тяхното въздействие върху заетостта	24
Развитие на регионите	33
Подобряване на функционирането на пазара на труда	34
Осигуряване на работна сила с квалификация и умения съобразно търсенето на бизнеса и с оглед на бъдещите потребности	34
Осигуряване на заетост за неравнопоставените групи на пазара на труда в програми, проекти и мерки от Закона за насърчаване на заетостта; изпълнение на препоръката на Съвета относно дългосрочно безработните и Гаранцията за младежта	39
Подобряване на услугите за активиране на безработните; активиране на неактивни в т.ч. обезкуражени лица	45
Ограничаване на нерегламентираната заетост и недекларираните плащания на работещите	46
Политика по доходите и пасивна политика на пазара на труда	48
Осигуряване на социална сигурност и социално включване	49
Социален диалог	50
Свободно движение на работници в рамките на ЕС и заетост на лица от трети страни. .	51
Управление на политиките по заетостта.....	52

ВЪВЕДЕНИЕ

Функционирането на пазара на труда, дори в условията на възходящо икономическо развитие, не разчита на автоматизъм, нещо повече именно при благоприятна стопанска конюнктура по-ясно се открояват структурните несъответствия, част от които са свързани с човешкия капитал. Основно предизвикателство на пазара на труда са различията в търсенето и предлагането на работна сила с определена квалификация и умения. В тази връзка държавата прилага действен инструмент за ограничаване на несъответствията, какъвто е ежегодното приеманият от правителството Национален план за действие по заетостта.

През 2019 г. неговото мото е „За повишаване активността и качеството на човешкия капитал“, тъй като целта е да се подобрява човешкият капитал, за да подкрепи ръста на икономиката, да се балансира пазара на труда, като се подготвят кадри за работни места и по професионални направления с необезпечено търсене. Наред с това ще се осигурява активиране на неактивните и изпреварващо обучение на работната сила за удовлетворяване на повишаващото се търсене от страна на бизнеса и по-успешното адаптиране на икономиката към външните и вътрешните предизвикателства на стопанското развитие. Планът ще продължи да допринася за реализиране на целите и поетите ангажименти на страната в изпълнение на Стратегията на ЕС „Европа 2020“ и мерките, включени в актуализацията на Националната програма за реформи през 2018 г, Конвергентната програма на Република България 2018-2021 г., Програмата на правителството до 2021 г., задачите на Актуализираната стратегия по заетостта 2013 – 2020 г., Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г., Националната стратегия за учене през целия живот 2014 – 2020 г., Националната стратегия за хората с увреждания 2016 – 2020 г., Националната програма за развитие: България 2020 и др.

Съгласно изискванията на Закона за насърчаване на заетостта (чл.6 ал.2) планът е разработен от работна група с участието на експерти от отговорните институции, социалните партньори, неправителствения сектор и включва одобрената от Националния съвет за насърчаване на заетостта „Рамка с основните приоритети и направления на действие през 2019 г.“ Съгласуван е от социалните партньори, членове на Националния съвет за насърчаване на заетостта и Националния съвет за тристранно сътрудничество и е приет с решение на Министерския съвет.

Визията на Националния план за действие по заетостта през 2019 г. е определена като: „Подкрепа за растежа на икономиката чрез активиране на неактивните лица и повишаване качеството на работната сила за удовлетворяване на търсенето от работодателите, вкл. увеличаване на заетостта на неравнопоставените групи на пазара на труда, приоритетно от най-слабо развитите райони.“

В тази връзка през 2019 г., както и през 2018 г., в активната политика на пазара на труда водещи са услугите за търсещите работа и за неактивните лица, както и обучението на работната сила по професии, търсени от работодателите и по ключови компетентности. Чрез мерки за

подобряване на качеството на обучението, мотивиране на обучаваните лица и усвояване на знания и умения, които се търсят на пазара на труда ще се подготвят кадри за ограничаване на недостига на квалифицирана работна сила.

Основните цели и приоритети на националната политика по заетостта през 2019 г. при очаквания икономически ръст за 2019 г., стабилна вътрешна икономическа среда и ръст на вътрешното търсене включват: подкрепа за растежа на икономиката чрез увеличаване предлагането на качествена и по-производителна работна сила според потребностите на икономиката; намаляване на неравновесията между предлагането и търсенето на работна сила и подкрепа за създаване на работни места в реалната икономика за постигане на растеж, благоприятен за заетостта; подобряване на бизнес средата и увеличаване на заетостта в основните сектори на икономиката; увеличаване на участието на пазара на труда и намаляване на броя на неактивните лица в трудоспособна възраст; по-успешно включване и усвояване на умения от безработните от най-неравнопоставените групи, по-бързо устройване на работа и постигане на устойчива заетост; постигане на по-голяма ефикасност и качество на услугите по заетостта; бързи преходи от заетост в заетост за търсещите работа лица с висока квалификация и възможности за кариерно развитие; постигане на дълготраен ефект при приобщаването към пазара на труда на най-уязвимите групи; развитие на междуинституционалното взаимодействие и социалното партньорство.

Приоритетни целеви групи на активната политика на пазара на труда през 2019 г. ще бъдат продължително безработните лица и безработните без професионална квалификация, независимо от възрастовата група. Ще се работи и с безработните младежи до 29 г. с подгрупа до 25 г.; младежи, които нито се обучават, нито са заети (NEET's); безработните над 50-годишна възраст; безработни лица с трайни увреждания; неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. Финансирането на плана се осъществява със средства за активна политика на пазара на труда от държавния бюджет за 2019 г., както и със средства от Европейските структурни и инвестиционни фондове.

В НПДЗ за 2019 г. е включена информация за:

- програмите, проектите, мерките по Закона за насърчаване на заетостта и схемите по ОП „Развитие на човешките ресурси“ (ОПРЧР) 2014-2020 г. за заетост и обучение и действията по Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта;
- дейности на други институции, които влияят върху икономиката и пазара на труда;
- финансовите средства, източниците за финансиране, видовете стимули и техните размери – както за работодателите, обучаващите институции, така и за участниците в субсидирана заетост, обучение или насърчаване на мобилността;
- отговорните институции за изпълнение на плана и техните партньори.

Планът за 2019 г. е разработен в три части. Първата част представя състоянието на пазара на труда през 2018 г. и очакванията за 2019 г. Във втората част е изложена националната политика по заетостта през 2019 г. В тази част са изложени и целите, приоритетите, целевите групи на политиката и програмите, проектите, мерките и действията в следните основни направления:

- Подкрепа за икономически растеж благоприятен за заетостта.
- Подобряване на социалния диалог чрез включване на социалните партньори във формирането и изпълнението на политиките по заетостта.
- Намаляване на безработицата в икономически по-слабо развитите региони включително чрез активната политика на пазара на труда.
- Подобряване на функционирането на пазара на труда.

В третата част са включени действията за укрепване на управлението на политиките по заетостта.

Планът съдържа и подробни приложения, които подпомагат неговото изпълнение от отговорните институции и организации. Първото приложение включва кратки фишове на програми, проекти, мерки, които се финансират от държавния бюджет и схеми по оперативните програми с посочени цели, основни дейности, целеви групи и отговорни за тяхната реализация институции, организации и партньори, както и продължителност и размер на финансирането. Във второто приложение са регламентирани максималните размери на средствата по чл. 30а от Закона за насърчване на заетостта (ЗНЗ) за програмите, проектите и мерките за 2019 г. В отделно приложение (3), което изпълнява ролята на указател, са определени видовете плащания за всяка програма или мярка, включена в плана. Финансовата таблица за разпределение на средствата от бюджета на Министерството на труда и социалната политика (МТСП) за активна политика за 2019 г. от държавния бюджет показва средствата по програми, проекти, мерки и за обучението на възрастни, както и резултатите, които трябва да се постигнат като брой включени в заетост и обучение лица (приложение 4). В приложение 4.1 се посочва индикативно за всяка програма/проект или мярка за заетост и обучение дали е приложимо отпускането на средствата да се реализира под формата на схема за минимална помощ или под формата на схема за държавна помощ. В приложение 5 е включен отчет за изпълнението на НПДЗ 2018 г. за деветте месеца с финансова таблица. Приложение 6 съдържа обобщена таблица с данни относно заетостта и безработицата в 28-те области на страната.

Пазарът на труда през 2018 г. и очаквания за 2019 г.

Макроикономическа среда, развитие на икономиката през 2018 г. и прогнози за предлагането и търсенето на работна сила през 2019 г.

През деветте месеца на 2018 г. икономическият растеж в България възлезе на 3.1%, при среден ръст на БВП за страните-членки на ЕС от 2.1%. Поддържането на устойчиви темпове на нарастване на икономическата активност в страната между 3.5-3.9% през последните три години спомогна за плавното повишаване на БВП на глава от населението в стандарт на покупателна способност, който достигна 49% от средния за ЕС 28 през 2017 г. Очакванията са икономическият растеж в България да остане висок и през 2019 г. в размер на 3.7%, което ще осигури продължаване на процеса на реална конвергенция на страната към средните нива на доходи в ЕС.

През деветмесечието на 2018 г. растежът на БВП бе формиран изцяло от вътрешното търсене. С водещ принос бе частното потребление, като крайните потребителски разходи на домакинствата се увеличиха със 7.9%, подкрепени от благоприятното развитие на пазара на труда и нарастването на кредитите към домакинствата. Публичното потребление също отбеляза увеличение от 3.9%, в резултат на по-високите разходи за заплати и издръжка. Инвестиционната активност в страната се повиши през разглеждания период, като инвестициите в основен капитал се увеличиха с 6.5%, благодарение на нарастването както при частните, така и при публичните инвестиции.

Приносът на нетния износ за растежа на БВП през деветмесечието на 2018 г. бе отрицателен, повлиян от негативната динамика при износа на стоки, в резултат от временни ефекти в търговията с нефтопродукти и метали, и влошената икономическа ситуация в Турция.

За нарастването на новосъздадената добавена стойност в икономиката от 3.0% за деветте месеца на 2018 г. допринесоха най-вече услугите и индустрията, докато приносът на селското стопанство остана слабо отрицателен. От страна на производствените фактори заетост и производителност на труда, растежът на добавената стойност за цялата икономика бе формиран почти изцяло от производителността на труда, която се повиши с 1.8 %, докато темпът на нарастване на заетите възлезе на 0.1% . За разпределението на приносите на двата производствени фактора за цялата икономика най-голямо влияние оказва селското стопанство. Селското стопанство е един от секторите в икономиката, които се характеризират с висока интензивност в използването на труда (основно на самонаетия такъв), като производствен ресурс, и поради това е силно зависим от обема на произведената продукция. За деветмесечието на 2018 г. икономическата активност в селското стопанство се понижи, което беше съпроводено и със спад на заетите, след

тяхното значително увеличение през 2017 г., а това се отрази в повишение на производителността на труда с 4.8%. За разлика от селското стопанство, в индустрията и услугите водещият фактор за създаване на добавена стойност през деветте месеца на 2018 г. бе растежът на заетостта. Независимо че икономическата активност в промишлеността отслабна през деветмесечието на 2018 г., повлияна от негативното развитие при износа, повишението на заетите с 0.9% остана близо до отбелязаното през същия период на предходната година, с основен принос от страна на експортно-ориентираните дейности. Строителството регистрира един от най-високите растежи на заетостта по икономически дейности от 5.5%, след като показателят започна да нараства едва в края на 2017 г. На практика това е отрасълът, където заетостта показва и най-бавно възстановяване от влиянието на икономическата криза. В сектора на услугите броят на заетите се повиши с 1.4% спрямо деветмесечието на 2017 г. и техният растеж слабо изпревари динамиката на производителността на труда от 1.1 %. Ускорено търсене на труд спрямо година по-рано отбелязаха както дейности с по-висока добавена стойност, като създаване и разпространение на информация, така и отрасли, които съсредоточават работна сила с относително по-ниска квалификация, като търговия, транспорт и хотелиерство и ресторантьорство. За разлика от предходната година, през деветте месеца на 2018 г. заетите работни места показаха почувствително увеличение предимно сред лицата със средна и по-ниска квалификация, което се отрази в задържане на растежа на производителността на труда.

В условията на повишаване на търсенето на труд в икономиката и наемане на хора със средна и по-ниска квалификация, растежът на компенсацията на един нает се забави до 5.4% за деветмесечието на 2018 г., при 9.9% за съответния период на 2017г. Това бе най-силно изразено в услугите, където средният растеж на компенсацията на един нает отслабна до 2.6%, а при част от дейностите на услугите бе регистрирано намаление. Последното допринесе за слабото намаление на годишна база на номиналните разходи за труд на единица продукция (РТЕП) в услугите и до свиване на растежа на номиналните РТЕП за цялата икономика до 2.3% спрямо нарастването им от 7.4% през деветмесечието на 2017 г.

Забавеният растеж на доходите през деветте месеца на 2018 г. беше потвърден и от динамиката на средната работна заплата, която се повиши със 7.6% на годишна база. За наблюдаваното развитие допринесе частният сектор, където растежът на средната заплата отслабна до 7.2%, при 11% през 2017г. Ускорен номинален темп на повишение на заплатите се наблюдаваше в обществения сектор (9.2%), подкрепен от по-високите разходи за труд в приоритетни дейности от публичния сектор и най-вече в образованието. В условията на повишение на потребителските цени в страната през деветте месеца на 2018г., реалният растеж на средната заплата се забави до 5% .

Очаквания за развитието на икономиката и пазара на труда през 2019 г.

През 2018 г. БВП се очаква да се повиши с 3.6%, в резултат от вътрешното търсене. Подобно на първата половина на годината, през второ полугодие частното потребление продължава да е водещо за икономическия растеж, но темпът му на нарастване се забави и средно за годината се очаква да възлезе на 5.2%. Положителни са и очакванията за по-нататъшен ръст както на частните, така и на публичните инвестиции, които спомагат за годишно повишение на бруто образуването на основен капитал от 8.9%. Нетният износ има отрицателен принос за растежа на БВП през първото полугодие, поради слабото представяне на износа и натиска върху вноса от страна на потреблението и инвестициите. През втората половина на годината се очаква приносът на нетния износ да продължи да бъде отрицателен, но да се понижи в сравнение с първите шест месеца на 2018 г., в резултат на по-благоприятна динамика при износа и по-ограничено нарастване на вътрешното търсене.

Растежът на БВП ще се повиши до 3.7% през 2019 г. поради по-големите публични инвестиции и публично потребление. Очаква се ръстът на общите инвестиции в основен капитал да достигне 9.5%. Частното потребление ще запази своя сравнително висок темп на растеж от около 5%, но темпът леко ще се забави в сравнение с предходната година, поради по-ограниченото нарастване на заетостта. През 2019 г. се очаква ограничаване на отрицателното влияние от търговията с трети страни, което ще се отрази в леко ускоряване на общия растеж на износа на стоки и услуги. Със засилването на вътрешното търсене спрямо 2018 г. растежът на вноса се очаква да се ускори и да увеличи отрицателния принос на нетния износ към растежа на БВП до 2.4 пр.п. В резултат от развитието на външната търговия, търговският дефицит се очаква да се увеличи до 6.1%, а излишъкът по текущата сметка на платежния баланс да се свие до 0.9%, при стойности на двата показателя от 4.1% и 2.9% от БВП през 2018 г.

През първата половина на 2018 г. темпът на нарастване на заетите се забави до 0.7%, ограничаван от негативната динамика в селското стопанство, докато търсенето на труд в индустрията и услугите се ускори. Този профил на развитие на заетостта се очаква да се запази и през втората половина на годината, като средният за годината растеж на заетите се очаква да възлезе на 0.6%. За 2018г. нивото на безработица се очаква да е 5.4% и за първи път ще бъде под историческият си минимум от 2008 г., а повишението на коефициента на икономическа активност на населението ще бъде по-ограничено спрямо 2017 г. поради намалението на работната сила.

Високите нива на търсене на труд се очаква да продължат да бъдат съпроводени с ограничения от страна на предлагането на работна сила, което обуславя и очакваното забавяне в растежа на заетостта в средносрочен период.

През 2019 г. броят на заетите ще се повиши с 0.3%, като по-бавен темп на нарастване се очаква както в индустрията, така и в услугите. За все по-ограниченото предлагане на труд в икономиката влияние ще оказва както намалението на населението в трудоспособна възраст, така и бързото изчерпване на потенциалния свободен трудов ресурс от безработни и лица извън работната сила (най-вече обезкуражени). Коефициентът на безработица се очаква да се понижи до

4.8% за 2019 г., а нивото на участие в работната сила ще запази темпа си на повишение от предходната година, тъй като темпът на намаление на работната сила няма да надхвърли този на населението.

Динамиката на компенсацията на един нает се забави през първото полугодие на 2018 г., като тази тенденция ще е в сила за цялата година. Номиналният темп на повишение на показателя ще достигне 6.6% за 2018 г. и ще остане по-нисък от отчетения през 2017 г. (10.5%). В условията на ускорен растеж на производителността на труда и нарастване на цените в страната, компенсацията на един нает ще се повиши до 8.4% през 2019 г. Заедно със заложените увеличения на заплатите в сектор образование, както и нарастването на минималната работна заплата, положителен принос се очаква и по линия на планираните допълнителни разходи за труд в бюджетната сфера.

По данни от Агенцията по заетостта от проведеното проучване на потребностите от работна сила през първата половина на 2018 г., в краткосрочен план най-търсени ще са специалистите с висше образование в следните професионални направления: Икономика, Администрация и управление, Машинно инженерство, Електротехника, електроника и автоматика и Туризм.

Сред специалистите със средно образование най-търсени ще бъдат тези с професии: Машинен оператор, Продавач – консултант, Сервитьор-барман, Строител, Шивач - Оператор в производството на облекло, Електротехник, Заварчик, Камериер, Икономист, Оперативен счетоводител, Машинен техник, Строител – монтажник и Машинен монтьор.

Според прогнозите на Cedefop¹ за търсенето и предлагането на квалификации и умения, в периода 2018-2020 г. работната сила в България ще отбележи спад с 0.7%, като при жените намалението ще бъде с 0.6%, а при мъжете - с 0.7%. Заетостта се очаква слабо да нарасне с 0.2%, като това нарастване ще се отрази само при лицата с висока квалификация, при които заетостта ще нарасне с 2.5%. При лицата с ниска и средна степен на квалификация заетостта ще намалява – съответно с 2.9% и с 0.5%. За сравнение, в периода 2018-2020 г. в ЕС-28 се очаква слабо нарастване на заетостта от 0.8%, като при лицата с ниска и средна квалификация ще има намаление с 3.6% и с 0.2%, докато при лицата с висока квалификация ще се отбележи нарастване на заетостта с 4.5%.

Нарастване на заетостта в България в периода до 2020 г. ще се наблюдава предимно в секторите на „Научни и технически дейности“, „Административни и спомагателни дейности“, „Електроенергия“, „Строителство“, „Обслужващи дейности“, „Здравеопазване и социални дейности“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, ИКТ. Намаление на заетостта се очаква предимно в секторите на „Транспорт и складиране“, „Доставка на вода, канализация, управление на отпадъци“, „Производство“, „Селско и горско стопанство, риболов“, „Публична администрация, отбрана“, „Образование“.

В периода 2018-2020 г. ще се наблюдава нарастване на заетостта на техници и приложни специалисти – със 7.6%, помощен административен персонал – с 5.7% и на професиите,

¹ <http://www.cedefop.europa.eu/bg/publications-and-resources/data-visualisations/skills-forecast>

Заетост, безработица и неравнопоставени групи на пазара на труда през 2018 г.

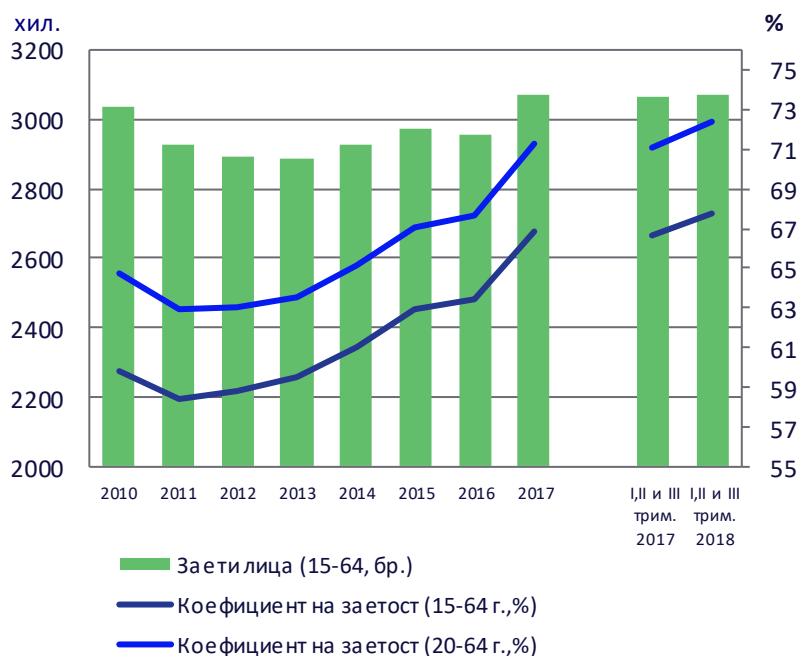
неизискващи квалификация – с 5.6%. Най-голямо намаление на заетостта ще има при квалифицираните работници в селското, горското и рибното стопанство – с 10.7%, ръководителите – със 7.9% и квалифицираните работници и сродни на тях занаятчии – със 7.1%.

Професиите, при които има текущ недостиг са тези с ограничено предлагане на работна сила със съответното образование и квалификация - учители, здравни работници (медицински сестри, акушерки, лекари), инженери, технически специалисти (стругари, техници), специалисти от сектора на ИКТ, финансови специалисти, агенти продажби, търговски агенти и брокери, административни специалисти и специалисти по бизнес услуги и др.

През 2018 г. продължават положителните тенденции на пазара на труда. По данни от Наблюдението на работната сила (НРС), провеждано от Националния статистически институт средно за деветте месеца на 2018 г. броят на заетите нараства, а този на безработните и икономически неактивните намалява на годишна база.

Средно за деветте месеца на 2018 г. коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15-64 г. се увеличава на годишна база с 0.4 п.п. до 71.6%. Работната сила на 15-64 години намалява в резултат на неблагоприятните демографски процеси, като броят ѝ за деветмесечието на 2018 г. е 3 249.7 хил., с 28 хил. по-малко в сравнение със същия период на 2017 г.

Фиг. 1. Заетост по данни на НРС, НСИ

Заетите на възраст 15-64 г. през деветте месеца на 2018 г. се увеличават до 3 072.4 хил., но с по-нисък темп на нарастване (с 0.2%) в сравнение с година по-рано (когато ръстът на заетите е бил 3.7%). Заетостта се увеличава при високите възрастови групи, като по-съществен е ръстът при 45-54 годишните и 55-64 годишните, съответно с 14.3 хил. и 17.7 хил. Спад се отчита при възрастовата група 15-24 г. със 17.3 хил. и при групата 25-34 г. с 10.1 хил.

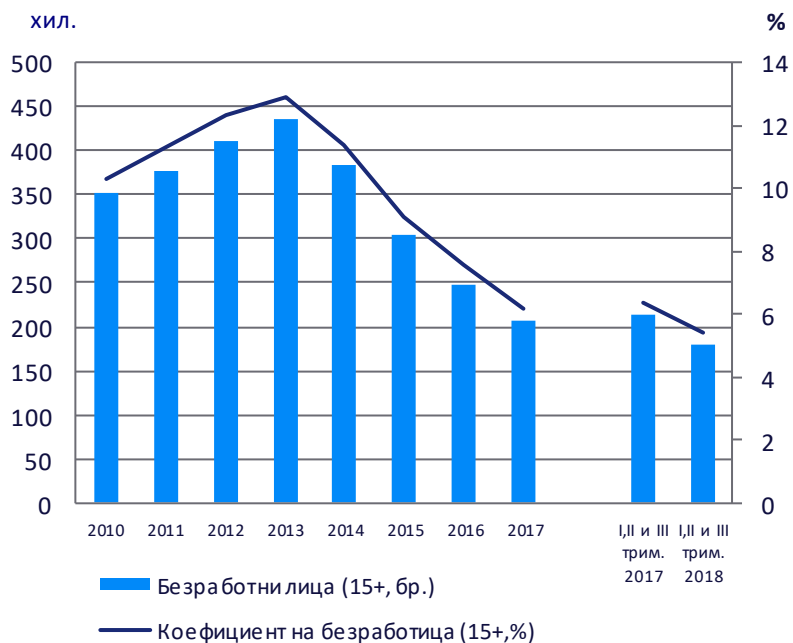
Коефициентът на заетост за населението на възраст 15-64 г. достига 67.7%, като в сравнение с деветмесечието на 2017 г. се увеличава с 1.1 п.п. За същия период

коэффициентът на заетост за възрастовата група 20-64 г. нараства с 1.3 п.п., достигайки 72.4%.

По-голям принос за увеличаване на заетостта в сравнение с деветмесечието на 2017 г. има ръстът на заетите в икономически дейности „Строителство“ – с 13.6 хил. и „Образование“ и „Административни и спомагателни дейности“ – с по 8.7 хил. Броят на заетите намалява в 9 от 18-те икономически дейности по данни от НРС. По-голям спад на заетите се наблюдава в „Селско, горско и рибно стопанство“ и „Професионални дейности и научни изследвания“, съответно с 12.5 хил. и с 4.8 хил.

Регионалните различия в заетостта се запазват. За деветте месеца на 2018 г. коэффициентът на заетост за населението на възраст 15-64 г. е по-висок от общия за страната (67.7%) единствено в Югозападния район (73.8%), а най-нисък - в Северозападния район (59.1%). В останалите четири райони стойността на показателя варира в тесни граници – от 64.8% в Северен централен до 66.6% в Югоизточния и Южния централен. Заетите на възраст 15-64 г. намаляват в сравнение с деветте месеца на 2017 г. в Североизточния район (със 7.5 хил.) и в Южния централен (с 5.9 хил.). В останалите четири района броят на заетите се увеличава, като най-голямо е увеличението на заетите в Югозападния район (с 15.4 хил.).

Фиг. 2. Безработица

Безработицата продължава да намалява. Средно за трите тримесечия от началото на 2018 г. безработните са 179.7 хил. по данни от НРС. В сравнение със същия период на 2017 г. броят им намалява с 33.1 хил. Коэффициентът на безработица е средно 5.4% за деветмесечието на 2018 г., което е най-ниското ниво, отчетено за този период. В сравнение със същия период на предходната година стойността на показателя намалява с 0.9 п.п.

Равнището на безработица на годишна база в България от 2015г. до сега е по-ниско от средното за ЕС-28. По данни на Евростат през деветмесечието на 2018 г. средната

стойност на показателя за България е 5.4%, а за ЕС-28 е 6.9%.

Намаление на броя на безработните се отчита при всички възрастови групи. В сравнение с деветмесечието на 2017 г. намалението е по-съществено при възрастовите групи 35-44 г. (с 9 хил.) и 25-34 г. (със 7.8 хил.).

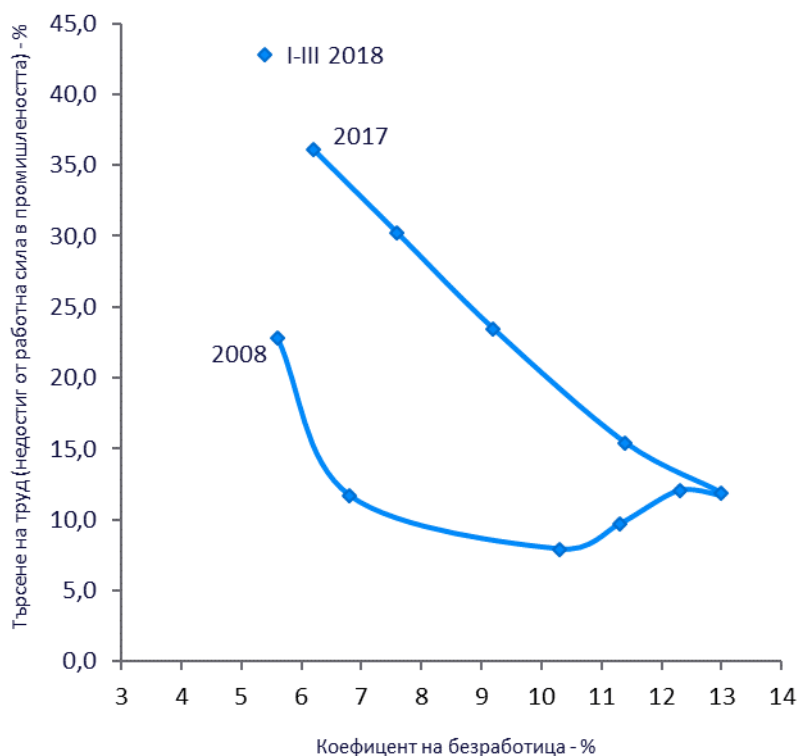
Безработните младежи на възраст 15-24 г. продължават да намаляват в абсолютно изражение, а относителният им дял от икономически активното население на същата възраст нараства незначително. През деветмесечието на 2018 г. безработните младежи намаляват на годишна база с 2.3 хил. до 20.6 хил., а коефициентът на младежка безработица нараства с 0.1 п.п. до 13.4%. От 2016 г. до сега равнището на младежка безработица (15-24 г.) за България е по-ниско от средното за ЕС-28. По данни на Евростат тази тенденция продължава и през деветмесечието на 2018 г. – за България стойността на показателя е 13.6% при 15.2% средно за ЕС-28.

Равнището на младежите, които не са в заетост, образование и обучение на възраст 15-24 г. намалява трайно от 2014 г. По последни данни на Евростат, през 2017 г. за България то е 15.3% при средна стойност за ЕС-28 от 10.9%.

Продължително безработните продължават да намаляват и като брой и като относителен дял от работната сила. През деветмесечието на 2018 г. в сравнение със същия период на 2017 г. продължително безработните лица намаляват с 13.2 хил. и са 103.5 хил., а коефициентът на продължителна безработица намалява с 0.4 п.п до 3.1%. Делът им от общия брой безработни остава висок (57.6%).

Наред с увеличението на заетостта и намалението на безработицата намалява и икономически неактивното население. През разглеждания период по-съществен принос за намалението на икономически неактивните лица на възраст 15-64 г. имат лицата, които желаят да работят - те намаляват с 24 хил., докато тези които не желаят да работят намаляват с 12.3 хил. Обезкуражените лица на възраст 15-64 г., които са част от желаещите да работят икономически неактивни лица, продължават да намаляват и през деветмесечието на 2018 г. са 84.9 хил. На годишна база се отчита значителен спад на броя им - с 27.3% (или с 32 хил.).

Фиг. 3. Крива на Бевъридж по данни на Евростат

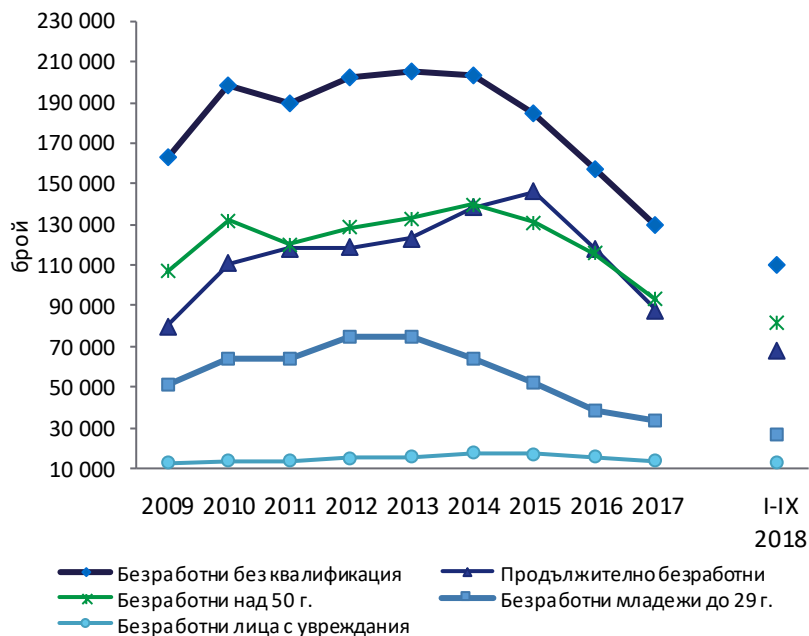

2008-2017 г. и средни стойности за деветмесечието на 2018 г. Данните показват, че за една година недостигът от работна сила в промишлеността се увеличава значително, като това увеличение е много по-голямо от намалението на безработицата. През 2017 г. недостиг от работна сила са посочили 36.1% от работодателите в промишлеността, с 5.9 процентни пункта повече в сравнение с 2016 г., докато за същия период равнището на безработица е намаляло с 1.4 п.п. Тенденцията на по-плавно намаление на безработицата и значително увеличение на недостига от работна сила продължава и през 2018 г. Увеличаващият се недостиг от работна сила в промишлеността успоредно с намаляващата безработица е индикация, че свободните работни места се заемат много по-трудно и възможностите на работодателите да удовлетворят потребностите си от работна сила намаляват. Това вероятно се дължи, както на значителното намаление на безработните лица, така и на разминаването между търсени и предлагани умения.

По данни на Агенцията по заетостта тенденцията на намаление на **регистрираната безработица**, наблюдавана от 2014 г., продължава и през деветмесечието на 2018 г. Средномесечният брой на безработните, регистрирани в бюрата по труда е 204 798, като намалява с 14.7% или 35 341 лица в сравнение с периода януари-септември 2017 г. Средномесечното равнище на регистрирана безработица е 6.2%, с 1.1 п.п. по-ниско спрямо деветмесечието на 2017 г.

Кривата на Бевъридж е един от основните инструменти за измерване на съответствието между търсенето на труд, представено чрез свободните работни места и безработицата, като отразява циклични или структурни промени. Структурни проблеми на пазара на труда се отчитат, както при увеличаване броят на работните места в съчетание с увеличаване на равнището на безработица, така и при намаление на равнището на безработица с по-бавни темпове от нарастването на свободните работни места. Подобна на втората ситуация представя фиг. 3., в която коефициентът на свободните работни места (търсенето на труд) е представено с недостига от работна сила в промишлеността за периода

Фиг. 4. Безработни в неравностойно положение на пазара на труда, по данни на АЗ

Наред с намалението на общата безработица намаляват и безработните във всички наблюдавани групи в неравностойно положение на пазара на труда.

Безработните младежи и от двете групи (до 24 и до 29 г.) продължават да намаляват в абсолютно изражение и като относителен дял от всички регистрирани безработни. Безработните до 29 г. през деветмесечието на 2018 г. са 26 630 лица средномесечно, със 7 329 по-малко спрямо същия период на 2017 г. Относителният им дял от всички безработни, регистрирани в бюрата по труда е 13.0%, при

14.1% през януари-септември 2017 г. Безработните младежи до 24 годишна възраст намаляват с 3 098 лица и са 9 954 лица средномесечно, а относителният им дял е 4.9%, с 0.5 п.п. по-нисък спрямо деветмесечието на 2017 г. По наблюдавани професионални групи при безработните младежи до 29 г. и до 24 г. с най-голям дял са тези без квалификация и специалност, съответно 58.1% и 66.9%. В образователната структура и на двете възрастови групи (до 24 и до 29 г.) с най-висок дял са младежите с основно и по-ниско образование, като при тези до 29 г. те са 41.5%, а при тези до 24 г. те са 47.9%.

Продължава положителната тенденция на намаление на дълготрайно безработните, регистрирани в бюрата по труда, която се наблюдава от 2016 г. Средномесечният им брой е 68 135, като в сравнение с деветмесечието на 2017 г. се отчита намаление с 23 605 лица. Относителният им дял от всички регистрирани безработни намалява до 33.3%, при 38.2% през периода януари-септември 2017 г. Повече от половината от продължително безработните са без квалификация (69.8%) и с основно и по-ниско образование (65.4%).

Намалението на броя на безработните над 50-годишна възраст, което се наблюдава от 2015 г. продължава и през деветмесечието на 2018 г. Средномесечният им брой е 81 239, с 13 983 по-малко спрямо година по-рано. Относителният им дял от всички безработни запазва стойността си от деветмесечието на 2017 г. и е 39.7% и през деветмесечието на 2018 г. Без квалификация и специалност са 51.6% от безработните над 50 години, регистрирани в бюрата по труда. В

образователната им структура с най-голям относителен дял е групата на тези със средно образование (46.7%), като преобладаваща част от тях са със средно-професионално образование.

Безработните лица с трайни увреждания намаляват със 727 лица в сравнение с деветмесечието на 2017 г., като тенденция на намаление при тази група се отчита от 2015 г. Средномесечният им брой през периода януари-септември 2018 г. е 13 003, а делът им от всички регистрирани безработни е 6.3%, при 5.7% през същия период на 2017 г. По наблюдавани професионални групи при безработните с трайни увреждания с най-висок дял са тези без квалификация и специалност (39.3%). В образователната им структура с най-голям относителен дял са лицата със средно образование 58.9%, като преобладаваща част от тях са със средно-професионално.

Безработните без квалификация и специалност намаляват с 22 532 лица в сравнение с деветмесечието на 2017 г., достигайки до 109 572 лица средномесечно през периода януари-септември 2018 г. Трайна тенденция на намаление на регистрираните безработни без квалификация и специалност се отчита от 2014 г. В общата структура на безработните, лицата без квалификация заемат дял от 53.5% (при 55.0% през деветмесечието на 2017г.).

Безработните с основно и по-ниско образование намаляват с 20 612 лица в сравнение с деветмесечието на 2017 г., като тенденция на намаление при тази група се отчита от 2014 г. Средномесечният им брой от януари до септември 2018 г. е 90 241, а относителният им дял от всички безработни, регистрирани в бюрата по труда е 44.1%, при 46.2% за същия период на 2017 г.

Приоритети и направления на националната политика по заетостта през 2019 г. в изпълнение на европейски и национални стратегически цели

Икономическият растеж и стабилната фискална позиция се съчетават с добро възстановяване на пазара на труда, ръст на заетостта и намаляване на безработицата до почти естествените ѝ нива. Дори и да има цикличен характер, подемот на икономиката е благоприятен за предприемане на структурни мерки на пазара на труда и в количествено и в качествено отношение, в т.ч. осигуряване на кадри с умения, които се търсят от работодателите и увеличаване на предлагането на работна сила за постигане на по-висока като брой, но и по-ефективна заетост. Същевременно бавното увеличение на капитала и труда ограничава потенциала за растеж. Заплаха остава значителната задлъжнялост на нефинансовите корпорации, която би могла да попречи на средносрочните перспективи за растеж. Очаква се увеличението на заплатите и по-бързото усвояване на средствата от ЕС да даде тласък на икономическия растеж в средносрочен план. Приносът на инвестициите за икономическия растеж се очаква да нарасне с по-бързото усвояване на средствата от ЕС. Продължаващ ръст на заплатите при ограничена инфлация ще подкрепи вътрешното търсене като фактор на растежа, но има резерви и в интензивността и в

производителността на труда. Ниското образование, квалификация и неравенствата, свързани със социално-икономическото положение, представляват основни пречки пред усъвършенстването на човешкия капитал с потенциални последици върху нивото на уменията и потенциала за растеж. Не може да се разчита на автоматизъм в подобряването на функционирането на пазара на труда. Въпреки отчетеното намаление, остават все още големи групи от безработни лица с ниска активност за търсене на работа, без квалификация и със загубени трудови навици, които се нуждаят от целенасочено въздействие и към които трябва да се насочват действията на активната политика по заетостта.

Основни предизвикателства и „тесни места“ на пазара на труда през 2019 г.

Основните проблеми на пазара на труда, като цяло, имат структурен и локален характер, като същевременно се индивидуализират, изисквайки нестандартни подходи за решаване и трудно постигане на масов ефект. Пазарът на труда поставя все по-големи изисквания към качествата на всяка трудоспособна личност по отношение на нейните знания и умения, а реализацията ѝ зависи и от потенциала за развитие на региона, в който живее. През 2019 г. пазарът на труда ще се характеризира със:

- Структурни предизвикателства поради намаляващото население в трудоспособна възраст, недостигът на умения и несъответствието между търсените и предлагани умения, което се проявява чрез необезпечено търсене на квалифицирани кадри по професии и браншове с потенциал за развитие и ключово значение за икономиката.

Търсене на решения чрез:

- промени в план-приема в образованието, изпреварващи обучения и обучения по заявки на работодателите за безработните, обучения за заетите, както и чрез обвързан с търсенето внос на работна сила от трети страни;
- осигуряване на по-атраaktivни условия на заплащане и труд;
- оползотворяване на неизползвания потенциал от човешки ресурси чрез активиране на лицата, които не работят и не търсят работа; подкрепа за съчетаване на семейния с професионалния живот, гъвкава заетост, заетост при непълно работно време и др.
- Краткосрочна заетост (със случаен, сезонен характер, често нерегламентирана), съчетана с продължителна безработица, особено извън активния сезон и за населението от по-слабо развитите региони, където остава недостатъчен броят на новоразкриваните работни места и при предлагането преобладава нискоквалифицираната работна сила. Необходими са действия за повишаване на инвестициите за изпреварващо обучение на кадрите, които ще бъдат търсени за дадени работни места. Осигуряване на заетост, включително към общините, за намаляване на бедността от малките населени места и

селските райони, осигуряване на по-бързи преходи от неактивност към заетост, включително с инструментите на социалното подпомагане.

- Продължителна безработица сред неравнопоставените групи, въпреки намалението на общия брой на тези лица. Продължително безработните са предимно лица с ниско образование и без квалификация, безработни над 50-годишна възраст с ниско образование и загуба на трудови навици, безработни от ромски произход без квалификация и с ниско образование, хора с увреждания и др. Необходима е работа за тяхното интегриране на пазара на труда чрез оценка на индивидуалните им възможности и преодоляване на пречките пред заетостта чрез активиране, мотивиране за активно поведение на пазара на труда, обучение, включително ограмотяване; отстраняване на преградите пред активното търсене на работа, породени от бедност, влошено здраве и лоши битови условия; с отчитане на силната приемственост между поколенията на социалните и икономически условия на живот.
- Необходимост от по-ефективно разпределение и използване на човешките ресурси с пренасочване към по-качествени и по-производителни работни места, както чрез внедряване на по-производително оборудване и съвременни технологии, така и чрез подобряване на уменията и мотивацията за работа, обучение на мениджърите и др. В краткосрочен план чрез подкрепа за географската и професионалната мобилност на работната сила може да се отговори на търсенето на пазара на труда, но в дългосрочен план отговорът на намаляващия брой на работната сила е в повишаването на производителността на труда.
- Поляризация на пазара на труда – увеличава се разликата в равнището на знания и умения между най-висококвалифицираните и нискоквалифицираните кадри. Прехвърлянето на задачи от хората към машините се ускорява и дълбоко засяга пазара на труда, тъй като все по-голям брой дейности ще могат да бъдат автоматизирани. Въздействието е двойно: повишаване на търсенето на висококвалифицирани работници и други работници с подходящите умения, съчетано с обзримо намаляване на възможностите за работа за работниците, които не притежават съответните умения. Необходимо е да се анализират процесите и разработват мерки, по примера на страните с вече натрупан опит в прилагането на новите технологии. Да се набележат секторите, в които работните места са изложени на риск поради автоматизацията и цифровизацията, както и областите и професиите, в които ще се създадат повече работни места. Въздействието на сегашните промени върху работните места, които ще се променят, но няма да изчезнат, както и въздействието им на регионално равнище, изисква по-задълбочено внимание.

- Индустиалните отношения се адаптират бавно към пазара на труда, който става все по-разнороден, глобализиран и нетрадиционен. Макар и в по-ограничен размер, но се появяват и нови нетрадиционни форми на заетост, като например нередовна (случайна) работа, мобилна работа в информационните и комуникационните технологии, работа с ваучери, нараства дистанционната работа и др. Необходимо е развитие на законодателството за регламентирането на умения и знания на тези нови трудови отношения, както и осигуряване на социална сигурност за работещите по този начин.
- Недекларираният труд продължава да нарушава функционирането на пазара на труда, въпреки ограничаването му в резултат от съвместните усилия на институциите и социалните партньори. Необходимо е по-широко използване на информационните технологии и съвместни мерки със социалните партньори за намаляване на недеклариания труд, осигуряване на заетите лица върху реалните размери на възнагражденията, ограничаване на извънредния незаплатен труд, своевременно изплащане на трудовите възнаграждения и др.

Приоритетни направления на действие през 2019 г.

Националният план за действие по заетостта през 2019 г. ще бъде механизъм за подобряване функционирането на пазара на труда, за да е в съответствие с ускоряващото се икономическо развитие. Целта е да се развива човешкият капитал, за да подкрепи ръста на икономиката, да се балансира пазара на труда, като се подготвят кадри за работни места и по професионални направления с необезпечено търсене. Наред с това ще се работи с трудовия потенциал – чрез активиране на неактивните лица и изпреварващо обучение на работната сила за удовлетворяване на повишаващото се търсене от страна на бизнеса и по-успешното адаптиране на икономиката към външните и вътрешните предизвикателства на стопанското развитие. Планът ще продължи да допринася за реализиране на целите и поетите ангажименти на страната в изпълнение на Стратегията на ЕС „Европа 2020“ и мерките, включени в Националната програма за реформи 2018 – 2020 г., препоръката на Съвета от 13.08.2018 г., Заключениеята на Съвета от конференцията Бъдещето на труда – подход основан на жизнения цикъл (Future of Works: a Lifecycle Approach - Council Conclusions) от 21 юни 2018 г., Конвергентната програма, Програмата на правителството до 2021 г., задачите на Актуализираната стратегия по заетостта 2013 – 2020 г., Националният план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г., Националната стратегия за учене през целия живот 2014 – 2020 г., Националната стратегия за хората с увреждания 2016 – 2020 г., Националната програма за развитие: България 2020 и др. Същевременно в НПДЗ ще има резерви за финансиране на спешни мерки при негативни явления чрез преразпределение на средства.

Приоритетите на НПДЗ 2019 г. са в съответствие и с постигнатото по основните досиета в областта на труда и социалната политика по време на Председателството на България на Съвета на Европейския съюз през първото полугодие на 2018 г.

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА от 13 юли 2018 година относно Националната програма за реформи на България за 2018 г. и съдържаща становище на Съвета относно Конвергентната програма на България за 2018 г.

В Препоръката е посочено, че:

...(9) Равнищата на недеklarиран труд остават високи, което има сериозно отражение върху данъчните приходи, условията на труд и адекватността на доходите след пенсиониране. Неотдавна България предприе редица мерки за подобряване на положението. Те включват едnodневни трудови договори в селското стопанство, подобряване на сътрудничеството между данъчните органи и органите по труда и активизиране на усилията, за да се повиши осведомеността относно отрицателните последици за наетите лица. Тяхната ефективност ще зависи от действителното изпълнение. Ускоряването на прехода към официално декларирания икономика е от съществено значение за постигането на приобщаващ растеж и гарантиране на справедливи условия на труд за всички.

(10) Пазарът на труда се подобри, но все още има предизвикателства. Заетостта достигна равнището си от преди кризата, а безработицата е под средното равнище за Съюза. Положителното развитие на пазара на труда обаче не носи еднакви ползи за цялото население в трудоспособна възраст. Дълготрайно безработните лица, неактивните млади хора, ромите и хората, живеещи в по-бедни и селски райони, продължават да са изправени пред значителни трудности да навлязат или да се завърнат на пазара на труда. Застаряването и намаляването на населението, съчетани с коефициент на икономическа активност под средния за Съюза, водят до недостиг на работна сила и умения, което отслабва дългосрочните перспективи на икономиката. Следователно трябва да се обърне по-голямо внимание на повишаването на квалификацията и обучението. Участието на пазара на труда и пригодността за заетост могат да бъдат насърчавани чрез набор от ефективни информационни мерки, активни политики по заетостта и социални услуги.

(11) Неравенството в доходите и в достъпа до услуги (образование, здравеопазване и жилищно настаняване), както и рискът от изпадане в бедност или социално изключване са сред най-високите в Съюза. През 2016 г. две пети от населението е било изложено на риск от бедност или социално изключване, докато доходите на най-богатите 20 % от домакинствата са били почти осем пъти по-високи от доходите на най-бедните 20 %. Разходите за социална закрила са ниски, в това число за схемата на общия минимален доход, чийто обхват и адекватност са ограничени, и въздействието на тези разходи върху намаляването на бедността и неравенството е слабо. Липсва

обективен механизъм за преразглеждане на нивото на обезщетенията. Въпреки наблюдаваното напоследък подобряване на адекватността на социалното подпомагане и на минималните пенсии, системата за социална закрила не предоставя достатъчна степен на подкрепа на най-уязвимите групи или групите в неравностойно положение, като например ромите, децата, възрастните хора, хората с увреждания и хората, живеещи в селски райони. Предоставянето на социални услуги продължава да бъде слабо и тяхното интегриране в услугите на пазара на труда и другите услуги е непълно.

(12) Минималната работна заплата се определя без ясен и прозрачен механизъм, а делът на работниците на минимална работна заплата се е увеличил над два пъти през последните шест години. Липсата на такъв механизъм може да изложи на риск постигането на правилен баланс между целите на подпомагане на заетостта и конкурентоспособността и защитата на трудовите доходи. Това също така създава несигурност, която може да окаже отрицателно въздействие върху предсказуемостта на условията за стопанска дейност. Правителството представи предложения за механизъм за определяне на минималната работна заплата с цел отстраняване на този недостатък. Въпреки това няма съгласие между социалните партньори по този въпрос. В своята бюджетна прогноза правителството също така включи увеличения на минималната работна заплата до 2020 г. През 2018 г. България ратифицира Конвенцията относно определянето на минимална работна заплата на Международната организация на труда. Това би могло да бъде добра основа за определяне на обективен механизъм.

Въпреки последните мерки, съответствието с пазара на труда на професионалното образование и обучение продължава да бъде недостатъчно. Реформата във висшето образование е в ход, но справянето с недостига на квалифицирана работна ръка е предизвикателство, предвид небалансираните профили на завършилите висше образование по сектори. Участието в образованието за възрастни е много ниско въпреки необходимостта от повишаване на уменията.

Стопанската среда се нуждае от по-нататъшно подобрене. Въпреки, че бяха приети редица реформи, прилагането им на практика изостава. Предприятията все още са загрижени относно корупцията, институционалните недостатъци и липсата на работна сила...

ПРЕПОРЪЧВА на България да предприеме следните действия през 2018 и 2019 г.:

1. Да подобри събирането на данъците и ефикасността на публичните разходи, включително чрез ускоряване на мерките за намаляване на размера на неформалната икономика.

...3. Да повиши пригодността за заетост на групите в неравностойно положение чрез повишаване на уменията и засилване на мерките за активизиране. Да подобри предоставянето на качествено приобщаващо общо образование, особено за ромите и други групи в неравностойно положение. В съответствие с националната здравна стратегия и плана за действие към нея, да подобри достъпа до здравни услуги, включително чрез намаляване на преките плащания от страна на пациентите и чрез преодоляване на недостига на медицински специалисти. Да въведе редовна и прозрачна схема за преглед на минималния доход и да подобри нейния обхват и адекватност.

На 17 ноември 2017 г. бе одобрен със съвместна прокламация от Европейския парламент, Съвета и Комисията Европейския стълб на социалните права. Стълбът е придружен от редица законодателни и незаконодателни инициативи. Целта на Стълба е да служи като ориентир за подновяване на процеса на възходящо сближаване за постигане на по-добри условия на живот и труд в Европа. В рамките на Стълба са определени 20 основни принципи и права, обобщени в три основни категории: равни възможности и достъп до пазара на труда; справедливи условия на труд; социална закрила и включване. В документа се посочва, че пазарите на труда и обществата се развиват бързо с възникването на нови възможности и нови предизвикателства, произтичащи от глобализацията, цифровата революция, променящите се модели на работа и социалните и демографски промени. Предизвикателствата, като значителното неравенство, дългосрочната и младежката безработица или солидарността между поколенията, често са сходни във всички държави членки, макар и да се различават по интензивност. България е подкрепила Стълба и неговото приемане чрез съвместна прокламация. На 21 март 2018г. бе публикуван първия доклад за мониторинг на напредъка в изпълнението на стълба.

Ще продължат да се прилагат препоръките на Съвета относно пътищата за повишаване на уменията, рамката за качество на стажовете, европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване и ключовите компетентности за учене през целия живот.

Във връзка с посоченото по-горе, **визията** на Националния план за действие по заетостта през 2019 г. е определена като: „Подкрепа за растежа на икономиката чрез активиране на неактивните лица и повишаване качеството на работната сила за удовлетворяване на търсенето от работодателите, вкл. увеличаване на заетостта на неравнопоставените групи на пазара на труда, приоритетно от най-слабо развитите райони.“

В тази връзка през 2019 г., както и през 2018 г., в активната политика на пазара на труда водещи са услугите за търсещите работа и за неактивните лица, както и обучението на работната сила.

Действията по Плана ще създадат условия за намаляване на неравновесията на пазара на труда като се подобри съчетаването на предлагането и търсенето на труд (по количество и по качество) и се осигурят бързи и качествени преходи от безработица и неактивност към заетост чрез развитие на услугите и сътрудничеството с работодателите. Повишаването на квалификацията и уменията на безработните лица и на заетите лица им дава възможност да постигнат при равни други условия и по-висока производителност на труда. Подпомагането на безработните при търсене на работа, включването в обучение и заетост на най-уязвимите групи от безработни осигурява социално включване за тези групи, заработени доходи и осигурителни права, постъпления от данъци и осигуровки за държавата. Поемането на част от разходите за персонал на фирмите, особено за малките и средните предприятия, е на практика подкрепа и

насърчаване те да създават работни места. Подкрепа ще се оказва и за инвестиции в райони с висока безработица.

Осигуряването на обучения и заетост за неравнопоставените групи е шанс за излизане от капана на бедността и за реализиране на някои от задачите на социалната икономика.

В случай на влошаване на международната икономическа среда вследствие на сринове на международните пазари, регионални конфликти и движение на големи групи от хора от едни към други страни и на вътрешната среда вследствие на кризи и природни бедствия, т.е. при песимистичен вариант ще се осигурява целево субсидирана заетост по програми, като заетостта ще постига и други цели като напр. подобряване на сигурността, опазване на околната среда, възстановяване и подобряване на инфраструктурата на населените места и др. При извънредни ситуации и природни бедствия ще се осигурява временна заетост в регионите, които имат затруднения.

Основните цели и приоритети на националната политика по заетостта през 2019 г. при прогнозиран икономически ръст за 2019 г. в прогнозата заложена в Закона за държавния бюджет на Р България за 2019 г. или по-висок ръст, стабилна вътрешна среда и ръст на вътрешното търсене включват:

1. Подкрепа за растежа на икономиката чрез увеличаване предлагането на качествена и по-производителна работна сила според потребностите на икономиката. Намаляване на неравновесията между предлагането и търсенето на работна сила и подкрепа за създаване на качествени работни места в реалната икономика за постигане на растеж, благоприятен за заетостта. Подобряване на бизнес средата и увеличаване на заетостта в основните сектори на икономиката, намаляване на нерегламентираната заетост и недекларираните плащания. Повишаване качеството на работната сила в малките и средните предприятия. Намаляване на различията в заетостта между регионите.
2. Увеличаване на участието на пазара на труда и намаляване на броя на неактивните лица в трудоспособна възраст чрез активиране и обучение за придобиване на търсени от работодателите знания, умения и компетентности.
3. По-успешно включване и усвояване на умения от безработните от най-неравнопоставените групи, по-бързо устройване на работа и постигане на устойчива заетост. Постигане на целите на Европейската гаранция за младежта за по-ускорено намаляване безработицата сред младежите, особено от групата на неактивните (NEET's). Намаляване на броя на продължително безработните и в изпълнение на препоръката на Съвета относно тази целева група.

4. Постигане на по-голяма ефикасност и качество на услугите по заетостта, включително чрез системно сътрудничество с бизнеса, по-тясно взаимодействие с частните трудови посредници и предприятията за осигуряване на временна работа. Бързи преходи от заетост в заетост за търсещите работа лица с висока квалификация и възможности за кариерно развитие. Постигане на дълготраен ефект при приобщаването към пазара на труда на най-уязвимите групи чрез оказване на интегрирани услуги от териториалните поделения на Агенцията по заетостта и Агенцията за социално подпомагане. Повишаване на ефекта от програмите, проектите и мерките на активната политика на пазара на труда във връзка с препоръките от проведените нетни оценки и подобряване на финансовата ефикасност на изразходваните средства.
5. Развитие на междуинституционалното взаимодействие и социалното партньорство.

При внезапно влошаване на икономическата ситуация и по-нисък ръст на БВП от планирания, вследствие на непредвидени обстоятелства от външен характер, природни бедствия, финансови дисбаланси и др. подобни се добавя и приоритет:

6. Намаляване на безработицата чрез информация за свободните работни места в цялата страна, осигуряване на обучения, насърчаване на вътрешната мобилност, включване във временна заетост на определен брой безработни в региони с влошена икономическа среда, осигуряване на преквалификация и посреднически услуги за бърз преход към нова заетост за освободения персонал от предприятия в затруднено положение и/или прекратили дейността си.

През 2019 г. приоритетни целеви групи на активната политика на пазара на труда ще бъдат продължително безработните лица и безработните без професионална квалификация. Ще се работи със следните целеви групи в неравностойно положение на пазара на труда:

Целеви групи и подгрупи

1. Продължително безработни лица
 - без квалификация и с ниско образование в т.ч. от ромски произход;
 - безработни на социално подпомагане.
2. Безработни младежи до 29 г.
 - безработни до 25г.;
 - младежи, които нито се обучават, нито са заети (NEET's);
 - младежи, рано отпаднали от системата на образованието.
3. Безработни без или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация, независимо от възрастовата група

- безработни лица без квалификация от области с равнище на безработица над средното за страната;
 - безработни с недостиг на ключови компетентности;
 - безработни с ниско общо образование (включително от ромски произход);
 - безработни на социално подпомагане.
4. Безработни над 50-годишна възраст
- без квалификация и с ниско общо образование;
 - в предпензионна възраст;
 - с нетърсена от работодателите квалификация.
5. Безработни лица с трайни увреждания
- безработни лица с квалификация, но с потребности от активиране;
 - безработни лица без квалификация.
6. Неактивни лица, желаещи да работят в т.ч. обезкуражени лица.
- от области с равнище на безработица над средното за страната;
 - без квалификация и с ниско общо образование;
 - с период на неактивност повече от две години.

Към всяка група ще се подхожда диференцирано с оглед на подгрупите в нея. Лицата от тези групи ще бъдат включвани в обучения, програми, проекти и мерки от НПДЗ 2019 г. след разработване на индивидуални планове, в които действията ще се определят според профила на лицето и неговите шансове за устройване на работа.

Приоритетни целеви групи според препоръките на Съвета на ЕС от 2018 г. са:

- Дълготрайно безработните лица;
- NEET's - младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение;
- Лицата от ромски етнически произход и хората, живеещи в по-бедни и селски райони.

Активната политика включва и други групи (според прилаганите програми, схеми и мерки от Закона за насърчаване на заетостта): безработни с право на социално подпомагане; безработни с регистрация над 6 месеца, стартиращи предприемачи; заети лица с необходимост от обучение; безработни лица - самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст; лица излежали присъди; лица, на които е предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут. Някои от тези групи са по-малобройни, но това не омаловажава ефекта от тяхната интеграция.

Националният план за действие по заетостта през 2019 г. ще включва действия в следните основни направления:

- Подкрепа за насърчаване на икономически растеж благоприятен за заетостта, подобряване на бизнес средата, развитие на основни сектори на икономиката и тяхното въздействие върху заетостта: промишленост и околна среда; енергетика; селско стопанство; строителство; транспорт; туризъм; информационни и комуникационни технологии; здравеопазване; търговия и услуги. Подготовка за бъдещите промени в труда под въздействие на новите технологии.
- Подобряване на социалния диалог чрез включване на социалните партньори във формирането и изпълнението на политиките по заетостта.
- Подкрепа на заетостта в малките и средните предприятия.
- Развитие на регионите.
- Подобряване на функционирането на пазара на труда:
 - Осигуряване на работна сила с квалификация и умения съобразно търсенето на бизнеса и с оглед на бъдещите потребности;
 - Осигуряване на заетост за неравнопоставените групи на пазара на труда в програми, проекти и мерки от Закона за насърчаване на заетостта; изпълнение на препоръката на Съвета относно дългосрочно безработните и Гаранцията за младежта; Подобряване на услугите за активиране на безработните, консултиране и професионално ориентиране към търсени на пазара на труда професии и специалности за бързо устройване на нова работа и намаляване на продължителността на безработицата; активиране на неактивни в т.ч. обезкуражени лица; насърчаване на вътрешната мобилност;
 - Ограничаване на нерегламентираната заетост и недекларираните плащания на работещите;
 - Политика по доходите и пасивна политика на пазара на труда;
 - Осигуряване на социална сигурност и социално включване;
 - Свободно движение на работници в рамките на ЕС и заетост на лица от трети страни.
- Подобряване на управлението на политиките по заетостта: АЗ, ИА ГИТ, други институции.

При определяне на действията и работата по направления за 2019 г. са взети предвид и резултатите от проведената оценка през 2017 г. на брутния ефект, нетния ефект, ефекта на мъртвото тегло, на изместването и заместването на програмите и мерките за заетост, финансирани със средства от държавния бюджет. Изследването показва, че над половината от участниците в програмите и мерките за заетост и обучение през 2015 г. след това са започнали работа или собствен бизнес. Също така безработните лица, участвали в програмите и мерките са имали приблизително два пъти по-голям шанс да си намерят работа в сравнение с безработните лица, които не са били включени в програмите и мерките. През 2019 г. ще бъде направена оценка на ефектите по отношение на участниците в програми и мерки през 2017 г., съгласно изискванията на методологията за такъв тип оценки.

В резултат от реализирането на всички заложиени действия, програми, проекти и мерки в Националния план за действие по заетостта през 2018 г. и при благоприятно развитие на стопанската конюнктура се очаква за 2018г.:

- Коефициент на заетост за групата (15 - 64 г.) – 68%;
- Коефициент на заетост за групата (20 - 64 г.) – 73%;
- Коефициент на заетост сред по-възрастните лица (55-64 г.) – 61%;
- Коефициент на безработица (по данни от НРС) – 4.8%
- Коефициент на безработица за групата (15 - 29 г.) – 8%
- Осигуряване на заетост със средства от държавния бюджет на 16 567 безработни и обучение на 11 483 безработни.

Насърчаване на икономически растеж, благоприятен за заетостта, подобряване на бизнес средата, развитие на основни сектори на икономиката и тяхното въздействие върху заетостта

Насърчаването на инвестиционната активност е фактор за поддържане на икономическия ръст и в тази връзка и през 2019 г. ще продължат да се насърчават **инвестиции**, създаващи работни места в производства и услуги с висока добавена стойност, чрез издаване на сертификати за клас инвестиция и приоритетен инвестиционен проект, позволяващи ползването на административни и финансови насърчителни мерки по Закона за насърчаване на инвестициите (ЗНИ). С приоритет ще продължат да се насърчават инвестициите във високотехнологични производства и услуги, и в общини с висока безработица, които се ползват от по-ниски прагове за сертифициране и прилагане на мерките. За подкрепа на инвестициите в сектора на услугите (и в частност в аутсорсинг сектора), характеризиращи се с по-малък размер на инвестицията в активи и със създаването на значителна заетост, както и на инвестиции в производствения сектор, създаващи нови високопроизводителни работни места, ще продължи предоставянето на финансови насърчителни мерки за частично възстановяване на разходите за осигурителни и здравни вноски за новоразкритите с проекта работни места, както и за подпомагане на обучението на персонала. Прилагането на мерките ще бъде насочено към насърчаване на нови инвестиции в районите с висока безработица за преодоляване на тази негативна тенденция. През 2019 г. се предвижда да бъдат сертифицирани 22 проекта по ЗНИ, с обща стойност на инвестициите от 418 млн. лв., за разкриване на 770 нови работни места. Планирано е предоставянето на финансови насърчителни мерки за 13 проекта с инвестиции от 247 млн. лв., предвиждащи разкриването на 455 нови работни места.

Към края на октомври 2018 г. по ЗНИ са издадени 19 сертификата (петнадесет за клас А, два за клас Б и два за приоритетен инвестиционен проект). Общо предвидените инвестиции възлизат на 738.24 млн. лв. и се очаква разкриване на 1631 нови работни места. Осем от проектите

се осъществяват във високотехнологични производства и услуги, девет от проектите - извън столицата, от които два - в общини с безработица над средната.

Законът за насърчаване на инвестициите дава възможност на общините за приемане на наредби за насърчаване на инвестициите с общинско значение (за инвестиции под 2 млн. лв., разкриващи работни места) и предоставяне на насърчителни мерки на местни и чужди инвеститори, включващи индивидуално административно обслужване в съкратени срокове, предоставяно от общината и придобиване на право на собственост или ползване на имоти частна общинска собственост без търг или конкурс.

Очакваното отражение върху заетостта от прилагането на **политиките по управление и опазване на околната среда** преимуществено се състои в разкриването на работни места в процеса на изграждане на базисната екологична инфраструктура на страната. Важно значение за постигането на устойчив и приобщаващ растеж има и преходът към зелена, нисковъглеродна икономика с ефективно използване на ресурсите, при който Европейските структурни и инвестиционни фондове са източници на инвестиции, допринасящи за разкриване на работни места.

През 2019 г., в рамките на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, администрирана от Министерството на околната среда и водите (МОСВ), са предвидени за обявяване 7 процедури. Изпълнението на планираните по тях дейности ще създаде възможност за генериране на заетост. Предвиденото финансиране ще бъде за проекти, допринасящи за устойчивото управление на водния сектор и екологосъобразното управление на отпадъците. Мерките в сектор „Биоразнообразие“ ще подпомогнат изпълнението на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000, подобряване на природозащитното състояние на видовете и местообитанията в защитените зони от мрежата. Ще бъдат подкрепени мерки по превенция и управление на риска от наводнения, което ще допринесе за разкриване на нови работни места в дейности по предотвратяване и преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия. По отношение подобряване качеството на атмосферния въздух, общините ще могат да реализират проекти, адресиращи проблема с наднормените нива на фини прахови частици, чийто основен източник е битовото отопление.

Инструмент за повишаване на заетостта на висококвалифициран експертен и научно-изследователски персонал в областта на опазване на водите, ресурсната ефективност, екосистемните услуги и мерки по адаптация и смекчаване към климатичните промени е Финансовият механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП). За програмен период 2014-2021 г. по ФМ на ЕИП, МОСВ ще координира и управлява изпълнението на посочените мерки в качеството му на Програмен оператор на програма „Опазване на околната среда и климатични промени“. Предстои обявяване на покани за набиране на проектни

предложения и малки грантови схеми. Програмата ще окаже позитивен ефект върху заетостта в средносрочен план.

С потенциал за осигуряване на заетост са и проектите по Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Проект „Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита“ предвижда събиране, преупаковане и износ за унищожаване на излезли от употреба пестициди, както и почистване и рекултивация на най-рисковите замърсени терени. Изпълнението на проект „Проучване и разработване на пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхраняване на опасни битови отпадъци“ ще повиши капацитета на 22 общини за изпълнение на законовите им задължения за събиране и обезвреждане на опасни отпадъци от бита. Проектите са средносрочни и се изпълняват в периода 2016 - 2019 г. Очаква се да окажат позитивен ефект върху пазара на труда със заетост на висококвалифициран персонал с аналитични функции за подготовка на документите – планове, проекти, прогнози, както и на персонал за изпълнение на проектите през 2019 г.

През 2019 г. ще продължи изпълнението на мярката по Закона за насърчаване на заетостта, която предвижда стимули за работодатели, които разкриват „зелени работни места“ и осигуряват заетост на лица в състояние на безработица не по-малко от 6 месеца.

Развитието на **сектор „Енергетика“** като конкурентен и ефективен енергиен сектор е от стратегическо значение за развитието на икономиката в страната, което предопределя и влиянието на сектора върху заетостта. Основният фокус на енергийната политика, залегнал и в Енергийната стратегия на Р България до 2020 г. е в следните пет направления: гарантиране сигурността на доставките на енергия; достигане на целите за възобновяема енергия; повишаване на енергийната ефективност; развитие на конкурентен енергиен пазар и политика, насочена към осигуряване на енергийните нужди, и защита на интересите на потребителите. През 2019 г. ще продължи активното участие на Р България в изграждането на единен и стабилен европейски енергиен пазар и усъвършенстването на енергийната инфраструктура. Приоритетно ще се изпълняват мерките за повишаване на енергийната сигурност на страната чрез разработване на собствени находища на енергийни ресурси и ускоряване на диверсификацията на източниците и маршрутите, по които България получава вносни такива. Изграждането и въвеждането в експлоатация на междусистемните газови връзки между България и съседните страни ще допринесе за по-тясното сътрудничество в икономическо и енергийно отношение между Балканските държави и ще има положителен ефект върху заетостта в България.

Енергийната политика на страната е насочена към гарантиране на сигурна, достъпна и екологосъобразна енергия за гражданите и предприятията. През 2019 г. ще продължи работата за намаляване на енергоемкостта на бизнеса и домакинствата и повишаване на енергийната ефективност, за финансово оздравяване на държавните енергийни дружества и за формирането на справедлива цена на електроенергията. След постигнатия напредък по отношение на процеса на либерализация на електроенергийния пазар и стартиране на електроенергийната борса, остават

предизвикателствата за формирането на конкурентен и финансово стабилен енергиен пазар. Целта е постигане на икономически ефективно и сигурно електроснабдяване, съобразено с изискванията за опазване на околната среда.

Подобряването на енергийната ефективност и намаляването на емисиите на парникови газове е в съответствие с приоритетите на стратегията „Европа“ 2020. През 2018 г. в Европейския съюз се въведоха нови изисквания в областта на енергийната ефективност, което е предпоставка през 2019 г. да продължи финансирането на проекти за енергийна ефективност в 28 общини в страната в рамките на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Създаването на работни места и сигурни доходи е основна цел във всички инвестиционни проекти от **Програмата за развитие на селските райони** за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.). Една от целите на Програма за развитие на селските райони е постигане на балансирано териториално развитие на икономиките и общностите в селските райони, включително създаването и поддържането на заетост. Чрез финансовата подкрепа, осигурена чрез Програмата се цели да се улесни разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места и стимулирането на развитието на селските райони.

Създаването на по-многобройни и по-добре платени работни места, с по-добри условия на труд в **рибарството** и свързаните сектори, включително чрез възможностите за преки продажби, разнообразяването на икономическите дейности и пренасочването на рибарите към други дейности е част от приоритетите залегнали в Програмата за морско дело и рибарство в периода 2014-2020 г. (ПМДР). Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2019 г. е предвидено отварянето на 4 мерки на обща стойност 9 994 673 лв., даващи приоритет на създаването на нови и запазването на съществуващи работни места, както и подобряване безопасността и условията на труд в сектора на рибарството. Тези условия са включени като критерии за подбор по ПМДР, които гарантират, че извършвания подбор на проектни предложения за финансиране е в съответствие с целите на програмата.

Чрез изпълненото на дейностите и мерките, включени в приоритетните оси на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (ОПРР), се очаква през 2019 г. да бъдат създадени нови работни места, в рамките на изпълнение на сключените договори. Планираните инвестиции в пътна инфраструктура ще създадат възможности за развитие на специфичния икономически потенциал на регионите чрез повишена мобилност и достъп до пазари. През 2019 г. се предвижда 140 млн. лв. да бъдат инвестирани в укрепване на участъци от републиканската пътна мрежа, които са засегнати от геодинамични процеси и явления. За текущ ремонт и поддръжка са предвидени 137 019 200 лв., които ще се използват за осигуряване на проходимост на републиканската пътна мрежа. Нови възможности за бизнес откриват и проектите по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. - през 2019 г. ще бъдат изпълнявани над 400 инфраструктурни проекта. Във връзка с Националната програма за енергийна ефективност на

многофамилни жилищни сгради се очаква до средата на 2019 г. да бъдат санирани всички 2 022 сгради, за които има отпуснати средства.

Чрез инвестициите в **строителство** през 2019 г. ще бъде предоставени повече възможности на бизнеса за икономическа активност и заетост, в т.ч. на проектантски, строителни и фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на строителни материали и др.

Транспортът е един от ключовите сектори за развитието на българската икономика и в частност с влиянието си върху пазара на труда, както предвид свързващата му роля на социално-икономическите сектори, така и поради приносът му за създаване на нови работни места.

Осъществяването на политика, насочена към развитието на транспортната инфраструктура ще продължи да влияе върху пазара на труда посредством осигуряване на заетост на лица с определени професии. Изпълнението на мащабни инфраструктурни проекти, свързани с поддръжката, развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура, които изискват освен голям по обем инвестиции за дълъг период от време, води и до разкриването на работни места. За изпълнение на приоритетните оси, с проектобюджет 2019 г. са предвидени средства в размер на 668 280 940 лв. по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.

Посредством изпълнението на основния приоритет на сектора - поддържането и развитието на републиканската пътна инфраструктура, ще се осигурява заетост в страната, вкл. на лица със специфични умения и професионална квалификация. Осигуреното национално и европейско финансиране през 2019 г. ще бъде използвано в дейности по: изграждане на националната мрежа от магистрали и скоростни пътища и свързването ѝ с европейските транспортни коридори; поддържане, модернизация и обновяване на републиканската пътна мрежа и осигуряване на добро експлоатационно състояние и ниво на безопасност; рехабилитация и осъществяване на аварийни дейности на участъци от републиканската пътна мрежа. Изпълнението на проекти по посочените дейности ще продължи да влияе върху пазара на труда с на осигуряване на заетост на кадрите със строителни и сродни професии.

Успоредно с поддържането на пътната инфраструктура, пазарът на труда на местно ниво ще се влияе положително и от стратегическите за правителството инфраструктурни проекти, сред които доизграждането на автомагистрали Струма и Хемус, подготовка за изграждането на скоростен път Видин – Ботевград, автомагистрали Русе – Велико Търново и Черно море и др.

Туризмът е един от основните сектори с принос към брутния вътрешен продукт и за създаването на работни места. Основен приоритет на Министерството на туризма е утвърждаването на страната като целогодишна туристическа дестинация от по-висок клас, която предлага комплексни възможности не само за летен и зимен туризъм, но и за специализирани видове целогодишен туризъм: културно - исторически; балнео и СПА; селски; алтернативен; винен; гурме туризъм. През 2019 г. продължава изпълнението на Плана за действие на

Актуализираната Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Р България (НСУРТРБ) за периода 2014-2030 г. В актуализираната стратегия са отчетени спецификите на заетостта в сектор „Хотелиерство и ресторантьорство“, (сезонност, най-ниското заплащане от всички икономически сектори, демографски и образователни характеристики на заетите и др.), дефинирани са слабите страни на човешките ресурси в сектора.

В Плана за действие за периода 2017-2020 г. към актуализираната стратегия са заложили конкретни мерки за развитие на човешките ресурси в туристическия сектор към Стратегическа цел (приоритет) 1 „Създаване на благоприятна околна и бизнес среда за развитие на устойчив туризъм“, като:

- Разработка на концепция за и създаване и поддръжка на единна национална платформа (уебстраница и приложение) за търсене и предлагане на работни места, стажове, практики и обучения за заети и обучаващи се в сферата на туризма, в партньорство с МОН, МТСП, НАПОО и туристическите сдружения.
- Развитие на партньорство с МТСП. Изпълнение на Споразумението между МТСП и МТ за обучение на кадрите в туризма, с оглед преодоляването на недостига на квалифицирани кадри. Безработни лица, с регистрация в Дирекция „Бюро по труда“ ще бъдат обучавани в клоновете на Д П „Българо-германски център за професионално обучение“ в рамките на изпълнението на двугодишния план на ДП.
- Развитие на партньорства с МОН, висшите учебни заведения и туристическия бизнес.
- Провеждане на регулярни проучвания на потребностите от работна сила в туризма за осигуряване на връзка между бизнеса и образователната система.
- Въвеждане в действие на национална система за сертифициране на качеството (или национален етикет за качество) в туризма с оглед подобряване на качеството на туристическите продукти и услуги, предоставяни от предприятията в туризма.
- Продължаване поэтапното въвеждане в действие на Единната система за туристическа информация и развитие на системата според потребностите и действията в бизнеса. Системата ще даде възможност за получаване на реална информация за състоянието на сектора и ще допринесе за намаляване на нерегламентираната заетост в туризма.

През 2019 г. ще продължи развитието на нови партньорства с международни организации, като Световната туристическа организация (UNWTO), Европейската туристическа комисия (ETC), Организацията на черноморското икономическо сътрудничество (ОЧИС) и др., с оглед утвърждаване имиджа на България като международна туристическа дестинация и привличане на по-голям брой чуждестранни туристи.

Високоскоростните електронни съобщителни мрежи са гръбнакът на **цифровата икономика** и представляват съществен фактор и катализатор за развитието на всяко общество. До няколко години се очаква да има над 50 милиарда свързани устройства и концепцията „Интернет на всичко“ постепенно ще става реалност.

През 2018 г. бе разработен актуализиран Национален план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение, който предвижда мерки за въвеждане на 5G технологията и стимулиране на социалното сближаване, чрез осигуряване на достъп до он-лайн услуги на хората, включително на живеещите в слабо населените и отдалечените райони.

В отговор на заложените цели в Стратегията за единен цифров пазар, както и в изпълнение на националните приоритети в областта на ИКТ ще продължи развитието на сектора, както като обхват (покритие), така и чрез внедряване и развитие на модерни и ефективни услуги и приложения, които да отговарят на икономическите и социалните потребности и изисквания.

Една от основните мерки от плана за широколентова инфраструктура е осигуряването на устойчивост на приключилия проект за изграждане на широколентов достъп, чрез който в 29 общински центрове и 24 малки населени места е осигурена високоскоростна оптична свързаност. Чрез публично-частно партньорство изградената инфраструктура ще бъде предоставена за експлоатация и поддръжка на оператори на електронни съобщителни мрежи, които от своя страна ще осигурят заетост в съответните общини.

През 2018 г. стартира проект за изграждане на широколентов достъп в отдалечени, слабо населени и селски райони, като се предвижда към края на проекта още 40 общински центъра да бъдат свързани с високоскоростна оптична инфраструктура. Очаква се значително положително въздействие върху инвестициите и по този начин и върху пазара на труда.

Достъпът до сигурен, надежден, високоскоростен интернет с оптимален капацитет за пренос на данни, ще стимулира и развитието на съвременните форми на заетост чрез възможността за работа от вкъщи, работа съобразена с индивидуалните възможности и др.

За реализиране на политиката в областта на съобщенията и информационните технологии са предвидени средства в размер на 60 млн. лв. в рамките на Програмата за развитие на селските райони.

Подобряването на здравния статус на населението и създаването на предпоставки хората в трудоспособната възраст да останат активни и в добро здраве за по-дълъг период има положителен ефект върху икономическия растеж. През 2019 г. планираните дейности в областта на **здравеопазването** ще бъдат насочени към промоция на здравето и засилване ролята на профилактиката като възможност за по-добро здраве и качество на живот. Разширяването на обхвата на профилактичните прегледи създава предпоставки за ранна диагностика и своевременно лечение на хронични и социално-значими заболявания, което способства за намаляване на рисковете от временна или трайна неработоспособност и ранно пенсиониране. Дейностите са в съответствие с мерките, заложили във водещия стратегически документ в сектор „Здравеопазване“ – Националната здравна стратегия 2020.

В съответствие с мерките от Актуализирания план за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ продължава процесът на извеждане на децата от домове за медико-социални грижи за деца. За

осигуряване на комплексни услуги и подкрепа за децата с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и техните родители, включващи както медицинска грижа, така и социални услуги, се планира разкриване на два центъра за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания, което ще осигури 60 нови работни места.

По проект „Специализация в здравеопазването”, изпълняван от Министерството на здравеопазването по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 – 2020 се подпомага повишаването на професионалния капацитет на обучаващите се специализанти по медицина и дентална медицина и осигуряването на по-качествени здравни услуги, като се предоставят стипендии и заплащат такси за теоретично и практическо обучение за оставащото време на обучението според индивидуалните договори на специализантите, финансирани по проекта. По проект „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“ през 2019 г. ще бъдат организирани и проведени обучения – първоначални и периодични за служителите от центровете за спешна медицинска помощ, разкритите към тях филиали и изнесените екипи, както и за служителите от спешните отделения. За оценка на наличните и придобитите нови знания и умения ще бъдат разработени методики, които да позволяват извършване на първоначална и периодична оценка на професионалните компетентности на служителите в системата на спешната медицинска помощ. Осигуряването на възможностите за актуализиране и разширяване на знанията и уменията на персонала ще отговори на изискванията за модерна, добре функционираща система на спешна медицинска помощ.

Фактор за разкриването на нови работни места ще продължи да бъде публичното потребление, както и развитието на **вътрешната търговия**, особено посредством работата на логистични центрове в страната, разширяването на търговската мрежа на големите вериги, но също и посредством разширяването на електронната търговия (по посока предлагани продукти и услуги), където ще се търси работна сила, притежаваща дигитални умения.

В услугите ще продължи търсенето на работна сила с относително по-ниска квалификация, за да се отговори на търсенето в търговията, транспорта, хотелиерството и ресторантьорството. Изпълнението на инвестиционни проекти за разработване и въвеждане на високотехнологични услуги, както и създаването и разпространението на информация, от своя страна, ще доведе до търсене на специалисти с висока квалификация. Очакванията за 2019 г. са за задържане нарастването на заетите в услугите, но с по-бавен темп в сравнение с 2018 г. Важно ще бъде да се отговори на търсенето на кадри с определена квалификация.

През 2019 г. ще продължи реализацията на мерки за **насърчаване на заетостта в малките и средните предприятия**. Съгласно Закона за насърчаване на заетостта на безработни лица регистрирали микро предприятие ще се предоставят средства за разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност. На безработните лица с право на парично обезщетение за безработица и желаещи самостоятелно или заедно с други лица да започнат стопанска дейност за производство на стоки и/или услуги ще се предоставят средства за разходи за наемане на друго

Развитие на регионите

безработно лице без право на парично обезщетение. Ще продължи и предоставянето на стимули на работодатели – микро предприятия за първите пет разкрити работни места. С цел осигуряване на повече възможности за наемане на персонал чрез внос от трети страни в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ) ограничението за броя на работниците от трети държави до 10% от средносписъчния състав на дадено българско предприятие за предходните 12 месеца бе променено на 20%, а за малки и средни предприятия – на 35 %.

С оглед повишаване предлагането на подготвена съгласно потребностите на работодателите работна сила, през 2019 г. малки и микро предприятия ще имат възможност да заявят включване на наетите от тях лица в обучения за придобиване на ключови компетентности, като половината от стойността на обучението ще се финансира със средства от държавния бюджет.

През 2019 г. по ОП „Развитие на човешките ресурси“ ще стартира операция „Подкрепа за устойчив бизнес“, която цели да предостави подкрепа чрез достъп до услуги за бизнес развитие на предприятия, създадени и подпомогнати в рамките на операции и мерки за насърчаване на предприемачеството и стартиране на самостоятелен бизнес по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020 или по мерките от Закона за насърчаване на заетостта. Освен това ще продължи изпълнението на операции „Подкрепа за предприемачество“ и „Развитие на социалното предприемачество“ по ОП „Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020.

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014–2020 г. е основен инструмент за изпълнение на политиките, заложи в Иновационната стратегия за интелигентна специализация и Националната стратегия за насърчаване на МСП. Изпълнението на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ допринася за конкурентоспособността на българската икономика чрез развитие на иновациите, предприемачеството, капацитета за растеж на малките и средните предприятия (МСП), енергийната и ресурсната ефективност на предприятията, както и индиректно - за създаването на качествени и устойчиви работни места. През 2019 г. по Приоритетна ос 2: Предприемачество и капацитет за растеж на МСП ще се стартира процедура „Дигитализация на МСП“. Основна цел на процедурата е развитие на управленския капацитет и растеж на МСП чрез предоставяне на специализирани ИКТ услуги. Бюджетът на процедурата е 58 674 900 лв.

Изграждането и обновлението на значителен брой обекти от инфраструктурата на местно ниво с финансиране по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 ще подобри условията за живот в градовете, а това ще увеличи привлекателността им за хора с по-висока квалификация. Това ще доведе до подобряване на бизнес климата като основна предпоставка за привличане на инвестиции и създаване на нови работни места. Особена добавена стойност ще имат инвестициите в райони с потенциал за развитие на туризъм, тъй като ще осигурят достъпа до туристическите обекти и ще увеличат потока от посетители. Растеж и заетост в регионите в дългосрочен план ще се осъществи чрез мерките за градско развитие, регионален туризъм и нови финансови инструменти, социална инфраструктура.

Подобряване на функционирането на пазара на труда

Чрез изпълнение на мерките за социална инфраструктура по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ се очаква да се разкрийт нови работни места в подкрепа на социални услуги за грижа за деца и семейства и други уязвими групи; както и за възрастни хора с увреждания.

В допълнение, мерките по обновяване на образователната инфраструктура по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ както и по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ са насочени към модернизация на учебните заведения и предоставяне на модернизирана образователна инфраструктура. Това допринася за подготовка на висококвалифицирана работна сила.

Развитието на отделните райони се подкрепя чрез изпълнението на регионални програми за заетост, финансирани със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда, като средствата се разпределят според равнището на безработица и броя на безработните във всяка област. През 2019 г. ще продължи изпълнението и на схема „Работа“ за осигуряване на заетост към общините на безработни и неактивни лица от районите с високо равнище на безработица. Ще се предоставят услуги, включващи активиране на лицата, мотивиране за активно поведение на пазара на труда, обучение за придобиване на професионална квалификация и за ключови компетентности в съответствие с индивидуалните характеристики на лицата и спецификите на работните места, включване в заетост в дейности за подобряване на жизнената среда и услуги за населението, осигуряване на наставник на наетите лица. Целенасочена подкрепа ще бъде предоставена на продължително безработните лица и ново регистрирани като безработни лица, които не са работили през предходните 12 месеца.

Осигуряване на работна сила с квалификация и умения съобразно търсенето на бизнеса и с оглед на бъдещите потребности

Развитието на уменията е един от основните приоритети на политиката по заетостта и ключов елемент от дебата относно бъдещето на труда. За да се отговори на предизвикателствата, произтичащи от дигиталната трансформация на икономиката и обществото, глобализацията и демографските промени, е необходимо да се реализират ефективни политики, осигуряващи възможности за придобиване и развитие на знанията, уменията и компетентностите през целия жизнен цикъл.

В тази връзка като страна-членка на ЕС, България участва в изпълнението на редица дейности, включени в Новата програма за уменията в Европа, които имат за цел развитие на уменията на работната сила.

Препоръката на Съвета за Европейска рамка за качество и ефективност на обучението чрез работа (дуална система на обучение), приета по време на българското председателство на Съвета на ЕС, определя 14 ключови критерия, които гарантират качество и ефективност на дуалното

обучение. Държавите членки, вкл. България, трябва да осигурят необходимите условия за осъществяване на дуалното обучение, които включват сключване на писмен договор, определяне на ясни резултати от обучението, педагогическа помощ, осигуряване на работно място за обучението, осигуряване на заплащане и/или компенсация, социална закрила, здравословни и безопасни условия на работното място, както и рамкови условия - регулаторна рамка, участие на социалните партньори, подкрепа за фирмите и особено на МСП, гъвкави възможности за включване и продължаване на обучението и мобилност, професионално ориентиране и повишаване на информираността, прозрачност, осигуряване на качество и проследяване на професионалното развитие на лицата, включени в чиракуването.

През 2019 г. със средства за активна политика на пазара на труда ще продължат да се финансират дейности по изпълнение на Препоръката на Съвета за повишаване на уменията на възрастните, приета през месец декември 2016 г. Основната цел на препоръката е да се предоставят по-добри възможности на възрастните с ниски нива на умения, знания и компетенции за подобряване на тяхната езикова и математическа грамотност, за повишаване на компетентността им в областта на цифровите технологии, както и за придобиване на по-високи образователни нива по Европейската квалификационна рамка. Дейностите ще се осъществяват в три стъпки: оценка на притежаваните от лицата знания, умения и компетентности и изготвяне на план за действие, включване в обучение (за оgramотвяване, за придобиване на професионална квалификация и/или за придобиване на ключови компетентности) и валидиране на резултатите от обучението (полагане на изпит и издаване на документ).

В процес на преглед и актуализиране е Националната квалификационна рамка с оглед по-добро позициониране на националните квалификации и осигуряване на по-добро съотнасяне към нивата на ревизираната през 2017 г. Европейска квалификационна рамка.

На европейско равнище предстои актуализиране на Препоръката за ключовите компетентности за учене през целия живот и на инструментите „Европас“ с цел по-точно определяне на основния набор от умения, необходими за работа и социален живот през 21-ви век, и тяхното по-лесно и ефективно представяне.

В отговор на необходимостта от осигуряване на по-високо качество и ефективност на обучението на възрастни, са направени изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта. Промените включват по-детайлно регламентиране на работата на комисиите за подбор и оценка на проекти на програми за заетост и обучение, разработени от институции и организации и финансирани със средства от държавния бюджет за активна политика по заетостта, регламентиране на критериите за оценка на проекти на програми по чл. 31 от ЗНЗ.

С оглед удовлетворяване на потребностите на работодателите от работна сила с определена квалификация през 2019 г. ще се финансира изпълнението на проекти, предложени от национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите. По тези проекти на регистрираните безработни лица ще се осигуряват обучения за придобиване на

ключови компетентности и професионална квалификация по 44 професии в тясна връзка със заявени от работодателите работни места. След успешно завършване на обучението на 40% от лицата ще се осигури субсидирана или несубсидирана заетост съобразно придобитата квалификация за период не по-малък от 3 месеца.

Държавното предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ (ДП БГЦПО) в изпълнение на публичните си задачи, определени в Закона за насърчване на заетостта, изпълнява двугодишен план за обучение за периода 2018-2019 г. Обученията се планират според икономическия профил на регионите, наличните прогнози за развитието на пазара на труда на регионално и национално ниво и в съответствие с националните приоритети. ДП БГЦПО ще обучава и кадри за туризма в изпълнение на Споразумението между МТСП и МТ.

В контекста на Новата европейска програма за умения, приета от ЕК, която поставя акцент върху повишаването на уменията в областта на цифровите технологии и създаването на условия за обучение по такива умения, през 2019 г. освен по ключови компетентности „Математическа компетентност“, „Умение за учене“, „Обществени и граждански компетентности“ и „Инициативност и предприемачество“, ще се финансират и обученията по ключова компетентност „Дигитална компетентност“.

Ще продължи реализацията на мерките по ЗНЗ, допринасящи за преодоляване на несъответствията между търсените и предлаганите знания и умения чрез подготовка на кадри, отговарящи в най-голяма степен на специфичните изисквания на работодателя. Мярката по чл. 63 от ЗНЗ дава възможност на работодателите да заявят в Агенцията по заетостта организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация на безработни лица по търсени от тях професии и специалности, като след успешно завършване на обучението осигуряват заетост на обучените лица за период не по-малък от 6 месеца на работно място, съответстващо на придобитата квалификация. Работодателите извършват подбор на безработните лица, които да бъдат включени в обучение, и избират обучаващата институция. Ще бъдат обучени по ключови компетентности и 1 000 заети в микро и малки фирми лица.

Обучението чрез работа под формата на стажуване (мерки по чл. 41 и чл. 46 от ЗНЗ) и чиракуване (мерки по чл. 41а и чл. 55г) спомага за удовлетворяване на потребностите от работна сила с определена квалификация като осигурява придобиване на знания и умения от наетите лица, необходими за конкретното работно място при даден работодател. На всяко наето за чиракуване лице работодателят може да назначи наставник, чиято роля е да развие или адаптира уменията на наетото лице в съответствие с нуждите на работодателя. Работодатели, осигуряващи заетост на безработни лица чрез стажуване или чиракуване, получават средства за трудово възнаграждение и за дължими осигурителни вноски за сметка на работодателя върху отпуснатата сума. По мерките за чиракуване се предоставят на работодателя и суми за възнаграждение на наставника.

Ще продължи да се насърчава практическото усвояване на професия чрез включването на безработни лица в обучение чрез работа (дуална система на обучение). На работодателите,

разкрили работно място за обучение чрез работа, организирано по реда на Закона за професионалното образование и обучение, ще се предоставят финансови стимули за времето на обучението, но за не повече от 36 месеца.

В рамките на проект „Развитие на национална система за оценка на компетенциите – MyCompetence“, изпълняван от МТСП, през 2018 г. нови пет икономически сектора са обхванати от системата - строителство, автомобилостроене, енергетика, добивна промишленост и козметика и парфюмерия. Учредени са секторни консултативни съвети и са разработени секторни компетентностни модели на 20 ключови длъжности в тези пет икономически сектора. За да се отговори на динамиката в развитието на пазара на труда, са актуализирани съществуващите 300 компетентностни модела, разработени в периода 2010-2015 г. в първите 20 икономически сектора, обхванати от „MyCompetence“, и са разработени 30 компетентностни модела на идентифицирани нови ключови длъжности в тези сектори. Към Националната система за оценка на компетенциите MyCompetence е разработен е-модул с инструменти за анализ и одит на длъжности и работни места, който е тестван в 25 пилотни предприятия; разработен е софтуерен модул за валидиране и актуализиране на секторните компетентностни модели. През 2019 г. предстои да се разработят и апробират е-инструменти за оценка на компетенциите и електронни обучения за развитие на преносими и специфични компетенции, включени в секторните компетентности модели. Ще се разработи електронен каталог на компетенциите по професии, електронен Национален класификатор на компетенциите, използвани в България, електронен речник на генерични компетенции, електронен речник на понятията в компетентностно базирания мениджмънт. Ще се създаде и внедри електронен модул за анализ и оценка на потребностите и ефекта от обучение на работната сила в предприятията.

През 2019 г. ще се реализират редица мерки за развитие на професионалното образование и обучение чрез осъвременяване на учебното съдържание в партньорство с браншовите организации и организиране на производствени стажове в реална работна среда и в учебни предприятия.

Ще се осигуряват достъпни и качествени услуги за кариерно ориентиране, професионално образование, професионално обучение с цел реализация на пазара на труда. За ориентиране на средното образование към пазара на труда ще се работи в посока утвърждаване на държавния план-прием съобразно потребностите на пазара на труда. Ще се актуализира Списъка на професиите за професионално образование и обучение, ще се актуализират или разработят държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии. За повишаване на качеството на професионалното образование и обучение ще се акцентира и върху осъвременяване на техническите/професионалните компетентности на учителите/преподавателите в професионалното образование и обучение. В рамките на средното образование ще се осъществява интегрирано обучение за придобиване на предприемачески и социални умения, необходими за успешна професионална реализация, включително и чрез учебни предприятия. Ще

се разработват и актуализират учебни планове и учебни програми за дуално обучение, модулно обучение, както и нови професии за ПОО.

С промените в Закона за професионалното образование и обучение от 2018г. се създават условия за повишаване качеството на професионалното образование и обучение. По-детайлното регламентиране на изискванията към работодателите, учителите и наставниците, участващи в дуално обучение, ще допринесе за усъвършенстване на процеса по организиране и провеждане на тази форма на професионално обучение. Достъпът до професионално обучение ще се подобри чрез регламентираното разширяване на обхвата на училищата, в които се организира дуално обучение, със средните училища с професионални паралелки. Чрез въвеждане на изискването за периодично актуализиране на учебните планове и програми в съответствие с динамично променящите се изисквания на бизнеса ще се постигне по-добро съответствие между търсенето и предлагането на умения. За повишаване качеството на професионалното обучение ще допринесат и промените, свързани с прецизиране на функциите на НАПОО при осъществяване на контрол и оценка на качеството на дейността на лицензираните институции за професионално обучение.

За подобряване качеството на висшето образование и обвързване на обучението с потребностите на пазара на труда, ще се прилага система от критерии за качество, отчитащи потребностите. Висшето образование ще бъде базирано на развитието на научноизследователската дейност и иновациите, развиващо активни умения и способности на студентите, насочени към нуждите на националния и европейския пазар на труда.

Наред с финансирането от държавния бюджет, по О П „Развитие на човешките ресурси“, с финансиране от Европейския социален фонд ще се обучат голям брой безработни младежи до 29 г., неактивни младежи, безработни лица, заети лица, и др.

През 2019 г. ще продължи изпълнението на схемите, осигуряващи на безработни младежи до 29 г. възможности за стажуване, обучение по време на работа с наставник или обучения за придобиване на професионална квалификация и/или ключови компетентности срещу ваучери. Ще продължи изпълнението и на схемата за обучение и заетост на безработни и неактивни лица на възраст над 29 г. С приоритет се включват безработни лица от най-уязвимите групи на пазара на труда - с основно и по-ниско образование, продължително безработни, безработни лица над 54г. и безработни лица с трайни увреждания. На лицата се осигурява субсидирана заетост за период до 12 месеца, а за лицата с трайни увреждания до 24 месеца, и обучения за придобиване на професионална квалификация и на ключови компетентности във връзка с изискванията на конкретни работните места, което осигурява устойчивост на заетостта след приключване на субсидирането.

Ще продължи да се изпълнява схемата „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване“, която се изпълнява координирано и надгражда дейностите по ограмотяване на възрастни в рамките на схемата „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2015-2020“. Схемата е насочена към безработни

лица с основно и по-ниско образование или без образование, над 16 г., регистрирани в бюрата по труда. Разработва се индивидуален план и профил на лицата, предоставя се професионално информиране, консултиране и психологическо подпомагане. След успешно завършване на курсове за оgramотяване или курсове за усвояване на учебното съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование, лицата могат да се включат в обучение за придобиване на професионална квалификация и ще бъдат подпомогнати да започнат работа.

За заети лица ще се предоставя обучение за придобиване на квалификация по професия или по ключови компетентности. Изискването е лицата да са заети в приоритетни сектори на икономиката или да бъдат със средно или по-ниско равнище на образование или на възраст над 54 г. Заетите лица със средно или по-ниско равнище на образование ще могат да се обучават и с ваучери.

За развитие на предприемачеството ще се предоставя комплекс от обучения и услуги за безработни, заети или неактивни лица, желаещи да стартират собствен бизнес. Обученията ще бъдат свързани с развитието на предприемачески, управленски и бизнес знания и умения и разработване на бизнес идеи и бизнес планове за управление на самостоятелна стопанска дейност. Лицата ще бъдат подкрепени за развитие на бизнес дейността чрез консултантски услуги, менторство, помощ при кандидатстване за финансиране на дейността, създаване на бизнес контакти и договаряне, счетоводни, юридически и др. услуги.

За преодоляване на недостига на квалифицирана работна сила в динамично развиващи се и конкурентни сектори на икономиката, ще се предостави възможност за осигуряване на специфични обучения. Това са секторите, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ, и преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда. Обученията ще бъдат специфични за конкретните работни места професионални обучения и специализирани чуждоезикови обучения. В обученията ще могат да се включат неактивни и безработни лица до 29 г. и заети лица от секторите.

През 2019 г. ще стартира операция „Умения“, насочена към повишаване квалификацията на работната сила, посредством специфични за конкретното място обучения, както и обучения за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности. Операцията ще предоставя възможности за обучения, както на заети, така и на безработни и неактивни лица, които впоследствие ще бъдат наети от работодатели.

Ще стартира операция за подобряване на качеството и ефективността на услугите за професионално обучение. Операцията ще е насочена към модернизиране дейността на Националната агенция за професионално образование и обучение във връзка с извършване на мониторинг и последващ контрол на дейностите по професионално обучение и изграждане на по-ефективна система за мониторинг и контрол на качеството на услугите, предоставяни от центровете за професионално обучение.

През 2019 г. ще стартира и операция за съвместни дейности с представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище в процеса на разработване и въвеждане на нови практики и инструменти за адаптиране на предприятията в избрани сфери на действие. В рамките на операцията ще се осъществят дейности за подобряване и въвеждане на нови методологии и практики в сферата на обучението чрез работа.

През 2019 г. с финансиране от Европейския социален фонд по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ ще продължат да се подкрепят действията за развитие на професионалното образование и обучение в съответствие с потребностите на пазара на труда. Ще продължи изпълнението на дейностите по въвеждане на дуалната система на обучение в системата на професионалното образование, повишаване на професионално-педагогическите компетентности на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и интегрираните мерки за подобряване на достъпа до образование.

Осигуряване на заетост за неравнопоставените групи на пазара на труда в програми, проекти и мерки от Закона за насърчаване на заетостта; изпълнение на препоръката на Съвета относно дългосрочно безработните и Гаранцията за младежта

Въпреки тенденцията на значително намаление на **безработните младежи** до 29 г. през последните години, те продължават да бъдат във фокуса на активната политика на пазара на труда и през 2019 г. като основна целева група и с цел изпълнение на Европейската гаранция за младежта. Реализацията им на пазара на труда от една страна се затруднява от липса на трудови навици и професионален опит, нереалистични очаквания относно заплащането и условията на труд, продължаващата финансова подкрепа от родителите, която ги задържа неактивни и нетърсещи работа. От друга страна, младежите имат и предимства, които в условията на високо търсене на труд и намаляващо предлагане са важни: по-голяма възможност и желание за мобилност с цел учене и работа; придобили са наскоро актуални знания и умения, дори липсата на професионален опит може да бъде възможност за работодателите да изградят у тях необходимите умения за изпълнението на конкретната работа, за която са наети; младежите са отворени за промени и нововъведения, с които се приспособяват по-лесно и са по-адаптивни към динамиката на пазара на труда, свързана с професионалното развитие.

През 2019 г. младежите с професионална квалификация и с висока степен на образование ще бъдат подкрепяни за плавен преход от образование и за придобиване на професионален опит и трудови навици, търсени от работодателите чрез насочването им към подходящи свободни работни места, субсидирана заетост по мерките за младежи от Закона за насърчаване на заетостта, работа в публичната администрация, включително в областната и в общинската администрация,

по програма „Старт на кариерата“; по операции по ОП „Развитие на човешките ресурси“ „Младежка заетост“ и „Обучение и заетост на младите хора“ – за стажуване и др.

За младите хора без придобита професионална квалификация, както и такива с основно (и по-ниско) образование ще се прилагат мерките от ЗНЗ за насърчаване на чиракуването и за обучение чрез работа. Обучението по време на работа ще осигури прехода на безработните младежи към заетост с финансиране по операция „Младежка заетост“. За по-устойчиво завръщане в заетост продължително безработните младежи ще се насочват към субсидирана заетост на непълно работно време по реда на ЗНЗ.

Идентифицирането и привличането за активно поведение на пазара на труда на младежите, които не работят, не учат и не са регистрирани в бюрата по труда ще продължи през 2019 г. с доказалите вече ефективността си инструменти на политиката по заетостта: информационни кампании, трудови борси и ателиета за търсене на работа ще се провеждат от бюрата по труда и други институции, вкл. в изпълнение на операции „Готови за работа“ и „Активни“. Също така, младежките медиатори в общините и ромските медиатори и активаторите (по операция „Готови за работа“) в бюрата по труда ще работят в неформална обстановка, извън институциите в които са назначени, за изграждане на контакти и доверие с неактивните младежи. В работата си специалистите ще използват и съвременните канали за комуникация и публикуване на информация – социалните мрежи (Facebook, Instagram) и мобилните връзки (sms-и), електронно регистриране, които са предпочитани от младите хора.

Изпълнение на Европейската гаранция за младежта

Продължава изпълнението на Препоръката на Съвета на ЕС за създаване на Гаранция за младежта. Независимо от постигнатия през петте години от изпълнението ѝ напредък, все още има и предизвикателства: Инициативите в рамките на Гаранцията все още не достигат до всички млади хора от групата на NEETs, особено до нискоквалифицираните и неактивните. Необходими са по-големи усилия за подкрепа на младите хора, които са най-отдалечени от пазара на труда. Следователно, подобряването на обхвата и по-доброто ангажиране с нерегистрираните младежи в бюрата по труда от групата NEETs е приоритетна област за действие през 2019 г. Недостатъчно е популяризирането и разпространението на информацията относно възможностите за образование, обучение и заетост в контекста на Гаранцията за младежта.

В отговор на оставащите предизвикателства пред изпълнението на Гаранцията за младежта ще се насочват усилията към разширяване на обхвата на Гаранцията. Ще се осигурява достъпна информация за разнообразните услуги и възможности за младежите, както и улеснен достъп до тях. Подобряването на достъпа до услуги и възможности за образование, обучение и заетост ще способства за разширяването на обхвата – младежите ще имат възможност да се ориентират и да намерят подходящите за себе си варианти за обучение/образование и заетост. Ясната информация и достъпните услуги ще ги мотивират да се възползват от възможностите на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта, вкл. ще ги мотивира да се регистрират в бюрата по труда, за да се възползват от тях. По този начин, наред с популяризирането и информирането ще се повишава и обхвата на младежите в инициативи от Гаранцията за младежта. Успешните инструменти за популяризиране и информиране ще продължат да се прилагат – информационни събития по операция „Готови за работа“, както и Дни на кариерата, Отворени врати, трудови борси, срещи за професионално ориентиране и консултиране и др.

През предпоследната година от изпълнението на Гаранцията за младежта все по-голямо значение ще придобива междусекторната ангажираност с младежите от страна на държавните институции. От една страна интегрираните услуги ще допринесат за подобряване обхвата на младежите в действия по Гаранцията за младежта, а от друга – ще повишат качеството на предоставяната подкрепа, която ще отговаря по-пълно на потребностите на младежите. Въведения с Гаранцията за младежта принцип на сътрудничество трябва да прерасне в интегрирано партньорство за работа с младите хора.

За идентифициране на неактивните младежи е необходимо сътрудничество между НПО, образователната система (посредством Междунституционалния механизъм за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст), Министерството на младежта и спорта (посредством изпълнението на Националната програма за младежта, чрез повишаване информираността на младите хора за възможностите за професионална и личностна реализация - младите хора ще получат достъп до информация, както и професионално консултиране и обучения за подобряване на реализацията на младите хора на пазара на труда, чрез предварителна личностна подготовка). В условията на икономическо оживление, от изключителна важност е младежите, които притежават подходящи умения и знания да бъдат директно насочвани към подходящи свободни работни места. За плавния преход между образователната система и трудовия пазар е важно сътрудничеството между системата по заетостта и образователната система;

За трудовата интеграция на безработните младежи ще продължи сътрудничеството с работодателите. Бюрата по труда ще бъдат активен обществен трудов посредник, на който работодателите да разчитат при обявяване на свободни работни места, за подбор и насочване на подходящи младежи за заемане на свободните работни места, вкл. и посредством ползване на субсидии от държавния бюджет, от ЕСФ и от Инициативата за младежка заетост.

И през 2019 г. Агенцията по заетостта ще има важна роля в изпълнението на Гаранцията за младежта, преди всичко поради крайната цел на Гаранцията – трудова заетост на младежите. В ролята си на координиращ фактор в партньорството на местно ниво, бюрата по труда, в сътрудничество с останалите местни институции ще използват подхода „намиране – взимане предвид – свързване“ (find – mind - bind) в работата с безработните младежи: намирането на свободно работно място и „срещането“ му с подходящ младеж търсещ работа или активирането на неактивен младеж и намирането на подходящо за него работно място е подходът, който отговаря максимално на индивидуалните потребности на младежите. Чрез трудовата интеграция на младежите възможно най-рано, ще се предприемат стъпки за превенция на ранното отпадане от училище, за връщане в образователната система, за преход от училище към заетост, за обучение, както и за насочване към подходяща работа. Бюрата по труда ще продължат да предоставят информация, кариерно и професионално ориентиране, обучение, стимули за заетост и подкрепа за трудова мобилност.

В контекста на Препоръката на Европейската комисия за интеграция на **дълготрайно безработните лица** на пазара на труда и целта, включена в Програмата за управление на правителството на Р България за периода 2017-2021 г. за „повишаване на предлагането на работна сила и намаляване на „резерва“ от работна сила (неактивни, в т.ч. обезкуражени, и продължително безработни лица)“ ще продължи сключването и изпълнението на Споразумения за интеграция в заетост с продължително безработните. В Споразуменията се определят реалистични цели и действия, които ще бъдат предприети в определените срокове с конкретни отговорности както на трудовия посредник, така и на безработния, съобразно идентифицираните проблеми. В Споразуменията са определени ангажименти и на други институции, имащи отношение към лицата от тази уязвима група на пазара на труда.

В Дирекциите „Бюро по труда“ продължава проактивната работа с продължително безработните лица. За определяне на подходящите за тях стъпки и услуги, трудовите посредници извършват диагностика и анализ на проблемите им, за постигане на яснота за причините, които задържат лицата в състояние на продължителна безработица и неактивност. Включването в Ателиета за търсене на работа, професионално ориентиране, кариерно консултиране и подходящо обучение, консултация и менторство след започване на работа, дават резултат за активирането на безработните. Профили на продължително безработни лица се предлагат проактивно на работодателите. Ще продължи предоставянето на интегрирани услуги от Центровете за заетост и социално подпомагане. Предоставянето на социални услуги в рамките на единна точка за контакт все още е предизвикателство, по което ще продължи да се работи и през 2019г. Ще се включват в субсидирана заетост по Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица за заетост в частния сектор и в публичния сектор, както и към общините при неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия. Приоритетно ще бъдат включвани продължително безработни лица, които са сключили Споразумение за интеграция в заетост. Работодателите от малки населени места, в които няма свободни работни места на първичния пазар на труда и броят на продължително безработните лица е висок, ще имат предимство по програмата. По тази програма и по мярката по чл. 55 в от Закона за насърчаване на заетостта ще се субсидират разходите на работодателите за работна заплата, на база минималната заплата и допълнителни плащания по Кодекса на труда и осигурителните вноски на наетите лица.

Изпълнение на Препоръката за интегрирането на пазара на труда на продължително безработните лица

Ще продължи изпълнението и на Препоръката на Съвета на ЕС за интегрирането на пазара на труда на продължително безработните лица. По-конкретно, усилията ще бъдат насочени в контекста на четирите ключови елемента от Препоръката:

В областта на регистрацията и превенцията на де-регистрацията на продължително безработните лица ще се работи за разширяване на обхвата на продължително безработните лица, които не са регистрирани в бюрата по труда.

В областта на координирането на работата на различните институции за предоставяне на достъпни и интегрирани услуги (социални, здравни, образователни и др.) на продължително безработните лица за връщането им в заетост, ще се работи за сключване на национално рамково споразумение и последващо сключване на местни споразумения за сътрудничество за изпълнение на споразуменията за интеграция в заетост, сключвани с продължително безработните лица.

Ще продължи сключването на споразумения за интеграция в заетост с продължително безработни лица след дванадесетия месец от регистрацията им в бюрото по труда. Ще се работи и в изпълнение на сключените през 2018 г. споразумения за интеграция в заетост. Включването на работодателите в изпълнението на Препоръката ще продължи да бъде от ключово значение, предвид необходимостта от трудова интеграция на продължително безработните лица. Ще продължи насърчаването им посредством субсидии от държавния бюджет и от ЕСФ, но също така и посредством предоставянето от трудовите посредници на услуги за работодателите (мобилни екипи, електронни услуги, подбор и селекция на продължително безработни лица, подходящи за обявените свободни работни места и др.).

По последния елемент от Препоръката за интегрирането на дълготрайно безработните лица на пазара на труда – мониторинга на изпълнението, в контекста на събирането на данните за изпълнението на Препоръката през 2018 г.

Агенцията по заетостта ще работи за подобряване на качеството и пълнотата на данните и за проследяване на участниците след излизане от периода на безработица, посредством използване на данни от регистрите на други институции.

За интеграцията на пазара на труда на една от най-неравнопоставените групи на пазара на труда – **ромите**, ще продължат да се изпълняват мерките от Националния план за периода 2015-2020 г. в изпълнение на Националната стратегия на Р България за интегриране на ромите (2012-2020 г.). Регистрираните в бюрата по труда безработни лица, които са се самоопредели като роми се включват във всички инициативи на пазара на труда за заетост и обучение в зависимост от своите образователно-квалификационни характеристики, възраст и продължителност на регистрация. За подобряване на достъпа до пазара на труда на икономически неактивните лица от ромски произход, вкл. обезкуражени ще продължат да се провеждат трудови борси, на които те пряко се срещат с работодателите. Ще продължи и работата на ромските медиатори за мотивиране на неактивни и обезкуражени лица от ромски произход за регистрация в бюрата по труда и ползване на посредническите услуги за заетост и обучение. Ще бъдат назначени и нови медиатори, особено в райони с голям брой безработни от тази целева група. С оглед подобряване достъпа на безработни от ромски произход до заетост, образование, социални и здравни услуги, ще се изпълнява операция „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“ по ОП РЧР. За изпълнението на предвидените комплексни мерки по операцията и прилагането на интегриран подход ще се реализират дейности, финансирани по оперативните програми „Наука и образование за интелигентен растеж“ и „Региони в растеж“.

През 2019г. ще започне реализирането на новото законодателство за **хората с увреждания**, но ще продължат и програмите и мерките за заетост за тази група. По Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания поради пълната субсидия интересът на работодателите се съчетава с този на безработните лица, които се наемат за двугодишна заетост със сигурни доходи, която за преобладаващата част от тях е единствена възможност за трудова реализация. Приоритетно ще се включват лица със и над 71% намалена работоспособност; военноинвалиди; лица със сензорни увреждания; лица с ментални увреждания. С приоритет ще се включват тези работодатели, които са сключили договор за финансиране по чл. 25 от Закона за интеграция на хората с увреждания за осигуряване на достъп до работните места, както за приспособяване и/или оборудване на работни места за хора с увреждания. По реда на Закона за насърчаване на заетостта ще се насърчават работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания до 29-годишна възраст (чл. 36, ал. 2), а по чл. 51, ал. 2 и чл. 52 ще се насърчава наемането на безработни лица с трайни увреждания, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на пълно или непълно работно време. През 2019 г. размерът на средствата за подкрепена заетост по чл. 43а от ЗНЗ за наето на работа на несубсидирано работно място безработно лице с трайно увреждане, след получени услуги по активиране и мотивиране за работа, обучение и др. е в увеличен размер от 700 лв.

Нараства заетостта на **лицата над 50-годишна възраст**, но има и неизползван потенциал при безработните от тази целева група. За целта освен насочване към подходящи свободни работни места и обучения, ще се осигурява и субсидирана заетост по мярката по чл. 55а от ЗНЗ, по Националната програма „Помощ за пенсиониране“ (за безработни лица над 58 г.) и по други програми и мерки.

За насърчаване на по-ранното завръщане на работа и подкрепа за съчетаване на семейния и професионалния живот се субсидира заетостта на **майките (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст и самотните родители (осиновители)**, които са безработни, като се поемат част от разходите на работодателите за заплати и осигуровки за определен период. Родителите с малки деца, които променят местоживеенето си, за да работят, също се подпомагат със стимули (по реда на чл. 42, ал. 3 от Закона за насърчаване на заетостта), когато започнат работа в населено място, което се намира на повече от 50 км от населеното място, в което живеят, предоставят и се средства до 200 лв. ежемесечно за финансиране на такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище и такси за ползване на интернет. През 2019 г. Агенцията по заетостта ще продължи изпълнението на проект „Родители в заетост“, по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., за наемане на безработни или неактивни лица до 18 месеца, които да се грижат за деца до 5-годишна възраст, чиито родители се връщат на работа.

През 2019 г. ще се увеличи броят на работните места по Националната програма „Мелпомена“, която осигурява заетост на безработни лица със специфичен опит, професионална квалификация, знания и умения в областта на театралното изкуство. Целта е да се подпомогнат младежи, придобили специалност в областта на изкуствата да намерят своята първа работа в театъра.

Работодателите, които наемат безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода (чл. 55 от ЗНЗ), ще получат средства за трудово възнаграждение и дължимите за сметка на работодателя осигуровки за времето, за което лицата са били на работа, но за не повече от 6 месеца.

Ще продължи субсидирането на заетостта на „зелени работни места“, които допринасят за опазване на околната среда и се осигурява заетост на лица, останали без работа за период, по-дълъг от 6 месеца.

Подобряване на услугите за активиране на безработните; активиране на неактивни в т.ч. обезкуражени лица

В условията на повишено търсене на работна сила в резултат от икономическото оживление през 2019 г., услугите за активиране на безработните и неактивните лица ще са приоритет в активната политика на пазара на труда. Развитието на услугите за тези групи лица ще

създаде условия за осигуряване на бърз и ефективен преход от безработица и неактивност към заетост.

През 2019г., след пилотно прилагане и анализ на ефективността, Агенцията по заетостта ще включи в пакета посреднически услуги за търсещите работа участници на пазара на труда, нова услуга - „Семеен трудов консултант” - целта на услугата е предоставяне на цялостна подкрепа за трудова реализация, предоставяне на услуги на всеки член от семейството, съобразно специфичните характеристики на лицата и потребностите им - информационни услуги, професионално консултиране, привличане към регистрацията на нерегистрираните безработни членове на семейството, определяне на сферата на подпомагане и целите още преди регистрацията в бюро по труда, превантивна работа с децата – ученици в основната или средна степен на училищното образование, работа със семействата на безработните лица от групите в риск.

През 2019 г., ще продължи развитието на успешно прилаганите досега политики за активиране, ориентирани към индивидуалните потребности на безработните и неактивните лица. За намаляване броя на неактивните лица, увеличаване на предлагането на труд и намаляване на социалното изключване, ще се надграждат дейностите и услугите включени в:

- Ателиета за търсене на работа – услугата ще се подобрява в посока на разширяване на обхвата и качеството на услугите по заетост за безработните лица, свързани с мотивиране за активно поведение на пазара на труда. Необходимо е по-специализирано предоставяне на услугата, съобразно образователния и квалификационен статус на лицата; обучение по меки умения за работа и гражданска компетентност; предоставяне на възможност за включване на лицата от групата на NEETs в Ателиетата за мотивиране за работа и регистриране в бюро по труда и др. Целта е включване в Ателиета за търсене на работа на всички безработни лица, в т.ч. от уязвимите групи на пазара на труда и лицата от групата на NEETs.
- Информирание, консултиране, мотивиране;
- Провеждане на трудови борси, Ден на работодателя и други информационни събития за търсещи работа лица, неактивни лица и работодатели.

През 2019 г. ще продължи изпълнението на Национална програма „Активиране на неактивни лица“, чиято цел е активиране и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени, и на безработни лица посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в дирекциите „Бюро по труда”. За изпълнение на дейностите по програмата назначените специалисти ще продължат да работят със специфичните групи неактивни и безработни лица: ромски медиатори - за насърчаване на активното поведение на пазара на труда на неактивните, вкл. обезкуражените лица, от ромски произход; младежки медиатори - за активиране на младежите от групата на NEETs; организатори на обществено полезен труд – ще осъществяват дейности по организиране и провеждане на

Ограничаване на нерегламентираната заетост и недекларираните плащания на работещите

общественополезен труд, полаган от безработни лица в трудоспособна възраст, получаващи социални помощи; психолози – ще предоставят услуги, самостоятелно или като част от консултантски екип по психологическо подпомагане и мотивиране на безработни лица за активно поведение на пазара на труда; мениджъри на случай/ кейс мениджъри – ще изпълняват функцията на посредник между лицата и институциите, които предоставят подходящите социални, здравни, образователни и др. услуги.

Недекларираният труд, независимо от формата на проявление - работа без трудов договор, полагане на труд по-продължителен от времето, за което е сключен договора, изплащане на трудово възнаграждение в размер над официално обявения, незаконно полагане на извънреден труд и др., поражда негативни последици за заетите лица, предприятията и обществото. Той ограничава трудовите и осигурителни права на работещите, влошава условията на труд, ограничава възможностите за развитие на уменията, поражда нелоялна конкуренция. Недекларираният труд води до намаляване на приходите от данъци и социалноосигурителни вноски, което оказва негативно влияние върху финансовата устойчивост на системите за социална защита. Провеждането на ефективна политика за превенцията и ограничаване на неформалната икономика и превръщането на недекларирания труд в законна трудова дейност допринася за повишаване на заетостта и производителността на труда, за подобряване качеството на работните места и икономически растеж.

В резултат от изпълнението на редица мерки, включително законодателни, е постигнат напредък в ограничаване на недекларирания труд. През 2018 г. продължи реализацията на Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на данъците, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г. Стратегията включва мерки и дейности за увеличаване на приходите от данъци, осигурителни вноски и такси чрез по-висока ефективност при тяхното администриране, предотвратяване на възможностите за укриването им и стимулиране на доброволното изпълнение. Прилагат се приетите в края на 2017 г. промени в Закона за обществените поръчки, регламентиращи отстраняване на участници в процедурите, които имат наложена санкция за използване на недеклариран труд в предходен тригодишен период. С цел намаляване дела на недекларирания труд в селското стопанство са приети законодателни промени, регламентиращи възможността работното време по договорите за краткотрайна сезонна селскостопанска работа да бъде с продължителност от 4 или 8 часа. Въпреки постигнатия напредък, ограничаването на недекларирания труд остава предизвикателство.

През 2019 г. ще продължи прилагането на мерки от Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на данъците, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г., които са доказали своята ефективност. Мерките са насочени към разширяване дела на електронните услуги, предотвратяване на възможностите за укриване и невнасяне на данъци и осигурителни вноски, осъществяване на по-

ефективен контрол и увеличаване разкриваемостта на нарушения и престъпления, свързани с данъчното, трудовото и осигурителното законодателство, провеждане на медийни кампании за популяризиране на правата и задълженията на гражданите и бизнеса и намаляване на обществената търпимост към сенчестата икономика.

Чрез съвместни действия на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ), Агенцията по заетостта, Националната агенция по приходите (НАП) и Националният осигурителен институт, ще се създадат условия за осъществяване на по-ефективен контрол и увеличаване разкриваемостта на нарушения и престъпления, свързани с трудовото и осигурителното законодателство, включително чрез извършване на проверки в икономическите сектори с най-голям риск от проява на нерегламентирани практики, както и в малки и средни предприятия. За ограничаване на недеklarирания труд ще допринесе контрола, осъществяван от ИА ГИТ по наемане на работа, работното време, заплащането на труда, полагане и отчитане на извънреден труд, по наемане на чуждестранни граждани, в т. ч. на незаконно пребиваващи чужденци, и приемането на командировани работници и служители от държави-членки на ЕС и от трети държави, както и контрола за законосъобразно осъществяване на посредническа дейност по наемане на работа и на предприятия, осигуряващи временна работа.

В рамките на Споразумението за сътрудничество в борбата срещу недеklarиранията заетост между България и Франция през 2019 г. ще се реализират съвместни действия между инспекциите по труда на двете държави с цел по-ефективна защита на работещите при трансгранична заетост.

Националната информационна кампания „Заплата в плик“ на НАП, стартирала през 2018 г. с подкрепата на МТСП и ИА ГИТ, ще продължи да съдейства за повишаване информираността на гражданите и за формиране на обществена нетърпимост към проявите на недеklarирания труд. Чрез създаденият специализиран интернет сайт на кампанията с вграден „калкулатор за загубите“ всеки гражданин може да оцени загубите в дългосрочен план от изплащане на недеklarирани трудови доходи.

Националният център „Икономика на светло“, изграден по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013 г., ще продължи да изпълнява дейности по диагностика и превенция на неформалната икономика в национален мащаб. Центърът предоставя консултации на браншово и регионално равнище, провежда обучения за работодатели, работници и служители и други заинтересовани страни.

Действията за превенция и ограничаване на недеklarирания труд на национално ниво ще бъдат подкрепени чрез участието на България в Европейска платформа за борба с недеklarирания труд. Платформата осигурява възможност за споделяне на добри практики, обмен на данни, провеждане на съвместни инспекции, организиране на съвместни обучения и кампании. Основните дейности са насочени към повишаване капацитета на институциите за справяне с трансграничните аспекти на недеklarирания труд и повишаване на обществената информираност по темата. През

Пооприравяване на доходите и на осигуряване на социална защита на труда

2019 г. България ще участва в инициативи, включени в Работната програма на Европейската платформа.

Партньорството между държавните институции и национално представителните организации на работодателите и на работниците и служителите е ключово за ограничаване на недекларирания труд. През 2019 г. ще стартира операция за съвместни дейности със социалните партньори, финансирана по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014-2020“, в рамките на която ще се разработят нови и да се надградят съществуващи механизми за превенция и ограничаване на недекларираната заетост.

През 2019 г. продължава изпълнението на поетите ангажименти с програмата на правителството за увеличаване на **доходите**. Увеличават се размерът на минималната работна заплата за страната от 510 лв. на 560 лв., минималният осигурителен доход за самоосигуряващите се лица от 510 лв. на 560 лв. и максималният осигурителен доход за всички осигурени лица от 2 600 лв. на 3 000 лв. През 2019 г. минималният осигурителен доход за регистрираните земеделски стопани и тютнопроизводители се увеличава от 350 лв. на 400 лв.

Освен това се предвижда увеличение с 10% на средствата за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения в бюджетния сектор, включително и на средствата за осигурителни вноски. С това се създава възможност на база на увеличения размер на разходите за персонал да се увеличат индивидуалните основни месечни заплати на заетите в бюджетния сектор, въз основа на заеманата длъжност и оценките за постигнатите резултати. За 2019 г. е разчетено увеличение на средствата за заплати и възнаграждения на персонала за изборните длъжности и за заетите в системата на съдебната власт, за които законодателно е регламентиран механизъм за формиране на възнагражденията. В сектор „Образование“ ще продължи реализацията на мерките за подобряване на социалния статус на педагогическите специалисти, като за тази цел ще бъдат предоставяни ежегодно допълнителни средства в размер на 330 млн. лв. за увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал, като за 2019 г. предвиденото увеличение е средно с 20%.

През 2019 г. се запазват съотношенията на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване, както и размерът на вноските. Запазва се минималният дневен размер на обезщетението за безработица – 9 лв. и максималният дневен размер – 74.29 лв. Увеличава се максималният размер на гарантираните вземания от 1 300 лв. на 1 400 лв. Предвидено е запазване на размера на гарантирания минимален доход (75 лв.).

Съгласно действащото законодателство в областта на **социалното подпомагане** получаването на месечни социални помощи е обвързано с полагането на общественополезен труд по организирани от общинската администрация програми за предоставяне на социални услуги, екологични програми, за благоустрояване и хигиенизиране на населените места и за общественополезни дейности. Тази мярка цели да не се създава трайна зависимост от социалните

помощи, което е сериозен риск от социално изключване. Целта е да се стимулира трудовата активност, да се повиши пригодността за заетост на безработни лица, които не са били обхванати от програмите за заетост, реализирани чрез Агенцията по заетостта и да се насърчат безработните лица в трудоспособна възраст да усъвършенстват своите умения, да възстановяват трудовите си навици и да се върнат на пазара на труда. Като организатори на общополезните дейности към общините са назначени безработни лица за постигане на по-добри резултати.

Предоставянето на интегрирани услуги за ранно детско развитие е ключов фактор за предотвратяването на предаването на бедността между поколенията. В тази връзка, усилията са насочени към осигуряването на качествено образование и грижи в ранна детска възраст и предоставянето на интегрирани междусекторни услуги, като по този начин се насърчава последващата интеграция на пазара на труда на подрастващите.

Планът за действие за периода 2018-2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за **дългосрочна грижа** (приет с РМС през м. януари 2018 г.) обхваща мерките за първия етап от изпълнението на процеса на деинституционализация на пълнолетните лица. Основните групи мерки по Плана са: осигуряване на подкрепа в домашна среда и в общността на лица с увреждания и възрастни хора, зависими от грижа; осигуряване на качествени социални услуги в общността за лица, настанени в специализирани институции с недобри условия на живот и качество на грижа и поетапно закриване на институции; повишаване на ефективността на системата за дългосрочна грижа и изграждане и ремонт на необходимата инфраструктура за предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.

Извън процеса на деинституционализация и с оглед на нарастващите потребности на хората от качествени и достъпни **социални услуги**, е предприета цялостна реформа в сектора чрез приемането на Закон за социалните услуги. Целта е да се подобри планирането, финансирането, качеството, мониторинга и контрола на социалните услуги.

В подкрепа на реформата в сектора на социалните услуги е проектът „Нови стандарти за социални услуги” по ОП РЧР 2014-2020 г. Целта е да бъдат подкрепени мерки за подобряването и създаването на нови модели за по-високо качество и финансови стандарти за остойностяване на социалните услуги, съобразно нуждите на ползвателите. Като резултат от проекта се предвижда както разработването на финансови модели за остойностяване предоставянето на социалните услуги по типове услуги, така и разработването на модел за финансиране на интегрирани междусекторни услуги от различни източници. Ще бъдат разработени стандарти за качество на социалните услуги за деца и за пълнолетни лица с обективни и измерими критерии и показатели към тях, което ще допринесе за повишаване на тяхната ефективност. Една от дейностите по проекта включва определянето на обективни критерии, въз основа на които да бъде разработена карта на потребностите и карта на услугите на национално ниво, така че в общините, където мрежата от услуги не е развита да бъдат обхванати потребностите на хората в уязвимо положение.

През 2019 г. **социалният диалог** на всички нива ще има за цел справяне с новите предизвикателства на пазара на труда и в изпълнение на Заключенията на Съвета от 16.06.2016 г. относно „Нов старт за силен социален диалог“. Държавите-членки следва да предприемат необходимите мерки за по-широко включване на социалните партньори в разработването и изпълнението на националните реформи и политики. В тази връзка ще се използват и резултатите от първия преглед относно включването на социалните партньори в процеса на реформи.

За България в Общия преглед на участието на социалните партньори в реформите и политиките 2017-2018 г. на Европейска фондация за подобряване на условията на живот и труд (Eurofound) е посочено, че социалните партньори в България отчитат леко подобрене в участието си в разработването и изпълнението на реформите. Това възприемане се дължи главно на посредничеството на Министерството на труда и социалната политика по време на преговорите за нов механизъм за определяне на минималните заплати, въпреки че в продължение на няколко години все още не е постигнато споразумение. Организациите на работодателите оценяват участието си като положително, докато синдикатите смятат, че относителното усъвършенстване е причинено основно от външния натиск на Специфичните препоръки към държавите членки за по-активно участие на социалните партньори.

През 2019 г. дейността на Националния съвет за насърчаване на заетостта, Координационния съвет за изпълнение и мониторинг на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта 2014 – 2020 г., Националния съвет за тристранно сътрудничество ще продължат да имат ключова роля при подготовка на политиките, мониторинга на тяхната реализация и самото изпълнение. Ще се подобри сътрудничеството между териториалните поделения на Агенцията по заетостта и социалните партньори, специално с техните регионални и браншови организации. Работата на Съветите за сътрудничество към всяка Дирекция “Бюро по труда” и на Комисиите по заетост към всеки от областните съвети за развитие ще се фокусира върху разкриване на потенциала на местната икономика за увеличаване на работните места и повишаване качеството на работната сила в регионите. Последните промени в Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта допринасят за рационализиране работата на Съветите за сътрудничество. Ключова е активността на общинските администрации не само за разработване и финансиране на програми, но и за постигането на максимален ефект от тяхното използване.

Ще продължат периодичните срещи с кметовете на общините и кметовете на населените места, специално за осигуряване на подкрепа за работата с неактивните младежи. Ще продължи и дейността на областните Съвети за тристранно сътрудничество, в които участват и представители на Дирекции „Регионална служба по заетостта” и/или Дирекция „Бюро по труда”. Ще се провеждат инициативи за насърчаване на заетостта съвместно със социалните партньори.

В областта на **свободното движение на работници** в рамките на ЕС през 2019 г. ще продължи работата за създаване на по-интегриран европейски пазар на труда, като се отчитат и националните потребности и политики за заетост.

Очаква се през 2019 г. да продължи успешното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/589 относно Европейска мрежа на службите по заетостта (EURES). Целта е EURES да бъде използван като инструмент за заетост, който да насърчава мобилността на работната сила в рамките на ЕС и да допринесе за справяне с недостига на работна сила, трайно незаетите работни места, както и с несъответствията между търсените и предлаганите квалификации.

Условията и редът за достъп до пазара на труда на граждани на трети държави са уредени в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ) и Правилника за неговото прилагане (ППЗТМТМ).

Очаква се през 2019 г. да се проведат преговори и да се сключат двустранни спогодби за регулиране на трудовата миграция между правителството на България и правителствата на Беларус, Грузия и Украйна. Ще продължи прилагането на Спогодбата с Молдова за регулиране на трудовата миграция и Спогодбата с Израел за посредничество и временна заетост на граждани на двете държави. Очаква се да бъдат договорени Процедурите към Спогодбата с Армения за регулиране на трудовата миграция и да се пристъпи към нейното прилагане.

В областта на политиката по интеграция на чужденци – граждани на трети страни ще продължи работата на Националното звено на Република България към Европейската мрежа по интеграция, което осъществява сътрудничество и координация на национално ниво по въпросите, свързани с интеграцията в обществото на законно пребиваващите в България чужденци и членовете на техните семейства. За целта Фонд „Убежище, миграция и интеграция” на ЕС ще се използва за частично финансиране на тази политика. Ще се провежда балансирано управление на приема и интеграцията на граждани от трети държави, при отчитане потребностите на националния пазар на труда, чрез прилагане на разпоредбите на ЗТМТМ и ППЗТМТМ относно получаването на „Единно разрешение за пребиваване и работа”, „Синя карта на ЕС”, „Разрешение за лице, преместено при вътрешнокорпоративен трансфер“, „Разрешение за сезонен работник“, „Разрешение за работа” и „Разрешение за извършване на дейност на свободна практика” от чужденци. Основните компетенции на МТСП по отношение на интеграцията на чужденци са свързани с достъпа им до пазара на труда.

През 2019 г. дейността на Службите по трудови и социални въпроси към Министерството на труда и социалната политика в Атина, Берлин, Берн, Виена, Дъблин, Лондон, Мадрид и Никозия ще допринесе за подобряване на информираността и защитата на правата на българските граждани, живеещи и работещи в съответните държави от ЕС, както и за задълбочаване на двустранното сътрудничество на пазара на труда с цел защита на трудови и социални права при упражняване на правото на свободно движение в рамките на ЕС и ЕИП. Ще продължат регулярните консултации по телефона, електронна поща, лице в лице, провеждане на

УПРАВЛЕНИЕ НА ПОЛИТИКИТЕ ПО ЗАЕТОСТТА

информационни дни и др. МТСП прилага и комплекс от мерки за борба с незаконната заетост и трудовата експлоатация.

Агенция по заетостта

През 2019г., за да може да отговори на предизвикателствата пред динамично развиващия се пазар на труда, и за да допринесе за постигане на основните цели и приоритети на националната политика по заетостта, Агенцията по заетостта ще насочи своята дейност и усилия към: развитие на услугите за заетост и обучение, предоставяни на работодатели и търсещи работа лица; развитие на административния си капацитет, както и към развитие на сътрудничеството с повече заинтересовани институции и организации с цел включването им в изпълнението на политиките по заетостта. За това ще допринесат и последните промени в Правилника за прилагане на ЗНЗ за отпадане изискването за предоставяне на някои документи при регистрацията или за възобновяване на регистрацията на безработните в бюрата по труда.

През 2019 г., в дирекциите „Бюро по труда“ ще бъде внедрен новия модел на профилиране на търсещите работа лица, основан на техните умения и компетентности, чрез използване на електронен модул „Личностен профил на търсещо работа лице“.

След успешно приключило пилотно прилагане, Агенцията по заетостта ще включи през 2019 г. в пакета посреднически услуги две нови услуги - „Консултация и менторство след започване на работа“ и „Семеен трудов консултант“.

За подобряване на достъпа до посредническите услуги на Агенцията по заетостта ще продължи електронизацията на част от тях чрез разработване и внедряване на нова е-борса. Чрез нея ще се разширят и обогатят възможностите за он-лайн заявяване, търсене и получаване на информация за свободни работни места и предлагана работна сила, включително и от неактивни лица. Развитието на услугите на Агенция по заетостта предвижда електронно подаване на автобиографии и документи за регистрацията от търсещите работа лица, обявяване на свободни работни места от работодателите, он-лайн управление на заявки от трудовите посредници, он-лайн управление на профили на търсещите работа лица и др., автоматичен подбор на кандидати за свободни работни места и др. Чрез електронизацията и модернизацията на посредническите услуги ще се разшири предоставянето на електронни услуги и ще се осигури интерактивна он-лайн среда и двупосочна интерактивна връзка на е-борсата с основната информационна система на Агенцията по заетостта - „Национална база от данни за пазара на труда и Европейския социален фонд“, както и възможност за интеграция с други външни системи и програмни продукти, използвани от Агенцията по заетостта.

Ще продължи процеса на подобряване на информационните и комуникационните канали с търсещи работа лица и работодатели, социалните партньори и обществеността чрез разширяване на обратната връзка с тях, включително и чрез четири постоянни он-лайн анкети и проучвания за

търсени или получени услуги и удовлетвореността от тях, като текущо ще се анализират резултатите и при необходимост ще се предприемат коригиращи действия.

Предстои създаването на он-лайн рубрика, в която да се приемат предложения за нови инициативи и услуги за подобряване на дейността на Агенцията по заетостта. Получените предложения ще се разглеждат и преценяват от експертна комисия.

Чрез нов EURES сайт, между страните членки и ЕК, ще започне обмен на работни места, заявления за работа, информация за пазара на труда, условията за живот и работа и др., както и срещането (matching) на автобиографии и оферти за работа за насърчаване на свободното движение на работниците в рамките на ЕС.

За облекчаване на административните процедури, за улесняване на достъпа до услуги на Агенцията по заетостта, като и за съкращаване на процедурите за обработка на данни ще се разширява информационния обмен с външни институции, ще се подобри и разшири електронния обмен на документи или съобщения между администрациите чрез Средата за електронен обмен, ще се улесни и кореспонденцията с юридически и физически лица чрез Системата за сигурно електронно връчване.

За повишаване професионалния капацитет на експертите на Агенцията по заетостта и усъвършенстване на предлаганите посреднически услуги с цел придобиване на нови знания и надграждане на техните компетентности за подобряване на работата с уязвимите групи на пазара на труда ще се реализира операция „Подобряване качеството и ефективността на публичните услуги за уязвимите групи на пазара на труда и за работодателите“ по ОП РЧР.

ИА „Главна инспекция по труда“

След удължаване на срока за реализация, ще продължи изпълнението на дейностите по проект „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ, като чрез постигане на специфичните цели, ще се подобри работната среда от една страна на служителите в Агенцията, а от друга - ще се повишат тяхната мотивация, знания и умения. Ще се подобрят и условията на труд в българските предприятия като цяло, както и ще се подпомогнат работодателите в усилията им да изпълняват трудовото законодателството.

Сред резултатите, при успешно приключване на проекта в края на 2020 г., са: създадена първоначална база данни на обектите за контрол; разработена и внедрена процедура за внедряване на критериите за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол в дейността на ИА ГИТ; разработена методика за инспектиране чрез въпросници за самоконтрол и нейното прилагане в 200 предприятия; разработена процедура за активизиране на комитети и групи по условия на труд (КУТ/ГУТ) и приложена в най-малко 200 предприятия; разработена и приложена методика за наблюдение и контрол на нововъведената система за обучение; проучени и разпространени добри практики във всяка административна област на Р България и др.

По проект „Контрол на командированите лица“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ се подпомага транспонирането и изпълнението на практика на Директива 2014/67/ЕС. Ще бъде осигурена информираност на командированите лица и командировашите предприятия относно българското законодателство и административните процедури приложими към тях. Ще се повиши капацитетът на ИА ГИТ за ефективно и ефикасно осъществяване на нейните функции. С успешното изпълнение на дейностите по проекта, ще бъде изграден единен официален национален уебсайт (информационен портал), структуриран съгласно изискванията на чл. 5 от Директива 2014/67/ЕС; ще бъде изграден регистър, съдържащ информацията, предвидена в чл. 9 от Директива 2014/67/ЕС; ще бъде изготвен механизъм за оценяване на рисковия потенциал на командировашите предприятия от други държави в България; ще бъде изготвен механизъм за оценка на действителното командироване с оглед предотвратяване на нарушенията и заобикаляне на закона съгласно изискванията на чл. 4 от Директива 2014/67/ЕС и др.

I. ФИШОВЕ НА ПРОГРАМИТЕ, ПРОЕКТИТЕ И МЕРКИТЕ С ФИНАНСИРАНЕ ОТ ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ

1. НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ ЗА ЗАЕТОСТ

ПРОГРАМА „СТАРТ НА КАРИЕРАТА” – Компонент 1

Основна цел	Осигуряване на възможности за придобиване на трудов стаж на младежи, завършили висше образование, с цел улесняване на прехода между образованието и пазара на труда.		
Целева група	Младежи до 29 г. без трудов стаж по специалността, които са завършили висше образование (дипломирани) и са регистрирани в дирекциите „Бюро по труда”.		
Дейности	Осигуряване на работа в публичната администрация при съответствие между заявените работни места и образователния профил на младежите.		
Очаквани резултати	Осигуряване на заетост на 760 младежи.		
Необходими средства	4 119 560 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП, АЗ	Партньори	Централни ведомства - публични администрации (министерства, ведомства, агенции и други първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджетни кредити), областни и общински администрации

ПРОЕКТ „КРАСИВА БЪЛГАРИЯ”

Основна цел	Насърчаване на заетостта в строителството, подпомагане на малкия и средния строителен бизнес и съпътстващите го производства, намаляване на безработицата, обновяване и подобряване на обществената среда и на социалната инфраструктура в общините, повишаване квалификацията на безработните, създаване на условия за устойчива заетост на работната сила в общините
Целева група	Безработни лица, регистрирани в ДБТ
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на временна заетост в строителството чрез финансиране и изпълнение на обекти по следните мерки: <ul style="list-style-type: none"> - мярка М01 „Подобряване на обществената среда в населените места” - мярка М02 „Подобряване на социалната инфраструктура” - мярка М02-01 „Подобряване на социалните услуги от резидентен тип” - мярка М01-01 „Осигуряване на достъпна среда на обществени сгради”, която е приложима при допълнителни средства в бюджета на ПКБ, в резултат на преразпределение на средства в НПДЗ - мярка М02-02 „Занимални за деца на родители, работещи в администрация”, която е приложима при допълнителни средства в бюджета на ПКБ, в резултат на преразпределение на средства в НПДЗ) • Обучение за придобиване на професионална квалификация на безработни лица по специалности в областта на архитектурата и строителството, здравеопазването и социалните услуги, чрез прилагане на мярка М03 „Професионално обучение за придобиване на квалификация” при обекти с бюджет за СМР над 215 000 лева с ДДС

Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> Осигуряване на обща заетост в строителството (при изпълнение на обектите по мерките на ПКБ) на най-малко 500 лица, в т.ч. най-малко 200 регистрирани в ДБТ безработни лица, и професионално обучение по мярка М03 на 100 безработни Икономически ефект, състоящ се в: стимулиране и адаптиране на работната сила към действащата пазарна среда чрез реализирани строителни дейности, обновяващи и подобряващи социалната инфраструктура и обществената среда в населените места; подпомагане на малкия и среден строителен бизнес и съпътстващите го производства; формиране на траен икономически растеж, водещ до осигуряване на постоянна заетост на работната сила в строителния сектор; акумулиране на приходи в държавния бюджет от всички преки и непреки данъци, дължими за извършената от изпълнителите на СМР стопанска дейност Социален ефект, състоящ се в: подобрени работни условия на служителите в областта на обществено-административното обслужване, образованието, здравеопазването, социалните услуги, културата, спорта и рекреацията; оптимизиране на учебната среда на учащите се; осигуряване на по-качествено здравно и административно обслужване на гражданите, както и на по-качествено обслужване в областта на културата, спорта и рекреацията; повишаване комфорта на обитаване на потребителите на социални услуги 		
Необходими средства	3 300 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „АСИСТЕНТИ НА ХОРА С УВРЕЖДАНИЯ”

Основна цел	Осигуряване на заетост на безработни лица в дейности, свързани с подобряване качеството на живот на хора с трайни увреждания или на тежко болни самотни хора.		
Целева група	Безработни лица, съгласно условията на програмата.		
Дейности	Съгласно условията на програмата.		
Очаквани резултати	Осигуряване на заетост на 1 900 лица при 5-часов работен ден, осигуряване на качествени грижи на хора с трайни увреждания.		
Необходими средства	7 558 200 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП и АЗ	Партньори	ДРСЗ, ДБТ, АСП, ДСП, АХУ

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЗАЕТОСТ И ОБУЧЕНИЕ НА ХОРА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ

Основна цел	Повишаване пригодността за заетост и осигуряване на заетост на регистрирани в Дирекции „Бюро по труда” безработни хора с трайни увреждания или преминали успешно курс на лечение за зависимост към наркотични вещества хора в трудоспособна възраст, като предпоставка за преодоляване на социалната им изолация и за пълноценното им интегриране в обществото.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> Безработни лица с трайни увреждания; Безработни лица, преминали успешно лечение за зависимост към наркотични вещества. 		
Дейности	Осигуряване на субсидирана заетост до 24 месеца.		
Очаквани резултати	Заетост на 1 344 хора с увреждания, от които 200 нововключени.		
Необходими средства	8 209 424 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП, АЗ	Партньори	АСП, АХУ, ДСП, Национално представени организации на и за хора с увреждания

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „АКТИВИРАНЕ НА НЕАКТИВНИ ЛИЦА”

Основна цел	Активирание и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени лица, продължително безработни лица на социално подпомагане и младежи до 29 г., които не работят и не учат, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение, връщане в образователната система и/или заетост.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Неактивни (не са заети и не са регистрирани в ДБТ), обезкуражени лица (желаят да работят, но не търсят работа) и младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в ДБТ; • Регистрирани безработни лица, самоопределили се като роми (с минимум средно образование), назначени по Програмата като ромски медиатори в ДБТ; • Регистрирани безработни младежи до 29 г. с висше образование, назначени по Програмата в общинските администрации за работа с младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в ДБТ; • Трудоспособни лица, получаващи социални помощи; организатори на общественополезен труд; 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Работа с неактивните лица: идентифициране на групите от неактивни, в т.ч. обезкуражени лица и младежи до 29 г., които не работят, не учат и не са регистрирани в ДБТ и техните потребности; индивидуална работа с бенефициентите и подпомагане включването им в заетост и обучение или връщане в образователната система; • Трудови борси: организиране и провеждане на общи и специализирани трудови борси с цел директно договаряне и осигуряване на заетост; • Насърчаване и развитие на местно сътрудничество по въпросите на заетостта (склучване на местни споразумения за заетост); • Мотивиране за активно поведение на пазара на труда; <p>С трудните клиенти на ДБТ, както и с клиентите със специфични потребности ще работят мениджъри на случай (кейс-мениджъри) и психолози, назначени по програмата;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Активирание и възстановяване на трудовите навици и нагласите за труд у трудоспособни лица, получаващи социални помощи, посредством подобряване на организацията за полагане на общественополезен труд (чл. 2, ал. 4 от ЗСП) от организатори на тяхната работа, назначени към общините. 		
Очаквани резултати	Заетост към дирекции „Бюро по труда” и общински администрации на 462 лица, от които 74 нововключени.		
Необходими средства	3 819 365 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП, АЗ	Партньори	Общини, НПО и др.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „ПОМОЩ ЗА ПЕНСИОНИРАНЕ”

Основна цел	Подкрепа за преход от безработица към работа и пенсиониране		
Целева група	Безработни лица над 58 г., които активно търсят работа и са регистрирани в ДБТ, с цел използване на експертните им възможности, лица от тази група с висок образователен статус и квалификация могат да се назначават като консултанти за подпомагане на работодателите и за предаване на натрупания опит между генерациите.		
Дейности	Осигуряване на заетост на включени в програмата лица за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца.		

Очаквани резултати	Осигуряване на заетост на 979 лица, в т.ч. 200 нововключени.		
Необходими средства	5 247 077 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП и АЗ	Партньори	Работодатели

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „МЕЛПОМЕНА”

Основна цел	Намаляване на безработицата чрез разкриване на работни места за подпомагане дейността на театрите в страната.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Безработни лица със специфичен опит, професионална квалификация, знания и умения в областта на театралното изкуство, регистрирани в ДБТ. • Държавни и общински театри, театрално-музикални продуцентски центрове със статут на държавен културен институт, Национална академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов” и Съюз на артистите в България. 		
Дейности	Осигуряване на заетост на безработни лица.		
Очаквани резултати	Заети 220 лица.		
Необходими средства	1 874 361 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП и АЗ	Партньори	Министерство на културата и Съюз на артистите в България

ПРОЕКТ „ИНФОРМАЦИОННА ПОЛИТИКА И ОБУЧЕНИЕ”

Основна цел	Популяризиране на политиката по заетостта, провеждана от МТСП, и на услугите на Агенцията по заетостта с цел насърчаване на заетостта		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Социални партньори • Общински власти, в т. ч. младежки медиатори, назначени по реда на НП „Активиране на неактивни лица“ • Неправителствени организации • Безработни лица • Структури, осъществяващи контрол върху обучението по ЗНЗ 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Разработване и отпечатване на стратегии, планове, програми и др. • Информирание, разясняване и обучение на заинтересованите страни по програми и мерки за насърчаване на заетостта и повишаване качеството на професионалното обучение • Организиране на конференции, форуми, дискусии, срещи и семинари на национално и регионално ниво • Контрол на качеството на професионалното обучение, организирано по ЗНЗ • Обмяна на опит за дейността на младежките медиатори към общините 		
Необходими средства	140 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институция	МТСП, АЗ	Партньори	Общински и областни администрации, социални партньори, НАПОО

ПРОГРАМА ЗА ЗАЕТОСТ И ОБУЧЕНИЕ НА БЕЖАНЦИ

Основна цел	Интегриране на пазара на труда на безработни лица, придобили статут на бежанец или хуманитарен статут, чрез повишаване на пригодността им за заетост;
--------------------	---

	Повишаване капацитета на областни и общински администрации, транзитни и регистрационно-приемателни центрове за работа с бежанци.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Безработни лица, придобили статут на бежанец или хуманитарен статут през текущата година или през предходните две календарни години, регистрирани в ДБТ; • Безработни лица, регистрирани в ДБТ; 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключова компетентност „Общуване на чужд език – български език“; • Обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия; • Субсидирана заетост на лица, придобили статут на бежанец или хуманитарен статут през текущата година или през предходните две календарни години, регистрирани в ДБТ; • Заетост на първичния пазар на безработни лица от целевата група на програмата; • Субсидирана заетост на безработни лица, назначени в общински администрации, в транзитни и регистрационно-приемателни центрове за работа с бежанци. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Наети на субсидирани работни места 114 лица, от които 60 нововключени • Повишаване на капацитета на администрациите за работа с бежанци 		
Необходими средства	480 853 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	МТСП, АЗ	Партньори	МОН, ДАБ, областни и общински администрации, работодатели

ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И ЗАЕТОСТ НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНО БЕЗРАБОТНИ ЛИЦА

Основна цел	Осигуряване на заетост на продължително безработни лица, регистрирани в бюрата по труда, повишаване пригодността им за заетост чрез включване в обучения за повишаване на знанията, уменията и квалификацията им.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица в трудоспособна възраст, регистрирани в дирекциите „Бюро по труда“. • Приоритетно в програмата се включват продължително безработни лица, регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ и сключили Споразумения за интеграция в заетост с Дирекция „Бюро по труда“, които са: <ul style="list-style-type: none"> - младежи до 29-годишна възраст; - лица, които са обект на месечно социално подпомагане; - лица над 50- годишна възраст. • За работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия (наводнения, пожари, свлачища, тежки зимни условия, земетресения и др.), подборът за насочване за заетост по Програмата може да се извърши измежду всички безработни лица в риск от продължителна безработица (регистрирани безработни от групите в неравностойно положение на пазара на труда). 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Информирание и консултиране на безработните лица; • Предоставяне на специализирани посреднически услуги - дейности за изготвяне на индивидуален план за действие и др.; • Мотивиране за активно поведение на пазара на труда; • Обучение за придобиване на професионална квалификация; • Осигуряване на субсидирана заетост на пълно или непълно работно време за срок до 12 месеца в частния и публичния сектор. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Наети 938 продължително безработни лица, от тях 300 новонаети. 		

Необходими средства	4 538 262 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	МТСП, АЗ	Партньори	Работодатели

ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОУЧВАНЕ ОТНОСНО ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ДОХОДИТЕ ОТ ТРУД И НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА НА ПРОДЪЛЖИТЕЛНО БЕЗРАБОТНИТЕ И НЕАКТИВНИТЕ ЛИЦА

Основна цел	Идентифициране на възможности за повишаване на доходите от труд, активиране и включване в заетост на продължително безработните и неактивните лица.		
Целева група	Работодатели, наети лица на трудов договор, продължително безработни и икономически неактивни лица, желаещи да работят.		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на анкетно проучване сред: <ul style="list-style-type: none"> - Работодатели относно възможностите за повишаване на доходите от труд, както и за нагласите за наемане на работа на продължително безработни и на икономически неактивни лица; - Продължително безработни и икономически неактивни лица относно наличните проблеми и затруднения при търсене и за започване на работа. • Изготвяне на анализ на основата на статистически данни от проучването сред респондентите, съдържащ информация за неравенствата в доходите от труд, както и за качествените характеристики на икономически неактивните и продължително безработните лица и тяхното териториално разпределение, причини за неактивност и прегради пред заетостта им. <ul style="list-style-type: none"> - Изготвяне на доклад с изводи и заключения по отношение на идентифицирани възможности и действия за повишаване на доходите от труд и увеличаване на предлагането на труд чрез активиране и интегриране на икономически неактивните и продължително безработните лица на пазара на труда. 		
Очаквани резултати	Идентифицирани причини за наблюдаваните тенденции по отношение на неравенствата на доходите от труд. Възможности и дейности за повишаване на доходите и предлагането на труд в България.		
Необходими средства	60 000 лв. (с ДДС)	Източници на финансиране	ДБ, след процедура по реда на ЗОП
Прилагащи институции	МТСП	Партньори	АЗ, организации на работодателите и на работниците и служителите и техни структури.

ПРОЕКТ „ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА“

Основна цел	Създаване на устойчива заетост на лица от най-неравнопоставените групи на пазара на труда, както и придобиване или повишаване на професионалната квалификация и ключовите компетенции и умения по търсени на пазара на труда професии. Обучение на работната сила по конкретни заявени от работодателите професии и специалности за намаляване на неравновесията между предлагането и търсенето
--------------------	--

	на работна сила и удовлетворяване на повишаващото се търсене от страна на бизнеса.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Лица извън работната сила, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключови компетентности: „Обществени и граждански компетентности“ на тема „Подобряване на комуникативните умения за работа с клиенти“ и „Умение за учене“ на тема „Повишаване на самоконтрола и правилно управление на времето при извършване на трудовите задачи“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите „Оператор на компютър“, „Работник в дървообработването“, „Работник в заведенията за хранене и развлечения (производство)“, „Работник в озеленяването“, „Камериер“, „Шивач“, „Шлосер“, „Стругар“, „Заварчик“, „Касиер“, „Продавач-консултант“, „Готвач“, „Сервитьор-барман“, „Администратор в хотелиерството“, „Козметик“, „Електромонтьор“, „Машинен техник“. • Осигуряване на заетост на 40% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 2,4% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 37,6% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 1250 лица; • Обучени по професии – 1250 лица; • Осигурена заетост на 500 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 2,4% от включените в обучение лица (30 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 37,6% от включените в обучение лица (470 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 499 345 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	АИКБ	Партньори	АЗ, „АИКБ Консулт“ ООД, „Кейс Груп“ ЕООД, „Вал Прогрес Консулт“ ЕООД, „Те Про Консулт“ ЕООД, работодатели

ПРОЕКТ „ТРУДОВА АКТИВНОСТ“

Основна цел	Подобряване на човешкия капитал с цел подкрепа на ръста на икономиката и балансиране на пазара на труда чрез подготовка на кадри за работни места и по професионални направления с необезпечено търсене на труд.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица без професионална квалификация; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключови компетентности: „Умение за учене“ на тема „Управление на промяната“, „Обществени и граждански компетентности“ на тема „Мултикултурни и социални аспекти в обслужването на клиенти“ и „Инициативност и предприемачество“ на тема „Умение за управление и оценка на риска“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа, втора или трета 		

	<p>степен на професионална квалификация по професиите: „Продавач-консултант“, „Помощник-възпитател“, „Финансист“, „Охранител“, „Сътрудник в бизнес услуги“, „Готвач“, „Строител/Мазилки и шпакловки“, „Болногледач“, „Офис-секретар“, „Екскурзовод“, „Монтьор на транспортна техника (пътностроителна техника)“, „Помощник пътен строител“, „Водач на МПС за обществен транспорт (вътрешни и международни превози на товари)“, „Оператор на компютър“, „Работник в озеленяването“, „Шивач“, „Помощник в строителството“, „Работник в обувно и кожено-галантерийно производство“, „Работник в заведенията за хранене и развлечения (производство на кулинарни изделия)“, „Оперативен счетоводител“.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на заетост на 45,8% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 7,8% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 38% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 520 лица; • Обучени по професии – 1186 лица; • Осигурена заетост на 544 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 7,8% от включените в обучение лица (92 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 38% от включените в обучение лица (452 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 498 965 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	БСК	Партньори	АЗ, ЦПО „БРАНД“ към Вижън Дистрибушън ЕООД, ЦПО към СНЦ „Регионален бизнес център за подпомагане на МСП“ Перник, ЦПО към „Интелекти“ ООД, ЦПО към „Аполи Инвест“ ЕООД, ЦПО към „Бенъ Енд Ва Консулт“ ЕООД, ЦПО към „Петър Йовчев и синове“ ООД, ЦПО към „Частно училище по туризъм“ ООД, работодатели

ПРОЕКТ „КАТАЛОЗИ“

Основна цел	<p>Подготовка на кадри за работни места и по професионални направления с необезпечено търсене.</p> <p>Осигуряване на изпреварващо обучение на работната сила за повишаващото се търсене от страна на бизнеса.</p>
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица без или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Роми, неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключови компетентности: „Умение за учене“ на теми „Планиране и управление на времето“ и „Умения за работа в екип, избор на роля в екипа, съотносима с личността“, „Обществени и граждански компетентности“ на теми „Мултикултурни и социални аспекти в обслужването на клиенти“ и „Управление на промяната за пълноценно участие в обществения живот в прехода от безработица към заетост“, „Инициативност и предприемачество“ на тема „Умение за управление и оценка на риска“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите: „Продавач-консултант“,

	<p>„Сътрудник в бизнес услуги“, „Офис-секретар“, „Фризьор“, „Готвач“, „Оперативен счетоводител“, „Финансист“, „Финансов отчетник“, „Екскурзовод“, „Оператор на компютър“, „Шивач“, „Помощник в строителството“, „Камериер“, „Работник в заведенията за хранене и развлечения“, „Работник в озеленяването“;</p> <p>• Осигуряване на заетост на 40% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 1,5% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 38,5% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост.</p>		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 1280 лица; • Обучени по професии – 1280 лица; • Осигурена заетост на 512 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 1,5% от включените в обучение лица (19 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 38,5% от включените в обучение лица (493 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 498 276 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	БТПП	Партньори	АЗ, ЦПО към Сдружение „Национален център за професионално обучение в системата на търговско-промишлените палати/камари в България“, ЦПО „Вариант“ към Вижън Алтърнатив ЕООД, ЦПО „Тренд“ към Петрова Трейдинг ЕООД, ЦПО „Компас“ към Вижън Транслейт ЕООД, работодатели

ПРОЕКТ „НИЕ СЪЩО МОЖЕМ - 2“

Основна цел	Подобряване достъпа до пазара на труда на рисковите групи безработни лица, чрез предоставяне на пакет от услуги с цел повишаване на пригодността и адаптивността им за последваща заетост. Подобряване на социалните услуги в общините и оказване на индивидуална помощ на хора с увреждания.
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни без или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация, независимо възрастовата група; • Безработни над 50-годишна възраст; • Безработни лица с трайни увреждания; • Неактивни лица желаещи работят, в т.ч. обезкуражени лица.
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключова компетентност „Обществени и граждански компетентности“ на тема „Работа в екип“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите „Социален асистент“ (специалност „Подпомагане на деца“), „Социален асистент“ (специалност „Подпомагане на възрастни“), „Болногледач“ (специалност „Здравни грижи“), „Работник в озеленяването“ (специалност „Озеленяване и цветарство“); • Осигуряване на заетост на 55,6% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 10% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 45,6% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост.
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 599 лица; • Обучени по професии – 1168 лица; • Осигурена заетост на 650 лица по професиите, по които е организирано

	обучение, като на 10% от включените в обучение лица (117 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 45,6% от включените в обучение лица (533 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца.		
Необходими средства	1 488 797 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	КНСБ	Партньори	АЗ, работодатели

ПРОЕКТ „НОВО НАЧАЛО ЗА РАБОТА“

Основна цел	Повишаване на нивото и качеството на знания и умения на безработните лица посредством обучения по професионални направления, търсени от работодателите, за балансиране на пазара на труда и осигуряване на по-висока и качествена заетост.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица без професионална квалификация; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключови компетентности: „Умение за учене“ на тема „Работа в екип“, „Обществени и граждански компетентности“ на теми „Управление на конфликти“ и „Мултикултурни и социални аспекти в обслужването на клиенти“, „Инициативност и предприемачество“ на тема „Предприемачество и бизнес планиране“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите: „Продавач-консултант“, „Офис-секретар“, „Оператор на компютър“, „Хлебар-сладкар (производство на хляб и хлебни изделия)“, „Работник в обувно и кожено-галантерийно производство“, „Шивач“, „Помощник в строителството“, „Камериер“, „Готвач“, „Сервитьор-барман“, „Работник в заведенията за хранене и развлечения (производство на кулинарни изделия и напитки)“, „Организатор на туристическа агентска дейност“, „Фризьор“, „Маникюрист-педикюрист“; • Осигуряване на заетост на 41,2% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 5% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 36,2% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 1190 лица; • Обучени по професии – 1190 лица; • Осигурена заетост на 491 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 5% от включените в обучение лица (60 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 36,2% от включените в обучение лица (431 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 494 155 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	КРИБ	Партньори	АЗ, ЦПО „Без граници“ към „Българска консултантска организация“ ЕООД, ЦПО към „ГЕРЛИНА“ ЕООД, ЦПО към „Селена 22“ ЕООД, ЦПО към „Професионална академия“ ЕООД, работодатели

ПРОЕКТ „ХОРИЗОНТИ - 4“

Основна цел	Повишаване конкурентоспособността и подобряване достъпа до пазара на труда на неравнопоставените групи чрез осъществяването на комплексни обучения по ключови компетентности и професионално обучение.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица без или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация; • Безработни младежи до 29 г.; • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Безработни лица с трайни увреждания; • Неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение на по ключова компетентност „Обществени и граждански компетентности” на теми „Умения за работа в екип“ и „Комуникативни умения и работа в екип“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите „Камериер“, „Оператор на компютър“, „Готвач“, „Работник в озеленяването“, „Озеленител (парково строителство и озеленяване)“, „Охранител“, „Шивач“, „Офис-секретар“, „Помощник в строителството“, „Продавач-консултант“, „Оперативен счетоводител“, „Сервитьор-барман“, „Офис-мениджър“, „Графичен дизайнер“, „Социален асистент (подпомагане на деца)“; • Осигуряване на заетост на 40,5% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 10% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 30,5% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 1080 лица; • Обучени по професии – 1080 лица; • Осигурена заетост на 438 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 10% от включените в обучение лица (108 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 30,5% от включените в обучение лица (330 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 469 772 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	КТ „Подкрепа“	Партньори	АЗ, ЦПО към КТ „Подкрепа“; ЦПО към „Уния“ ЕООД; ЦПО към „Стил-Алтънджиян“ ЕООД; ЦПО към „Атлас 1972“ ЕООД; ЦПО към професионален център за обучение Донка Маринова - ООД; ЦПО към регионален център за професионална квалификация - ООД; ЦПО към Сдружение „Строителен квалификационен център“; работодатели

ПРОЕКТ „Успешни ЗАЕДНО – ЗА Едно Достойно Ново Образование“

Основна цел	Повишаване конкурентоспособността и професионалната пригодност на безработните лица и активиране на неактивните за подкрепа ръста на икономиката, балансиране пазара на труда и изпреварващо обучение на работната сила за обезпечаване на повишаващото се търсене, както и обезпечаване на работните места от професионални направления с необезпечено търсене.		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Продължително безработни лица; • Безработни лица без или с нетърсена на пазара на труда професионална квалификация; • Безработни младежи до 29 г.; 		

	<ul style="list-style-type: none"> • Безработни лица над 50-годишна възраст; • Безработни лица с трайни увреждания; • Неактивни лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Обучение по ключова компетентност „Умение за учене“ на теми „Управление на стреса и времето“, „Управление на промяната“, „Подобряване на екипната ефективност“, „Инициативност и предприемачество“ на теми „Инициативност и предприемачество“ и „Успешно водене на преговори“; • Обучение по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професиите: „Оператор на компютър“, „Офис-мениджър“, „Работник в хранително-вкусовата промишленост“, „Хлебар-сладкар/производство на сладкарски изделия“, „Хлебар-сладкар/производство на хляб и хлебни изделия“, „Касиер“, „Готвач“, „Сервитьор-барман“, „Продавач-консултант“, „Помощник в строителството“, „Озеленител“, „Камериер“, „Шивач“, „Администратор в хотелиерството“, „Строител-монтажник/дограма и стъклопоставяне“, „Строител/вътрешни облицовки и настилки“, „Социален асистент/възрастни“, „Аниматор в туризма/туристическа анимация“, „Заварчик“, „Монтьор на транспортна техника/ автотранспортна техника“, „Библиотекар“, „Оперативен счетоводител“, „Маникюрист-педикюрист“; • Осигуряване на заетост на 56,6% от включените в обучение лица по професиите, по които е организирано обучение, за период от 3 месеца, като на 8% от включените в обучение лица – субсидирана заетост и на 48,6% от включените в обучение лица – несубсидирана заетост. 		
Очаквани резултати	<ul style="list-style-type: none"> • Обучени по ключови компетентности – 994 лица; • Обучени по професии – 1138 лица; • Осигурена заетост на 643 лица по професиите, по които е организирано обучение, като на 8% от включените в обучение лица (90 лица) – субсидирана заетост за период от 3 месеца и на 48,6% от включените в обучение лица (553 лица) – несубсидирана заетост за период не по-малък от 3 месеца. 		
Необходими средства	1 472 614 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	ССИ	Партньори	АЗ, ЦПО към Сдружение „Съюз за стопанска инициатива“; ЦПО към СД „КАМЕЛИТА-ПЖ-ЖИЛКОВ, ПЕТРОВ, ПЕТРОВ“, ЦПО към „8 ММ ИВЕНТС“ ЕООД, ЦПО към „САЛВАТОР“ ЕООД, ЦПО към „ЕС ЖИ ДИ“ ЕООД, „АНХЕЛ М“ ЕООД, работодатели

ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ В ЦЕНТЪРА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ И РЕГИОНАЛНИ ИНИЦИАТИВИ

Основна цел	Повишаване на пригодността за заетост на безработни лица чрез обучение.		
Целева група	Безработни лица, регистрирани в ДБТ		
Дейности	Организиране и провеждане на професионално обучение и на обучение за придобиване на ключови компетентности		
Очаквани резултати	Обучени 435 безработни лица		
Необходими средства	389 569 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	ЦРЧРРИ	Партньори	АЗ

ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ ПО ЧЛ. 63 ОТ ЗНЗ

Основна цел	Повишаване пригодността за заетост на работната сила в съответствие с потребностите на пазара на труда и изискванията на работодателите.		
Целева група	Безработни лица		
Дейности	Организиране и провеждане на професионално обучение за придобиване на професионална квалификация по заявка на работодателя при условията и по реда на чл. 63 от ППЗНЗ Обучение на заети лица за придобиване на ключови компетентности.		
Очаквани резултати	210 безработни лица включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и 1000 заети в микро и малки предприятия лица в обучение за придобиване на ключови компетентности.		
Необходими средства	442 086	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	МТСП и АЗ	Партньори	Работодатели, обучаващи институции

ДВУГОДИШЕН ПЛАН ЗА ОБУЧЕНИЕ, ПРОВЕЖДАНО ОТ ДП „Българо-германски център за професионално обучение“

Основна цел	Повишаване на пригодността за заетост на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда с цел успешна професионална реализация в реалната икономика, с особено внимание към групата на младежите до 29 год. възраст		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Безработни младежи до 29 г. с подгрупа до 25 г. , които не се обучават, нито са заети; • Безработни над 50-годишна възраст; • Продължително безработни лица; • Безработни с ниско образование и без професионална квалификация; • Хора с увреждания; • Лица извън работната сила, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Професионално ориентиране; • Обучения за придобиване на степен на професионална квалификация и обучения по част от професия; • Обучение за придобиване на ключови компетентности „Обществени и граждански компетентности“, „Инициативност и предприемачество“ „Умение за учене“, „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“; • Обучение на обучаващи на възрастни, в т. ч. наставници. 		
Очаквани резултати	Обучени 2 376 безработни лица от групи в неравностойно положение на пазара на труда		
Необходими средства	3 642 526 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагаща институция	ДП БГЦПО	Партньори	АЗ

2. РЕГИОНАЛНИ ПРОГРАМИ ЗА ЗАЕТОСТ

Основна цел	Повишаване на заетостта, намаляване на безработицата и повишаване качеството на работната сила в регионите.
--------------------	---

Целева група	Безработни младежи до 29 г. с подгрупа до 25г. младежи, които нито се обучават, нито са заети; безработни над 50-годишна възраст; безработни с ниска или нетърсена на пазара на труда професионална квалификация и недостиг на ключови компетентности, в т.ч. безработни с ниско образование (включително от ромски произход); хора с увреждания; продължително безработни лица; лица извън работната сила, желаещи да работят в т.ч. обезкуражени лица.		
Дейности	Осигуряване на заетост на безработни лица за период от 3 до 6 месеца.		
Очаквани резултати	Заетост на 2 000 безработни лица.		
Необходими средства	8 808 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Разпределение на средствата по области	Област	Размер на средствата в лева за заетост по нови програми през 2019г.	
	Област Благоевград	569 797	
	Област Бургас	230 830	
	Област Варна	229 046	
	Област Велико Търново	229 655	
	Област Видин	451 105	
	Област Враца	510 133	
	Област Габрово	53 758	
	Област Добрич	173 181	
	Област Кърджали	318 686	
	Област Кюстендил	256 642	
	Област Ловеч	313 479	
	Област Монтана	425 090	
	Област Пазарджик	429 434	
	Област Перник	104 005	
	Област Плевен	456 758	
	Област Пловдив	423 145	
	Област Разград	325 694	
	Област Русе	219 910	
	Област Силистра	383 330	
	Област Сливен	406 041	
	Област Смолян	322 098	
	Област София-град	304 011	
	Област Софийска	286 784	
	Област Стара Загора	205 043	
	Област Търговище	339 722	
	Област Хасково	265 738	
	Област Шумен	403 027	
	Област Ямбол	171 858	
Прилагачи институции	АЗ, областни и общински администрации	Партньори	предприятия и сдружения

РЕЗЕРВ ЗА АКТИВНА ПОЛИТИКА НА ПАЗАРА НА ТРУДА

Основна цел	Повишаване на пригодността за заетост на работната сила, запазване на заетостта, ограничаване на безработицата		
Целева група	<ul style="list-style-type: none"> • Съкратени работници и служители, вкл. от масови уволнения; • Работници и служители, освободени на основание чл. 328, ал. 1, т.т. 1 и 2 от КТ след 30.06.2000г. от едноличните търговски дружества с държавно имущество от подотрасъл „Въгледобив” по списъка, съгласно приложението към чл. 1, ал. 1 от ПМС № 141/2000г. или от техните правоприменици • Безработни лица; • Заети лица в риск от уволнение/ съкращение. 		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Осигуряване на възможност за предприемане на действия при непредвидено настъпили събития на пазара на труда и финансиране на мерки по чл. 25, ал. 2 от ЗНЗ. • Осигуряване на възможност за съфинансиране по международни проекти. • Информирание и консултиране на безработните лица относно обявени свободни работни места на първичния пазар на труда, както и за предлаганите възможности по програмите и мерките на активната политика съгласно Закона за насърчаване на заетостта и Националния план за действие по заетостта; • Насочване и включване на безработните лица към подходящо обучение за възрастни: за професионална квалификация, за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности, включително обучение на лица за стартиране на собствен бизнес; • Разходи по чл. 16, т.15 от ЗНЗ; • Разходи за други дейности, когато това е предвидено в одобрените програми и проекти или с акт на Министерския съвет. 		
Необходими средства	100 000	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	МТСП, АЗ и др. организации, когато са включени в одобрените програми и проекти или в акт на МС	Партньори	Международни организации, социални партньори и др., когато са включени в одобрените програми и проекти

3. МЕРКИ ЗА ЗАЕТОСТ ПО ЗАКОНА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Мярка от Закона за насърчаване на заетостта	Целева група	Очаквани резултати	Период на субсидиране	Необходими средства (лв.)
чл. 36, ал. 1 Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-годишна възраст чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица до 29-годишна възраст	Заетост на 251 безработни, от тях 100 новонаети	до 9 месеца.	706 665 лв.
чл. 36, ал. 2	Безработни лица до	Заетост на	до 9 месеца	76 884 лв.

<p>Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-годишна възраст с трайни увреждания включително военноинвалиди, както и младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>29-годишна възраст с трайни увреждания включително военноинвалиди, както и младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си</p>	<p>24 безработни, от тях 20 новонаети</p>		
<p>чл. 36а Насърчаване на работодателите да наемат на непълно работно време безработни младежи до 29 г. с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>Безработни лица до 29-годишна възраст с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца</p>	<p>Заетост на 30 безработни, от тях 30 новонаети</p>	<p>до 6 месеца</p>	<p>92 969 лв.</p>
<p>чл. 41 Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване на безработни лица до 29-годишна възраст чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>Безработни лица до 29-годишна възраст, придобили през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност и без трудов стаж по тази професия</p>	<p>Заетост на 30 безработни, от тях 30 новонаети</p>	<p>до 6 месеца</p>	<p>100 610 лв.</p>
<p>чл. 41а Насърчаване наемаването на безработни младежи с основно и по-ниско образование и без квалификация за чиракуване под ръководството на наставник чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки</p>	<p>Безработни лица до 29-годишна възраст с основно или по-ниско образование и без квалификация</p>	<p>Заетост на 32 безработни, от тях 30 новонаети. Осигуряване на суми за 35 наставника, от тях 30 нови</p>	<p>до 6 месеца за безработните, до 12 месеца за наставниците</p>	<p>104 355 лв. за младежите, 35 640 лв. за наставниците</p>
<p>чл. 42, ал. 2 Насърчаване на безработни за наемане на работа извън</p>	<p>Безработни лица, наети на работа извън границите на</p>	<p>Заетост на 124 безработни, от тях 100</p>	<p>до 12 месеца</p>	<p>66 225 лв.</p>

границите на населеното място чрез предоставяне на средства за ежедневни транспортни разходи за пътувания до местоработата и обратно и за транспортни разходи за представяне пред работодател	населеното място по местоживееене	новонаети		
чл. 42, ал. 3 Насърчаване на безработни лица, включително младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си, за наемане на работа в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес чрез предоставяне на средства за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	Безработни лица, наети в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес	Заетост на 191, от тях 150 новонаети безработни	до 12 месеца	229 363 лв.
чл. 43а Предоставяне на суми за подкрепена заетост за безработни с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение Сумите за подкрепена заетост (700 лв. на наето лице) се изплащат на две части – до изтичането на първия месец и след изтичането на 12-ия месец от сключването на трудовия договор с лицето	Безработни с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение	Заетост на 300 новонаети безработни лица		210 000 лв.
чл. 46 Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица, придобили през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност и без трудов стаж по тази професия	Заетост на 25 безработни, от тях 20 новонаети	до 6 месеца	76 610 лв.
чл. 46а		Заетост на 110	до 36 месеца	523 727 лв.

Насърчаване на разкриването на работни места за обучение чрез работа (дуална система на обучение) чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки, средства за професионално обучение и средства за наставник	Безработни лица	безработни лица, от тях 50 новонаети и обучение на 50 безработни		
чл. 47, ал. 4 и чл. 48 Насърчаване на предприемачеството	<ul style="list-style-type: none"> • По чл. 47, ал. 4 - лица, които са получили еднократна парична сума по чл. 47 ал. 1 и които осигуряват заетост по одобрен проект на друго безработно лице без право на парично обезщетение за безработица • По чл. 48 - средства под формата на кредит за квалификация по предмета на стопанската дейност и/или нейното управление по одобрения проект по чл. 47, ал. 1 за лица, които са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 	По чл. 47 ал. 4 – 15 лица По чл. 48 – 1 лице- заетост, Обучение – 15 лица		Общо 48 600 лв.
чл. 49, ал.1 и ал. 3 Насърчаване на безработни лица да започнат самостоятелна стопанска дейност като създадат микропредприятия	Безработни лица с одобрен бизнес проект	Заетост на 61 безработни, от тях 50 новонаети, обучени – 5 лица		129 000 лв.
чл. 49, ал. 4 Насърчаване на предприемачеството за лица регистрирали	Безработни лица с одобрен бизнес проект.	Заетост на 98 безработни, от тях 50 новонаети		84 423 лв.

микропредприятие				
чл. 49б Насърчаване на предприемачеството	Лица, сключили договор по реда на чл.чл.47 и 49 съгласно чл. 30а, ал. 2 от ЗНЗ за започване на стопанска дейност	Започнали самостоятелен бизнес 40 лица, от тях 40 нововключени		20 000 лв.
чл. 50 Насърчаване на работодатели - микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Работодатели-микропредприятия	Заетост на 477 безработни, от тях 200 новонаети	до 9 месеца	1 337 963 лв.
чл. 51, ал. 1 Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца или безработно лице до 24-годишна възраст, или безработно лице с основно и по-ниско образование, или безработно лице на възраст над 50 години чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица	Заетост на 649, от тях 200 новонаети безработни	от 3 до 12 месеца	1 576 699 лв.
чл. 51, ал. 2 Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица с трайни увреждания	Заетост на 325, от тях 150 новонаети безработни	от 3 до 12 месеца	1 092 503 лв.
чл. 52 Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица с трайни увреждания	Заетост на 118 безработни, от тях 100 новонаети	до 6 месеца	386 937 лв.

чл. 53а Насърчаване на работодателите да наемат на работа самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки)	Заетост на 162 безработни, от тях 120 новонаети	до 6 месеца	500 786 лв.
чл. 55 Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица, изтърпели наказание „лишаване от свобода” чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица, изтърпели наказание „лишаване от свобода”	Заетост на 11 безработни, от тях 10 новонаети	до 6 месеца	36 299 лв.
чл. 55а Насърчаване на работодателите да наемат на работа безработни лица над 55-годишна възраст чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица над 55-годишна възраст	Заетост на 261 безработни, от тях 200 новонаети	до 6 месеца	887 620 лв.
чл. 55в Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца	Заетост на 263 безработни, от тях 200 новонаети	до 6 месеца	991 518 лв.
чл. 55г Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки	Безработни лица с основно или по-ниско образование и без квалификация	Заетост на 64 безработни, от тях 50 новонаети Осигуряване на допълнително трудово възнаграждение за 50 наставника	до 6 месеца за безработните лица, до 12 месеца за наставника	192 808 лв. за безработните 71 064 лв. за наставниците
чл. 55д Насърчаване на работодателите да разкриват „зелени работни места” и да наемат на работа безработни	Безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация, не по-малко от 6 месеца	Заетост на 77 безработни, от тях 70 новонаети	до 6 месеца, за наетите на длъжности с трета степен на	254 525 лв.

лица чрез предоставяне на средства за трудови възнаграждения, социални и здравни осигуровки			професионална квалификация или висше образование - до 8 месеца	
---	--	--	--	--

II. ФИШОВЕ НА СХЕМИТЕ С ФИНАНСИРАНЕ ОТ ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ” 2014 – 2020

МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ

Основна цел	Повишаване на конкурентоспособността на младежите чрез осигуряване на възможност за стажуване или обучение по време на работа, което ще улесни прехода от образование към заетост и ще доведе до натрупване на професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели.		
Целева група	Безработни лица до 29 г.		
Дейности	<p>Информирани на работодатели за възможностите по схемата;</p> <p>Осигуряване на стажуване при работодател за младежи с определени от него наставници (съгласно изискванията на договора с условия за стажуване по чл. 233а, чл. 233б и чл. 233в от Кодекса на труда), за безработни лица с продължителност 6 месеца.</p> <p>Осигуряване на обучение по време на работа при работодател за младежи с определени от него наставници (съгласно изискванията на договора с условия за обучение по време на работа съгласно чл. 230, чл. 231, чл. 232 и чл. 233 от Кодекса на труда), за безработни лица с продължителност до 6 месеца.</p> <p>Предоставяне на средства за разходи в реален размер за транспорт от и до работното място за първия месец от стажа/обучението по време на работа.</p> <p>Предоставяне на стимули за работодателите, в случай че сключат безсрочен трудов договор със стажувал/стажуващ младеж за заемане на длъжност, съответстваща на квалификацията на стажанта – покриване на разходите на работодателя за социално и здравно осигуряване на наетия за срок от 6 месеца от началото на безсрочния договор.</p>		
Финансиране	82 000 000 лв. - общ бюджет до 2020 г. 14 000 000- индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО И ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ УСЛУГИ ЗА УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ НА ПАЗАРА НА ТРУДА И РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Основна цел	Модернизиране дейността на Агенция по заетостта и предоставянето на по-качествени услуги за търсещите и предлагащите работа. Операцията ще повиши капацитета и ефективността на Агенцията и нейните структури по отношение на изпълнението на активните политики на пазара на труда като подпомогне разработване на нови или подобряване на съществуващи услуги както за търсещите работа лица, така и за работодателите. Целта е новите услуги да подобрят активирането и включването в устойчива заетост, с основен акцент върху неактивните и уязвимите групи на пазара на труда, особено безработните
--------------------	---

	<p>роми, младежи, нискоквалифицираните, дълготрайно безработните и възрастните. В допълнение операцията ще разшири обхвата и ефективността в откриването на работници с подходящ профил, съответстващ на изискванията на работодателите и свободните работни места и ще намали дисбалансите между търсене и предлагане. За това ще спомогне и работата на социалните партньори за анализиране и прогнозиране на секторно и регионално ниво, с цел подпомагане преодоляването на установени диспропорции. Операцията цели също да подобри системата на мониторинг на изпълнението на активната политика на пазара на труда и надграждане на системите за контрол, както и да изработи и приложи модел за измерване ефикасността на вложените ресурси, свързани с предоставянето на услуги на уязвимите групи.</p>
Целева група	<p>Служители в институции, работещи в сферата на пазара на труда – служители на Агенция по заетостта; икономически неактивни лица, търсещи работа лица, работодатели.</p>
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анализ на услугите на Агенцията по заетостта за уязвимите групи на пазара на труда, в т.ч. проучване на потребностите на клиентите, анализ на моделите на предоставяне на услуги и стандартите/методологията за всяка услуга, преглед на наличните ресурси (човешки, материални, финансови и технически) за изпълнение на услугите, анализ на възможностите за аутсорсване на отделни дейности; анализ на системата за мониторинг на Агенция по заетостта. 2. Дизайн на нови или подобрени услуги, в т.ч. изработване на стандартизирани пакети от услуги за уязвимите групи на пазара на труда, съобразно техните специфични характеристики и нужди; 3. Разработване на система от критерии и индикатори за осъществяване на мониторинг – определяне на индикатори за оценка на качеството; актуализиране на методологията за мониторинг; 4. Въвеждане на организационни и функционални промени в структурите на АЗ за подобряване на качеството и ефективността на обслужването, както и на мониторинга; изготвяне на предложения за промени в нормативни документи, вътрешни правила, процедури и методики на работа; 5. Подобряване на информационното осигуряване и техническата обезпеченост на АЗ за ефективна работа във връзка с промените – материално и техническо обезпечаване на работните процеси за въвеждането на нови услуги, вкл. електронни, он-лайн посреднически услуги и електронни трудови борси, развитие и поддръжка на системи и приложни продукти, развитие и разширяване на функционалностите на националните бази данни, в т.ч. възможности за автоматично профилиране на търсещите работа лица и насочване към адекватни програми и мерки и др.; 6. Обучение на служителите на АЗ и териториалните поделения за придобиване и усъвършенстване на знания, умения и компетентности в новата среда, вкл. мониторинга на дейността на системата на АЗ; 7. Осигуряване на човешки ресурси за реализиране на нови или подобрени услуги за уязвимите на пазара на труда, в т.ч. специалисти за работа с работодатели, психолози, специализирани трудови медиатори и кейс мениджъри, кариерни консултанти; осигуряване на дейността на мобилни екипи за трудно-достъпни райони и др.; 8. Разширяване и интегриране услугите на Информационната системата за оценка на компетенциите МуCompetence към дейността на Агенцията по заетостта и потребностите на целевите групи потребители. 9. Изследване на неравновесията на пазара на труда на регионално и секторно ниво. Изготвяне на анализи и краткосрочни прогнози за развитието на пазара на труда и бъдещото търсене и предлагане на труд в България в регионален план и

	по сектори.		
Финансиране	42 900 000 лв. - общ бюджет до 2020 г. 16 500 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Бенефициент: Агенция по заетостта

ПОВИШАВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА ПРОВЕЖДАНАТА ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА

Основна цел	Намаляване на неравновесията на пазара на труда и насърчаване на икономическия растеж чрез идентифициране на потребностите от квалифицирани кадри в определени икономически дейности и класове професии; изготвяне на прогнози за развитието на пазара на труда в България, както и изготвяне на оценки на активната политика на пазара на труда.		
Целева група	Служители в институции, работещи в сферата на пазара на труда и работодатели.		
Дейности	<p>Изготвяне на доклади с разработени дългосрочни и средносрочни прогнози за развитието на пазара на труда и бъдещото търсене и предлагане на труд в България;</p> <p>Изготвяне на втора оценка на ефекта от активната политика на пазара на труда, финансирана със средства от държавния бюджет на индивидуално ниво (нетна оценка). Оценката е последваща по отношение на програмите и мерките.</p> <p>Отпечатване на публикации, съдържащи разработените прогнози и оценки;</p> <p>Публично представяне на докладите и обсъждане със заинтересованите страни;</p> <p>Провеждане на обучения с участието на представители на целевите групи, ползватели на разработените прогнози и оценки;</p> <p>Създаване на интерактивни възможности за представяне на резултатите от изготвените прогнози и оценки.</p>		
Финансиране	999 937 лв. - общ бюджет до 2019 г. 999 937 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Бенефициент: Министерство на труда и социалната политика - Дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“ Асоцииран партньор: Агенция по заетостта

ОБУЧЕНИЯ И ЗАЕТОСТ ЗА МЛАДИТЕ ХОРА

Основна цел	Интеграция на безработни младежи до 29-годишна възраст вкл., регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, в заетост при работодател чрез осигуряване на обучения и субсидия за продължителна заетост. Операцията ще допринесе за улесняването на прехода от образование към заетост за безработни младежи, които ще получат първи или нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиването на професионална квалификация и ключови компетентности по чужд език и дигитална компетентност (ако са необходими за конкретния работодател).		
Целева група	<p>Компонент I:</p> <p>Безработни младежи до 29 г., регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта.</p> <p>Приоритетно ще бъдат подкрепяни безработни младежи до 29 г. вкл, които:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> - са се регистрирали в дирекция „Бюро по труда“ в следствие от активиране в рамките на операция „Активни“, финансирана от ОП РЧР 2014 – 2020 г.; - са с основно или по-ниско образование; - са продължително безработни с регистрация в ДБТ от 12 и повече месеца. <p>Компонент II:</p> <p>Неактивни и безработни младежи с трайни увреждания на възраст до 29 г. Приоритетно следва да се включват лица с установена степен на намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 75 и над 75 на сто.</p>
Дейности	<p>Компонент I:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информирание на работодателите за възможностите по операцията. Набиране на заявки от работодатели за наемане на младежи на конкретни работни места. 2. Определяне на представители на целевите групи за включване в субсидирана заетост, както и за включване в професионални обучения или обучения за придобиване на ключови компетентности – чужд език и дигитална компетентност (на база на подадената заявка от работодател). 3. Провеждане на обучения за професионална квалификация и ключови компетенции: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Изработване и отпечатване на ваучери за професионално обучение. ➤ Предоставяне на поименни ваучери за придобиване на професионална квалификация по професии или за ключови компетентности, съобразно набраните заявки от работодатели. ➤ Реализиране на обучение срещу ваучерите. 4. Информация и насочване директно към свободни работни места за младежите, които не се нуждаят от включване в обучение. 5. Осигуряване на наставник за младежите, наети директно на свободни работни места, за които младежите не се нуждаят от включване в обучение – за максимален срок от 3 месеца. Всеки наставник отговаря за минимум 1 и максимум 7 души – представители на целевата група. 6. Наемане на лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., за период до 6 месеца. <p>Компонент II:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информирание и набиране на заявки от работодатели за наемане на безработни лица с трайни увреждания в предприятия или в публични институции. 2. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване или повишаване на професионалната квалификация /но не по-висока от трета квалификационна степен/ на безработни лица с трайни увреждания. 3. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване на ключови компетентности на безработни лица с трайни увреждания. 4. Информация и насочване директно към свободни работни места за лица от целевите групи, за които работното място не изисква преминаване през обучение. 5. Осигуряване на наставник за младежите с трайни увреждания за максимален срок до 3 месеца. 6. Наемане на лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време (най-малко на 4 часа) на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., за период до 24 месеца.
Финансиране	<p>123 854 936 лв. - общ бюджет до 2023 г. 25 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>

Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта
------------------------	---	--------------------	----------------------

ОБУЧЕНИЯ И ЗАЕТОСТ

Основна цел	Интеграция на безработни лица на възраст над 29 г., регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, в заетост при работодател в реалния бизнес или институции на местното самоуправление чрез обучения, съобразени с изискванията на работното място и субсидия за заетост. Операцията ще допринесе за улесняване наемаването на безработни лица, които ще получат нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиването на професионална квалификация и/или дигитална компетентност (ако са необходими за конкретния работодател).
Целева група	<p>Компонент I: Неактивни и безработни лица на възраст над 29 г. Приоритетно ще бъдат подкрепяни безработни лица от целевата група, които са:</p> <ul style="list-style-type: none"> - с основно или по-ниско образование; - продължително безработни с регистрация в Бюро по труда от 12 и повече месеца; - безработни на възраст над 54 г. <p>Минимум 50% от наетите лица при един работодател трябва да са от някоя от горепосочените приоритетни целеви групи.</p> <p>Компонент II: Неактивни и безработни лица с трайни увреждания на възраст над 29 г. Приоритетно следва да се включват лица с установена степен на намалена работоспособност/вид и степен на увреждане 75% и над 75%.</p>
Дейности	<p>Компонент I</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информирание на работодателите за възможностите по операцията. Набиране на заявки от работодатели за наемане на безработни лица в предприятия или в публични институции. 2. Определяне на представители на безработни лица от целевите групи за включване в субсидирана заетост, както и за включване в професионални обучения или обучения за придобиване на ключова компетентност - чужд език и дигитална компетентност (на база на подадената заявка от работодател и изискванията на конкретното работното място). 3. Провеждане на обучения за професионална квалификация и/или ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност“ и ключова компетентност 2 „Общуване на чужди езици“: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Изработване и отпечатване на ваучери за обучение. ✓ Предоставяне на поименни ваучери за придобиване на професионална квалификация по професии или за ключова компетентност, съобразно набраните заявки от работодатели. ✓ Реализиране на обучение срещу ваучерите. 4. Информация и насочване директно към свободни работни места за лица от целевите групи, за които работното място не изисква преминаване през обучение. 5. Наемане на лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г, за период до 12 месеца. <p>Компонент II</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Информирание и набиране на заявки от работодатели за наемане на

	<p>безработни лица с трайни увреждания в предприятия или в публични институции.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване или повишаване на професионалната квалификация /но не по-висока от трета квалификационна степен/ на безработни лица с трайни увреждания. 3. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване на ключови компетентности на безработни лица с трайни увреждания. 4. Информация и насочване директно към свободни работни места за лица от целевите групи, за които работното място не изисква преминаване през обучение. 5. Осигуряване на наставник за лицата с трайни увреждания за максимален срок до 3 месеца. 6. Наемане на лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време (най-малко на 4 часа) на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., за период до 24 месеца. 		
Финансиране	<p>Общ бюджет: 151 000 000 лв. - общ бюджет до 2023 г</p> <p>Компонент I - 80 000 000 лв.</p> <p>Компонент II - 70 000 000 лв.</p> <p>25 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ, ПРЕМИНАЛИ КУРСОВЕ ЗА ОГРАМОТЯВАНЕ

Основна цел	<p>Интеграция на едни от най-уязвимите групи на пазара на труда, а именно лицата в трудоспособна възраст, които са с основно и по-ниско образование (под ISCED 3) или са без образование. Изпълнението на дейностите ще допринесе за подобряване на шансовете за активно поведение на пазара на труда на безработни лица с ниска степен или без степен на образование чрез мотивация за полагане на усилия за повишаване на знанията и уменията и предоставяне на условия придобиване на професионална квалификация. Операцията ще се изпълни координирано и ще надгради и допълни постигнатите резултати по операция „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“, която ще се реализира по ОП НОИР, като обхване в дейности лицата, успешно завършили курсове по ограмотяване или курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование.</p> <p>Операцията ще подпомогне безработните младежи, особено продължително безработните от тях, които са със силно ограничени шансове да се включат в заетост именно поради липсата на грамотност, което прави и включването им в обучения за професионална квалификация невъзможно.</p>
Целева група	<p>Безработни лица с основно и по-ниско образование, както и без образование, над 16 години, регистрирани в ДБТ.</p> <p>Приоритетно в дейности за обучение, насочване и подпомагане за наемане на работа ще бъдат включвани безработни младежи на възраст до 24 г. вкл.</p>
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изработване на индивидуален план и профил на безработните лица и насочване към курсове по ограмотяване или курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование по операция „Ограмотяване на възрастни – фаза 1“, ОП НОИР. 2. Актуализиране на индивидуалния профил на лицата, успешно завършили курсове по ограмотяване или курсове за усвояване на учебно съдържание,

	<p>предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование, с цел подпомагане започването на работа и/или включване в обучение за професионална квалификация.</p> <p>3. Професионално информирани и консултирани и психологическо подпомагане;</p> <p>4. Изработване и отпечатване на ваучери.</p> <p>5. Предоставяне на поименни ваучери за включване в обучение за придобиване на степен от професионална квалификация или за част от професия.</p> <p>6. Включване в трудови борси и други дейности съгласно индивидуалните нужди.</p> <p>7. Насочване и подпомагане за започване на работа.</p> <p>Дейностите от т.2 до т. 6 са за представители на целевата група, успешно завършили курсове по ограмотвяване или курсове за усвояване на учебно съдържание, предвидено за изучаване в класове от прогимназиалния етап на основното образование, по операция Ограмотвяване на възрастни – Фаза 1 на ОП НОИР 2014 – 2020 г.</p>		
Финансиране	<p>1 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г.</p> <p>583 311 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	МТСП	Бенефициент	Агенция по заетостта Асоцииран партньор: Министерство на образованието и науката

ОБУЧЕНИЯ ЗА ЗАЕТИ ЛИЦА

Основна цел	<p>Повишаване способността на заетите лица да посрещнат промените на пазара на труда в резултат на структурни фактори като глобализацията, технологичните промени, и др. В отговор на тези предизвикателства ще се предоставят обучения за заети лица в микро, малки, средни и големи предприятия. В резултат ще се повиши адекватността на уменията им съобразено с актуалните нужди на бизнеса, ще се повиши производителността на труда им и ще се създадат условия за устойчива им заетост и съответно заемане на по-качествени работни места.</p>		
Целева група	<p>Заети лица в микро, малки, средни и големи предприятия, самостоятелно заети и наети лица;</p> <p>Когато обученията не се реализират в приоритетни сектори на икономиката 3, поне 50% от лицата включени в обучения следва да отговарят най-малко на едно от следните изисквания: са със завършена образователна степен по-ниска от ISCED 4 (не притежават образование по-високо от средно); са на възраст над 54 г.</p>		
Дейности	<p>1. Предоставяне на обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация на заети лица.</p> <p>2. Обучение за придобиване на ключови компетентности на заети лица, съгласно Европейската квалификационна рамка по: Ключова компетентност 2, „Общуване на чужди езици”, Ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност”.</p>		
Финансиране	<p>50 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г.</p> <p>39 500 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Допустими кандидати: работодатели, социални партньори. Допустими партньори: работодатели; социални партньори; центрове за професионални обучения (в случаите, когато те са 100% собственост на кандидата).

АКТИВНО ВКЛЮЧВАНЕ

Основна цел	Разширяване на възможностите за подобряване качеството на живот на хората с
--------------------	---

	увреждания и техните семейства и повишаване на мотивацията им за независим и самостоятелен начин на живот чрез насърчаване на равните възможности на тези лица за заетост и интеграция на пазара на труда. Подобряване на достъпа до услуги за кариерно развитие и насърчаване участието на пазара на труда и възстановяване на трудовата активност на семейства с деца /включително с увреждания/; Реализация на комплексни действия в посока улесняване достъпа до заетост на уязвими групи, включително и чрез предоставяне на иновативни социални и здравни услуги. Предоставяне на възможности за връщането на пазара на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания
Целева група	Икономически неактивни лица Хора с увреждания и техните семейства; Семейства с деца с увреждания; Деца и възрастни в риск;
Дейности	<p>Компонент 1:</p> <p>Предоставяне на посреднически услуги на пазара на труда и др. подкрепящи услуги за заетост; професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права на лицата, полагащи грижи за зависими членове или на хората с увреждания; подобряване на достъпа до услуги за кариерно развитие, насърчаване участието на пазара на труда и възстановяване на трудовата активност на членовете на семейства с деца /включително с увреждания/;</p> <p>Предоставяне на обучение за повишаване на професионалната квалификация или придобиване на нова; Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности 2, 3 и 4 „Общуване на чужди езици“, „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ и „Дигитална компетентност“;</p> <p>Осигуряване на заетост на лицата, полагащи грижи за зависими членове или на хората с увреждания след предоставяне на посреднически услуги и/или обучение за период до 6 месеца;</p> <p>Адаптиране и оборудване на работно място за лицата с увреждания;</p> <p>Работа с работодателите за преодоляване на дискриминационни нагласи при наемането на представители на уязвими групи на пазара на труда, заедно с предоставянето на посреднически услуги за работодателите.</p> <p>Компонент 2:</p> <p>Реализация на интегрирани подходи за мотивиране и насърчаване участието на пазара на труда на лица, полагащи грижи за зависими членове на семейства /деца, вкл. и с увреждания, възрастни хора, зависими от грижи, пълнолетни лица с увреждания/;</p> <p>Подкрепя за намиране на работа и подобряване достъпа до заетост на хората с увреждания, вкл. чрез интегрирани комплексни мерки и предоставяне на подкрепящи иновативни услуги в общността;</p> <p>Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, вкл. чрез иновативни междусекторни услуги в общността и в домашна среда, според индивидуалните потребности на човека с увреждане и чрез информационно-образователни и здравно-консултативни услуги;</p> <p>Обучения на уязвимите групи и на членовете на семейства, които се грижат за зависим член на семейството. Мотивационна и/или психологическа или друг тип подкрепа за целевите групи, според тяхната индивидуална потребност;</p> <p>Инициативи за информиране и представяне на възможностите на хората с увреждания, позитивната им роля в обществото с цел разчупване на стереотипите и промяна на нагласата на обществото и работодателите спрямо тях чрез информирането им в достатъчна степен за възможностите на хората с увреждания.</p>

Финансиране	22 755 755, 23 лв. - общ бюджет до 2019 г. 10 640 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Неправителствени организации; организации, предоставящи посреднически услуги на пазара на труда; образователни и учебни институции и организации; доставчици на социални услуги работодатели; общини и райони на общини; центрове за информация и професионално ориентиране

НАЦИОНАЛНА EURES МРЕЖА

Основна цел	Предоставяне на посреднически услуги на по-голям брой търсещи работа лица и работодатели, вкл. за мотивиране завръщането на висококвалифицирани български работници в страната и за привличане на работна сила от страните членки на ЕС. Ще се дадат възможности за регулярен анализ на географската и професионална мобилност като се проучват нагласите на търсещите работа, работодателите, както и на тяхната удовлетвореност от предоставяните услуги. С операцията се цели увеличаване обхвата и подобряване достъпа и качеството на предоставяните услуги за транснационална мобилност чрез изграждане на нова структура на националната EURES мрежа - разширяване на партньорството между институциите/организациите на пазара на труда; създаване на технически инфраструктури за обмен на данни между EURES партньорите и европейския портал; създаване и поддържане на системи на планиране, мониторинг и оценка на дейностите при предоставянето на EURES услугите. Модернизирането на EURES ще наложи създаване и повишаване на капацитета на предоставящите EURES услуги с фокус върху подобряване на професионалната компетентност.		
Целева група	Служители на Агенция по заетостта; служители или представители на акредитирани партньори и асоциирани партньори на EURES в България (публични или частни доставчици на услуги, съгласно Решение на ЕК от 26.11.2012 г. за изпълнение на Регламент 492/2011 на Европейския парламент и Съвета по отношение на попълването на свободните работни места и повторното създаване на EURES), икономически неактивни лица, търсещи работа лица, работодатели.		
Дейности	<p>Направление 1 - Европейски услуги за заетост: 1. Предоставяне на посреднически услуги за търсещи работа лица и работодатели за транснационална мобилност, включително за чиракуване и стажуване, организиране и участие в информационни събития, трудови борси и др. в България и останалите страни от мрежата EURES; 2. Предоставяне на EURES подкрепящи услуги, които ще улеснят наемането на работа на търсещите работа лица, желаещи да работят в чужбина и на търсещи работа лица от ЕС, наети в България. 3. Подобряване на качеството на предлаганите EURES услуги, посредством повишаване капацитета на служителите на Агенция по заетостта и EURES партньорите, чрез организиране и участие в специализирани обучения; 4. Организиране и участие в инициативи съвместно с ключови партньори (като европейски мрежи, социални партньори, местни и регионални власти, учебни заведения, НПО и др.).</p> <p>Направление 2 – EURES Национален координационен офис: 1. Подпомагане осъществяването на дейностите на Националния координационен офис, при осъществяването на специфични негови функции и дейности, насочени към определяне (акредитиране) на частни организации доставчици на услуги, като EURES партньори, които да изградят/разширят мрежата в страната. 2. Създаване и прилагане на система за планиране, управление, мониторинг и оценка на националната EURES мрежа вкл. разработване на методологии и индикатори за</p>		

	<p>проследяване на ефективността от работата на българските партньори на мрежата EURES. 3. Развитие и въвеждане на технически инфраструктури и свързаност между базите данни на предоставящите посреднически услуги за мобилност и европейския портал EURES. 4. Провеждане на специализирани изследвания, проучвания и анализи за транснационална географска и професионална мобилност, за ефективността и удовлетвореността на потребителите на услуги, предоставяни от Агенцията по заетостта и партньорите на EURES. 5. Организиране и участие в събития (конференции, кръгли маси, семинари, работни срещи, дискусии и др.) на национално и международно ниво за обмен на опит, разпространение и въвеждане на добри практики, въвеждане на нови подходи и услуги за подпомагане на транснационалната мобилност, за координиране на мрежата на европейско ниво, за планиране и отчитане на дейностите, вкл. с участието на представители на мрежата EURES от други страни. 6. Дейности за повишаване на външната видимост на EURES мрежата и предоставяните услуги.</p>		
Финансиране	<p>5 250 000 лв. - общ бюджет до 2020 г. 450 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНОТО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Основна цел	<p>Улесняване достъпа до заетост и осигуряване на подкрепа за социалното включване на уязвими групи чрез създаване на подходящи условия за тяхната професионална интеграция в сферата на социалната икономика.</p>		
Целева група	<p>Хора с увреждания; лица в неравностойно положение на пазара на труда и други социално изключени лица; представители на различни общности, заети в социалните предприятия, кооперации и специализирани предприятия за хора с увреждания; лица, заети в институции и организации, свързани със социалното предприемачество.</p>		
Дейности	<p>Осигуряване на подкрепа за създаване на нови и разширяване дейността на вече съществуващи социални предприятия, специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания във връзка с осигуряване на заетост чрез:</p> <p>Психологическо подпомагане и мотивиране на лица от уязвимите групи за включване в заетост; социална и професионална интеграция на представители на уязвимите групи в сектора на социалната икономика;</p> <p>Предоставяне на обучения на лицата, за които е осигурена заетост в социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания; осигуряване на наставник от работодателя за новонаети лица; Оборудване на новосъздадените работни места и в случай на необходимост, тяхното адаптиране за лица с увреждания; предоставяне на обучения за повишаване на управленските и бизнес умения за повишаване ефективността на управление на социалните предприятия, специализираните предприятия и кооперациите на хора с увреждания; подкрепа за осигуряване на заетост за период до 12 месеца;</p> <p>Проучване на търсенето и възможностите за пазарна реализация на изработваните стоки и предоставяните услуги; социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика и социалното предприемачество.</p>		
Финансиране	<p>51 234 538,91 лв. - общ бюджет до 2019 г. 40 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на	Бенефициент	Кандидати: социални предприятия; работодатели; специализирани предприятия и

	<p>труда и социалната политика</p>		<p>кооперации на хора с увреждания; общини и райони на общини; доставчици на социални услуги, неправителствени организации. Партньори: образователни и обучителни организации и институции; общини и райони на общини; доставчици на социални услуги, неправителствени организации.</p>
--	------------------------------------	--	--

ОПТИМИЗАЦИЯ И ИНОВАЦИИ В ИА ГИТ

<p>Основна цел</p>	<p>Операцията цели да оптимизира работните процеси в ИА ГИТ чрез подобряване на процеса на планиране на инспекционната дейност и въвеждането на иновации в обучението на служителите. Усъвършенстване на методите за планиране на дейността на инспекторите чрез нова база данни за обектите за контрол и система за планиране на инспекционната дейност, отчитаща техния рисков потенциал. С цел оптимизация на процеса ще бъдат разработени и нови гъвкави форми на инспектиране чрез елементи на самоконтрол и активизиране на дейността на КУТ и ГУТ в предприятията. Ще се реализират дейности за повишаване капацитета на човешките ресурси в ИА ГИТ чрез внедряване на иновативни методи на обучение - електронна система за обучение и контрол на знанията и обучения в нововъзникнали сфери. Чрез тези два подхода се цели цялостно оптимизиране на дейността на Агенцията, която да използва оптимално наличния и добре обучен човешки ресурс за осигуряване на качествена инспекция по труда.</p>
<p>Целева група</p>	<p>Служители в Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"</p>
<p>Дейности</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Създаване на база данни на обектите за контрол с рисков потенциал; 1.1 Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол и създаване на система за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол. 1.2 Представяне на критериите за оценка на рисковия потенциал и системата за прилагането им на заинтересованите страни; 1.3 Пилотно внедряване на системата и критериите в най-малко две териториални дирекции на ИА ГИТ преглед на резултатите и нанасяне на необходимите корекции в критериите; 1.4 Осигуряване на софтуер за управление на база данни; 1.5 Обучение на служителите на ИА ГИТ за прилагане на критериите за оценка и на системата за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол; 1.6 Създаване на първоначална обновена база данни на национално ниво на обектите на контрол; 1.7 Внедряване на критериите за оценка и на системата в дейността на ИА ГИТ. 2. Разработване на нови гъвкави форми на инспектиране 2.1 Разработване на методика за инспектиране и планиране на дейността чрез въпросници за самоконтрол. 2.2 Разработване на примерни въпросници за самоконтрол 2.3 Популяризиране на системата за инспектиране чрез въпросниците за самоконтрол и тяхното въвеждане като нов инструмент в инспекционната дейност 3. Разработване на процедура за активизиране на Комитети и групи по условия на труд /КУТ и ГУТ/ в предприятията <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Преглед на практиката на ИА ГИТ по отношение на КУТ/ГУТ; 3.2 Разработване на процедурата; 3.3 Прилагане на процедурата и корекции, ако е необходимо. 4. Разработване на електронна система за обучение и контрол на знанията 4.1 Разработване и актуализиране на учебните материали, необходими за вътрешно обучение 4.2.Разширяване/поддържане/обновяване на електронна библиотека с информационен масив от български и чужди източници, вкл. добри практики в сферата на дейността на ИА ГИТ. 4.3. Разработване на електронна система за обучение и самоконтрол на знанията. 4.4. Осигуряване на оборудване за

	<p>практическа работа със системата. 4.5. Обучения на служителите за използване на вътрешната система за обучение.</p> <p>5. Повишаване на капацитета на служителите на ИА ГИТ в иновативни сфери на инспекционната дейност чрез специализирани обучения /присъствени и неприсъствени/ за служители с контролни функции по нововъзникващи въпроси от дейността на ИА ГИТ, (напр. международна трудова миграция, нанотехнологии, ергономия, психо-социални рискове, условия на труд на специални групи работници и др.).</p> <p>6. Разработване и прилагане на вътрешни практики за наблюдение и контрол върху използването на нововъведената система за обучения и резултатите от нея и предприемане на действия за подобряване ефективността на системата на обучения в ИА ГИТ.</p>		
Финансиране	<p>7 100 000 лв. - общ бюджет до 2020 г. 3 432 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда"

РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА КОМПЕТЕНЦИИТЕ – MYCOMPETENCE

Основна цел	<p>Чрез разработването на професионални стандарти за компетентност в упражняването на конкретна професия и длъжност (компетентностни модели) на ниво предприятие се цели подобряване уменията на предприятията да определят необходимите компетенции за определени професии и по-адекватно определяне на нуждите от работна сила с определени умения, както и оценяването на възвръщаемостта (добавената стойност) от обученията на работещите.</p> <p>На ниво политики, операцията ще осигури предоставянето на актуални данни и анализи за нуждите от умения и компетентности и развитието на пазара на труда в това отношение и ще се използва за по-доброто прогнозиране на необходимостта от компетенции в обхванатите сектори, както и формулиране на препоръки за мерки, насочени към тези потребности.</p>		
Целева група	Служители на институции, работещи в сферата на пазара на труда; работодатели; търсещи работа лица; заети лица		
Дейности	<p>Дейност 1 Разширяване капацитета и обхвата на Информационната система за оценка на компетенциите (MyCompetence) и прилежащата инфраструктура, чрез: избор на нови пет сектора важни за развитието на икономиката; провеждане на проучване и идентифициране на ключови длъжности в избраните икономически сектора; разработване на е-инструменти и среда за анализ и одит на длъжности и работни места; внедряване и апробиране на новите инструменти; Разработване, тестване и утвърждаване на компетентностни модели на ключови длъжности в избраните пет ключови пилотни сектора; други дейности.</p> <p>Дейност 2 Актуализиране на разработените и утвърдени в периода 2010-2014 секторни модели в първите 20 икономически сектора, обхванати от MyCompetence, в съответствие с динамиката в развитието на пазара на труда.</p> <p>Дейност 3 Създаване на електронен модул за анализ и оценка на потребностите от обучение на работната сила.</p>		
Финансиране	<p>2 524 000 лв. общ бюджет до 2019 г. 1 220 900 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Министерство на труда и социалната политика

ГОТОВИ ЗА РАБОТА

Основна цел	Активиране на младежи до 29-годишна възраст вкл., които не са нито в образование или обучение, нито в заетост, вкл. не са регистрирани като безработни лица в АЗ и подобряване на възможностите им за намиране на работа и трудовата им реализация. Мотивиране за активно поведение на пазара на труда на неактивни младежи от целевата група, с последващи дейности за улесняване включването в заетост и обучение.		
Целева група	Икономически неактивни младежи от 15 до 29 г., които не са в образование, обучение или заетост и не са били регистрирани в дирекция „Бюро по труда“.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дейности за идентифициране, информиране и мотивиране за активно поведение на пазара на труда на икономически неактивни младежи до 29 г. възраст включително, които не са в образование или обучение; 2. Провеждане на „ателиета за търсене на работа“ с максимална продължителност 5 дни; психологическо подпомагане; 3. Насочване към подходящи, съобразени с индивидуалния профил на лицата мерки за обучение, образование, заетост. 4. Организиране на трудови борси за срещи на активираните младежи с работодатели. 		
Финансиране	10 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г. 7 700 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

РОДИТЕЛИ В ЗАЕТОСТ

Основна цел	Осигуряване на по-доброто съвместяване на професионалния с личния живот на родителите с малки деца и предоставяне на заетост на безработни лица, чрез осигуряване на възможности за полагане на грижи за отглеждане на малки деца. Улесняване достъпа до пазара на труда за младите родители, посредством осигуряване на предпоставки за запазване равнището на тяхната трудова и икономическа активност, заетост и доходи, превенция на отсъствието на родителите от трудовия пазар.		
Целева група	Търсещи работа безработни младежи до 29 г. вкл. Неактивни и безработни лица над 30 г. Лица в неравностойно положение на пазара на труда.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Набиране на заявления от родители на дете/деца от 0 до 12 годишна възраст. 2. Осигуряване на трудово посредничество на безработни родители с дете/деца. 3. Подбор на безработни/неактивни лица за определяне на възможностите им за включване в заетост, свързана с полагане на грижи за деца от 0 до 12-годишна възраст. 4. Организиране на срещи с цел одобрение на безработните/неактивните лица от родителите за полагане на грижи за детето/децата им. 5. Осигуряване на грижа за дете/деца от 0 до 5 г. (вкл.)3, непосещаващи детски ясли, заведения и предучилищни групи, на заети и безработни родители (грижата е допустима до 8 часа на ден). 6. Осигуряване на грижа за дете/деца от 0 до 12 г., посещаващи детски ясли и заведения, както и училище, на безработни и заети многодетни (вкл. самотни) родители/майки (грижата е допустима до 4 часа на ден). 7. Методическа подкрепа във връзка с отглеждането на детето/децата. 		
Финансиране	30 000 000 лв. - общ бюджет до 2020 г.		

	13 500 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

ВАУЧЕРИ ЗА ЗАЕТИ ЛИЦА

Основна цел	Заети лица със средна или по-ниска степен на образование да придобият нови или да разширят знанията и уменията си чрез придобиване на квалификация и ключови компетенции. Те ще повишат адекватността на своите умения спрямо актуалните нужди на бизнеса. В дългосрочен план, ще се осигури продължителност на заетостта или заемане на по-качествени работни места.		
Целева група	Заети лица по трудово правоотношение от групите: <ul style="list-style-type: none"> - Заети лица над 54 г.; - Заети лица със средно или по-ниско образование; Лица, наети в структури на администрацията на местно и на централно ниво не са допустими за участие по процедурата.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Набиране на заявления от лица наети по трудово правоотношение за включване в обучения за придобиване или повишаване на професионалната квалификация и/или за придобиване на ключова компетентност 2 „Общуване на чужди езици“ или ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност“. 2. Изработване и отпечатване на ваучери за обучение. 3. Предоставяне на поименни ваучери за придобиване на професионална квалификация по професии или за ключова компетентност 2 „Общуване на чужди езици“ или ключова компетентност 4 „Дигитална компетентност“. 4. Предоставяне на обучение срещу ваучерите. 		
Финансиране	50 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г. 18 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

ПОДКРЕПА ЗА ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Основна цел	Подготовка на лица, желаещи да развият собствен бизнес, вкл. безработни и работещи, за планиране и стартиране на самостоятелна стопанска дейност и самонаемане. Операцията предоставя комплекс от обучения и услуги, които подпомогнат целевите групи в разработката и преценката на предприемаческите им идеи, придобиването на нужни за управлението и развитието на бизнеса знания и умения и разработването на бизнес идеите в жизнеспособни планове за реализация на реална стопанска дейност. Подпомага се започването на реална стопанска дейност от новосъздадените от целевите групи микропредприятия с подкрепа за намиране на подходящи източници на финансиране, достъп до услуги и менторство за развитие на бизнес дейността в първоначалния период от съществуване на новосъздаденото предприятие.		
Целева група	Лица, желаещи да започнат самостоятелна стопанска дейност, в т.ч. безработни, неактивни или работещи, вкл. младежи до 29 г. Приоритетно в проектите трябва да бъдат включвани безработни лица.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Информирание и мотивиране за развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество. 2. Предоставяне на обучения, свързани с развитието на предприемачески, 		

	<p>управленски и бизнес знания и умения и разработване на бизнес идеи и бизнес планове за управление на самостоятелна стопанска дейност (специализирани обучения).</p> <p>3. Предоставяне на консултантски услуги за подготовка за самостоятелна стопанска дейност, в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - консултации за разработване на бизнес идеи, съобразени с индивидуалните желания и умения на лицата от целевата група; - преценка на жизнеспособност на бизнес идеите и кандидат-предприемачите; - консултации при подготовка на бизнес планове от лицата; - консултации за подготовка и помощ за регистрация на стопанска дейност. <p>4. Дейности за подкрепа развитието на вече регистрирано микропредприятие на лице от целевата група, в т.ч.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - менторство за развитие на бизнеса, консултации по маркетинг, създаване на бизнес контакти и договаряне; подпомагане достъпа до мрежи, насърчаващи бизнес развитието; - консултации за и помощ при кандидатстване за финансиране на дейността от налични финансови източници; - счетоводни услуги, юридически услуги, услуги по управление на човешките ресурси. 		
Финансиране	21 408 359.77 лв. - общ бюджет до 2020 г. 8 318 852 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	<p>центрове за развитие на предприемачеството (вкл. неправителствени организации, търговски дружества); социални партньори; финансови институции.</p> <p>Партньори: образователни и обучителни организации и институции, центрове за информация и професионално ориентиране, неправителствени организации, социални партньори, общини или райони на общини, финансови институции.</p>

СПЕЦИФИЧНИ ОБУЧЕНИЯ

Основна цел	<p>Повишаване производителността на труда и адаптивността и създаване на условия за устойчива заетост чрез предоставяне на възможност за специфични за предприятията и работните места обучения.</p> <p>Осигуряване на предпоставки за кариерно развитие на неактивни и безработни лица чрез обучение, съобразено с реалните потребности на работодателите. Компаниите получават възможност съгласно конкретните си нужди да осигурят продължаващо обучение за заетите лица. Операцията е фокусирана към удовлетворяване на потребностите в сектори, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ, преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда. Ще се създадат предпоставки за по-доброто балансиране на търсенето и предлагането на работна сила в едни от най-динамично развиващите се и конкурентни сектори на икономиката. С подходяща подготовка безработните и/или заетите лица ще имат шанс да се реализират на позиции, които осигуряват над средните за страната доходи, а компаниите от тези сектори ще намерят отговор на едно от основните предизвикателства пред тяхното развитие – недостига на работна сила с подходяща квалификация.</p>
--------------------	--

Целева група	Неактивни и безработни лица до 29 г. вкл. Заети лица		
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Включване на неактивни/безработни лица в специфични за конкретното работно място обучения; • Включване на успешно завършилите обученията неактивни/безработни лица в несубсидирана заетост при работодател; • Включване в специализирани чуждоезикови обучения за съответните позиции на неактивни и/или безработни и/или заети лица; • Включване на заети лица в специфични за конкретното работно място обучения. <p>Работодателят е задължен да запази заетостта на поне 50% от представителите на целевата група, включени в операцията и успешно завършили обученията за период от 6 месеца след приключване на проекта.</p>		
Финансиране	10 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г. 7 800 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Работодатели в сектори, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ и преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда Партньори: Работодатели в сектори, основаващи се на знанията, високите технологии и ИКТ и преработвателната промишленост с по-висока добавена стойност на труда

ЦЕНТРОВЕ ЗА ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ /ЦЗСП/

Основна цел	Превенция на социалното изключване и подобряване качеството на живот, както и изграждане на плавен преход между пасивно получаване на помощи към включването на лицата в трайна заетост чрез предоставяне на комплексни услуги в подкрепа на уязвими групи чрез мултидисциплинарен и междусекторен подход от съвместни екипи на АСП и АЗ - Центрове за заетост и социално подпомагане /ЦЗСП/. Подобряване на координацията и взаимодействието между Агенция за социално подпомагане и Агенция по заетостта чрез прилагане на пилотен модел за съвместно комплексно обслужване на гражданите от уязвими групи и индивидуализиране на услугите.
Целева група	Служители в администрациите на Министерството на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджет
Дейности	<ul style="list-style-type: none"> • Проучване и анализ на прилаганите методи на работа и процеси; • Изготвяне на Методика за работа на съвместните Центрове за заетост и социално подпомагане /ЦЗСП/ по отношение на предоставяните административни услуги, методите на работа и др. във връзка с индивидуалното обслужване на гражданите от уязвимите групи; • Обособяване на помещения за комплексно обслужване на граждани в ЦЗСП и тяхното техническо обезпечаване. Създаване на достъпна среда за хора с увреждания в центровете на обслужване, в случай на приложимост; • Обучения на служителите в ЦЗСП, вкл. взаимно обучение на работното място. Дейности за обмяна на опит между служителите в ЦЗСП; • Предоставяне на нов модел на интегрирана услуга от центровете чрез съвместен подход и взаимодействие между структурите на системите за социално подпомагане и насърчаване на заетостта. Информирание, консултиране,

	<p>ориентирани и др., според потребностите на уязвимите граждани, в търсене на възможност за социалното им включване и осигуряване на заетост при прилагане на индивидуален подход.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Извършване на проверки от служители на ЦЗСП на обслужваните от центъра лица; •Междинна оценка на ефективността на прилагания пилотен модел чрез сравнителен анализ на дейността на ЦЗСП и останалите звена за обслужване в системата на АЗ и АСП; •Анализ на ефективността и ефикасността на новия модел и изготвяне на предложения за промяна и реформа в системата за предоставяне на услуги за заетост и социално подпомагане на уязвими групи. • Прилагане на нови услуги/инструменти, разработени в съответствие с нови потребности от надграждане на прилагания модел на обслужване: семейно трудово консултиране; мобилна услуга чрез изнесени приемни на ЦЗСП; споразумение за интеграция в заетост за продължително безработни лица. 		
Финансиране	52 000 000 лв. - общ бюджет до 2020 г. 11 745 910 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	МТСП Партньори: АЗ и АСП

"БЪДЕЩЕ НА ТРУДА"

Основна цел	Подпомагане за разработване на актуализирана политика за посрещане на предизвикателствата на трудовия пазар, свързани с очакваните промени в сферата на организацията на труда, заетостта, нововъзникващите форми на труд, в следствие на интензивното навлизане на съвременните информационни и комуникационни технологии, иновациите, очакваните промени в демографската ситуация в страната.		
Целева група	Служители на институциите, работещи в сферата на пазара на труда, работодатели.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1. Анализ на очакваните промени в сферата на организацията на труда, заетостта, нововъзникващите „нови форми на труд“, вследствие на интензивното навлизане на съвременните информационни и комуникационни технологии, иновациите, очакваните промени в демографската ситуация в страната и др. 2. Определяне на пилотни сектори/професии/, в които се очакват значителни промени в броя на заетите лица. 3. Подготовка на предложения за промени в нормативната база и под-законовите нормативни актове, гарантиращи законодателство и фундаментални права на наемните работници за регламентиране на новите форми на труд. 4. Разработване на механизми за организация на труда и производството в контекста на нововъзникващите реалности и предизвикателства, вкл. и по отношение на безопасни и здравословни условия в новите форми на труда. 5. Развитие на модели за индустриални отношения в променените условия. 6. Провеждане на обучителни събития във връзка с дейности 1- 5. 		
Финансиране	1 000 000 лв. - общ бюджет до 2020 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Министерство на труда и социалната политика. Партньори: Национално представителни организации на работодателите и на работниците и служителите

"РАБОТА"

Основна цел	<p>Преодоляване на регионалните диспропорции на пазара на труда и повишаване на заетостта и трудовите умения на безработни лица (вкл. в неравностойно положение на пазара на труда), от райони с високо равнище на безработица. Повишаване на икономическата активност и подобряване достъпа до заетост на безработни лица и активиране на неактивни лица чрез предоставяне на възможности за включване в различни форми на обучения и заетост. Целенасочена подкрепа за дълготрайно безработните лица с цел преодоляване на пречките и създаване на предпоставки за включването им в заетост. Операцията ще спомогне за подобряване на баланса в разпределението на работната сила и намаляване на безработицата в малките населени места, в които е налице неблагоприятна демографска ситуация. Това от своя страна ще осигури превенция от трайно намаляване на населението в трудоспособна възраст в тези региони, като се осигурят възможности за заетост и разкриване на нови работни места.</p>
Целева група	<p>Безработни и неактивни лица. Минимум 2/3 от лицата по проекта трябва да бъдат от следните приоритетни групи: продължително безработни лица; новорегистрирани като безработни лица /икономически неактивни лица/, които по информация от Национална агенция по приходите (НАП) не са работили през предходните 12 месеца</p>
Дейности	<p>1. Активиране на неактивни лица в определените региони, наемане на специалисти по активиране към съответните общини (в рамките на дейността следва да се осъществи насочване на активираните лица към регистрацията в ДБТ).</p> <p>2. Мотивиране на безработни лица за активно поведение на пазара на труда, вкл. предоставяне на специфични консултации с акцент към дълготрайно безработни лица от служителите на Центровете за заетост и социално подпомагане (ЦЗСП).</p> <p>3. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване или повишаване на професионалната квалификация /но не по-висока от втора квалификационна степен/ на безработни лица, съгласно индивидуалните характеристики на лицето и спецификата на работното място.</p> <p>4. Предоставяне на обучение, вкл. и чрез издаване на ваучери за придобиване на ключови компетентности на безработни лица, съгласно индивидуалните характеристики на лицето и спецификата на работното място .</p> <p>5. Наемане на лицата от целевите групи на пълно или непълно работно време (най-малко на 4 часа) за период до 12 месеца. Разкриването на работните места следва да е насочено към подобряване на жизнената среда и услуги за населението.</p> <p>Примерни дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ремонтни дейности и поддръжка на обществени сгради, комунално – битово обслужване; • Благоустройство на населеното място: озеленяване, оформяне на тревни площи, изграждане на зони за отдих, ремонт и поддръжка на общински пътища, ремонтни дейности на обществени сгради и обекти, в т.ч.: пазари, тържища, гробищни паркове, паркове и зелени площи, спортни площадки и съоръжения и др.; • Почистване на речни корита, отводнителни канали и канавки, прочистване, поддържане на еко пътеки и зони за отдих, отстраняване на неправомерни сметища; • Дейности по поддържане, представяне, популяризиране, реставрация и обслужване на обекти - недвижимо културно наследство;

	<ul style="list-style-type: none"> • Дейности по организиране и провеждане на събития и културни мероприятия в читалища, клубове на пенсионера и др.; • Дейности, подпомагащи опазването на обществения ред и собствеността на гражданите; • Предоставяне на услуги за населението, в т.ч. почистване и помощ в дома, дребни ремонтни дейности, помощ в градината и двора (без земеделска дейност) и др. <p>6.Осигуряване на наставник (представител на целевата група) на наетите по проекта лица за не повече от 12 месеца.</p>		
Финансиране	80 000 000 лв. - общ бюджет до 2019 г. 30 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Агенция по заетостта

ПРЕДСТОЯЩИ ОПЕРАЦИИ – 2019г.

УМЕНИЯ

Основна цел	Повишаване адекватността и уменията на служителите, съобразно актуалните нужди на бизнеса с цел увеличаване производителността на труда, създаване на условия за устойчива заетост и осигуряване на по-качествени работни места. Операцията е насочена към повишаване квалификацията на работната сила, насърчавайки професионалното и кариерно развитие, едновременно с което се стимулира участието в различни форми на заетост и учене през целия живот. С изпълнението на операцията ще се повиши икономическата активност и подобри достъпа до заетост за търсещите работа безработни и неактивни лица, посредством предоставяне на възможности за включване в различни по вид обучения.		
Целева група	Заети, безработни и неактивни лица.		
Дейности	<ol style="list-style-type: none"> 1.Включване на лица от целевите групи в специфични обучения за конкретното работно място/работен процес. 2.Предоставяне на обучение за придобиване или повишаване на професионалната квалификация /но не по-висока от трета квалификационна степен/ на лица от целевите групи, съгласно индивидуалните характеристики на лицето и спецификата на работното място. 3.Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности на лица от целевите групи, съгласно индивидуалните характеристики на лицето и спецификата на работното място. 4.Включване безработни и/или неактивни лица в несубсидирана заетост при работодател, след успешно завършване на обучение/я. 5.Предоставяне на възможност за гъвкави форми на заетост (работа на непълно работно време, ротация на работното място, работа на плаващо работно време, насърчаване на дистанционната работа и др.) за заети лица при работодател, за периода на обучение. 		
Финансиране	30 000 000 лв. - общ бюджет до 2023 г. 6 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	Работодатели За целите на настоящата операция под „работодател“ следва да се разбира всяко физическо или юридическо лице, което извършва стопанска дейност,

		независимо от собствеността, правната и организационната си форма. Кандидатът не може да бъде държавна/централна и/или териториална и/или общинска администрация.
--	--	---

ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВ БИЗНЕС

Основна цел	<p>Подкрепа чрез достъп до услуги за бизнес развитие на предприятия (вкл. самонаети лица), създадени и подпомогнати в рамките на операции и мерки за насърчаване на предприемачеството и стартиране на самостоятелен бизнес по ОПРЧР 2014 - 2020 или съгласно Закона за насърчаване на заетостта /ЗНЗ/.</p> <p>Предоставяне на менторство и бизнес услуги за развитие на предприятия с цел първоначално укрепване на дейността им, по-добро управление и създаване на предпоставки за успешно и устойчиво бизнес развитие в бъдеще.</p> <p><i>За целите на операцията под „предприятия“ следва да се разбират също и самостоятелно заети лица, регистрирани за извършване на стопанска дейност.</i></p>
Целева група	<p>Стартиращи от 2018 г. предприятия, социални предприятия, подкрепени по операции по ОПРЧР 2014–2020 или мерки по ЗНЗ, и техни служители, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предприятия, създадени от участници в проекти, финансирани по операции на ОПРЧР 2014 – 2020 за подкрепа на предприемачеството, и самонаети лица, стартирали стопанска дейност чрез участие в проекти по същите операции; - Микропредприятия, самонаети лица и социални предприятия, получили финансиране чрез финансов механизъм по ОПРЧР 2014 – 2020; - Социални предприятия, получили подкрепа по операции за развитие на социалното предприемачество и социалната икономика на ОПРЧР 2014 – 2020, и по мерки от Стратегиите за Водено от общностите местно развитие с финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020; - Микропредприятия и самонаети лица, стартирали дейност чрез проекти за подкрепа на предприемачеството по Стратегии за ВОМР с финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020. - Предприятия, създадени от безработни лица, които за изпълнение на одобрен бизнес-проект са получили наведнъж полагащите им се по реда на КСО парични обезщетения за безработица за стартиране на собствена стопанска дейност, съгласно чл. 47, ал.1 от ЗНЗ; - Микропредприятия стартиращи от 2018г., създадени от безработни лица и стартирали стопанска дейност по одобрен бизнес проект съгласно чл. 49 от ЗНЗ.
Дейности	<p>Подкрепата за успешното развитие на предприятията трябва да осигурява дейности/услуги, насочени към успешно развитие на предприятието, в т.ч.: менторство за развитие на бизнеса – съвети за конкретната бизнес дейност с цел усъвършенстване на прилагания бизнес модел, практически насоки за решаване на конкретни казуси от организационен и управленски характер и др.; консултации по маркетинг във връзка с конкретни продукти/услуги на предприятието; създаване на бизнес контакти и подпомагане процесите на договаряне – намиране и свързване с конкретни бизнес партньори, консултации по текстове на договори, др.; юридически услуги; услуги по управление на човешките ресурси; други подпомагащи развитието на начинаещия бизнес услуги, напр. достъп до мрежи, насърчаващи бизнес развитието, изготвяне на документи, подпомагане участието в търговски изложения и панаири, според конкретните нужди.</p>
Финансиране	5 860 000 лв. - общ бюджет до 2023 г.

	1 172 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	<p>Предприятия, подкрепени по операции по ОПРЧР 2014 – 2020 или по мерки по ЗНЗ, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предприятия, създадени от участници в проекти по операция „Подкрепа за предприемачество“ на ОПРЧР 2014 – 2020 и самонаети лица, стартирали стопанска дейност чрез участие в проекти по същата операция; - Микропредприятия, самонаети лица и социални предприятия, получили финансиране чрез финансов механизъм по ОПРЧР 2014 – 2020; - Социални предприятия, получили подкрепа за създаване и разширяване на дейността по операция „Развитие на социалното предприемачество“ на ОПРЧР 2014 – 2020; - Социални предприятия, получили подкрепа за създаване и разширяване на дейността по мерки от Стратегиите за Водено от общностите местно развитие на местни инициативни групи с финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020; - Микро-предприятия и самонаети лица, стартирали дейност чрез проекти за подкрепа на предприемачеството по Стратегии за ВОМР на местни инициативни групи с финансиране от ОПРЧР 2014 – 2020. - Предприятия и самонаети лица, стартирали собствена стопанска дейност като безработни лица с одобрен бизнес-проект и получили еднократна парична сума вместо парично обезщетение за безработица по реда на чл. 47, ал.1 от ЗНЗ; - Микро-предприятия, създадени от безработни лица и стартирали стопанска дейност по одобрен бизнес-проект съгласно чл. 49 от ЗНЗ.

СЪВМЕСТНИ ДЕЙНОСТИ НА СОЦИАЛНИТЕ ПАРТНЬОРИ

Основна цел	<p>Операцията цели да окаже подкрепа за съвместни действия на социалните партньори в процеса на разработването и въвеждането на нови практики и инструменти за адаптиране на предприятията в избрани сфери на действие, както и във връзка с разширяването на приложното поле на добре функциониращ социален диалог.</p> <p>Операцията ще допринесе за осигуряването на качествени съвместни действия на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище в сфери като: борба с недеklarираната заетост, включително при новите форми на заетост; създаване на предпоставки и инструментариум за прилагане на социалния одит и социалния диалог; подобряване условията на труд и колективното трудово договаряне; въвеждане на практики за управление на човешките ресурси в предприятията, с акцент върху намаляване на текучеството и удължаване трудовия живот на по-възрастните работници и служители.</p>
Целева група	Заети лица, в т.ч. наети и самостоятелно заети лица Работодатели
Дейности	<p>Дейностите следва да попадат в обхвата на избраните целеви сфери на операцията:</p> <ul style="list-style-type: none"> •ограничаване и преодоляване на недеklarираната заетост; •усъвършенстване на социалния одит; социалния диалог; подобряване условията на труд и колективното трудово договаряне; •подобряване и въвеждане на нови методологии и практики в сферата на

	<p>обучението чрез работа;</p> <ul style="list-style-type: none"> •въвеждане на практики и модели в сферата на социалното партньорство и управлението на човешките ресурси във връзка с активното стареене на работната сила. <p>Допустими са дейности, с които се предоставя подкрепа за изработване и внедряване на методологии, инструменти, практики и приложими модели, насочени приоритетно към:</p> <ul style="list-style-type: none"> -адаптация на предприятията и работещите, превенция и смекчаване последиците от икономическо реструктуриране, от променящите се условия; подобряване на състоянието на работещите и на средата в предприятията; -стимулиране на защитата на трудовите, осигурителните и социалните права на работниците и служителите, равнопоставеността и равното третиране на работното място; -развитие на корпоративната социална отговорност; -насърчаване на по-дълъг трудов живот и способност за работа; -борба с недеklarираната заетост; -въвеждане на иновативни, по-производителни и „по-зелени“ модели за организация на труда в предприятията; в т.ч. за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труда, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите, както и за подобряване на социалния климат; -въвеждане на гъвкави форми на заетост; 		
Финансиране	<p>10 000 000 лв. - общ бюджет до 2023 г. 2 000 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	<p>Министерство на труда и социалната политика</p>	Бенефициент	<p>Кандидати: Представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище, организирани съгласно чл. 34 и 35 от Кодекса на труда и признати по реда на чл. 36 от Кодекса на труда</p> <p>Допустими партньори: Представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище, организирани съгласно чл. 34 и 35 от Кодекса на труда и признати по реда на чл. 36 от Кодекса на труда.</p> <p>Допустими асоциирани партньори: Представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище признати по реда на чл. 36 от Кодекса на труда. Министерство на труда и социалната политика; Агенция по заетостта; ИА „Главна инспекция по труда</p>

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО И ЕФЕКТИВНОСТТА НА УСЛУГИТЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Основна цел	<p>Модернизиране дейността на Националната агенция за професионално образование и обучение с цел предоставянето на по-качествени услуги по професионално обучение. Целите на операцията се обвързват с изграждането на по-ефективна система за мониторинг и прилагане на законодателството в областта на професионалното образование и обучение.</p> <p>Операцията е в отговор на нарастващите предизвикателства пред пазара на труда и институциите на пазара на труда, които следва да подобряват качеството на предоставяните услуги, с цел постигане на високоустойчиви резултати.</p>
Целева група	<p>Служители в институции, работещи в сферата на пазара на труда. Служители в администрациите на Министерството на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджет към министъра на труда и</p>

	социалната политика.		
Дейности	<p>1. Анализ на дейностите за мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение в центровете, включващ и възможности за аутсорсване на дейности.</p> <p>2. Актуализиране на съществуващи или разработване на нов/и модел/и за мониторинг и контрол на качеството на услугите, предоставяни от центровете за професионално обучение.</p> <p>3. Апробиране на модела за мониторинг и последващ контрол, включително чрез неговото осигуряване с човешки ресурси, подобряване на информационното осигуряване и техническа обезпеченост.</p> <p>4. Обучение на служителите на НАПОО за придобиване на компетентности за работа в новата среда, вкл. и за извършване на мониторинга и последващия контрол;</p> <p>5. Информирание на потребителите и популяризиране на новия модел за качеството на услугите за професионално обучение .</p> <p>6. Оценка на приложения модел и нормативната му регламентация.</p>		
Финансиране	<p>2 000 000 лв. - общ бюджет до 2023 г.</p> <p>400 000 лв. - индикативен бюджет за 2019 г.</p>		
Договарящ орган	Министерство на труда и социалната политика	Бенефициент	<p>Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)</p> <p>Допустими партньори: Министерство на труда и социалната политика; Агенция по заетостта.</p>

III. ПОЛИТИКИ И ПРОГРАМИ НА МИНИСТЕРСТВА И ОРГАНИЗАЦИИ С ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ЗАЕТОСТТА

Агенция за хората с увреждания

1. Финансиране на проекти на работодатели/органи по назначаване за осигуряване, приспособяване и оборудване на работни места за лица с трайни увреждания, на основание чл.25 , ал.1 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

Цели / Приоритети на политиката	<ul style="list-style-type: none"> Осигуряване на достъпна архитектурна среда до работното място; Приспособяване на работните места чрез осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд; Оборудване/преоборудване на работните места.
Дейности / Проекти / Процедури	<p>Осигуряване на заетост за 36 месеца за:</p> <ul style="list-style-type: none"> безработни лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст, регистрирани в Дирекция “Бюро по труда”; лица с трайни увреждания, работещи при работодателя; лица с трайни увреждания, работещи при работодателя, които през периода на работа при същия работодател придобиват допълнителни увреждания, различни от вече съществуващите, или увеличават степента (категорията) на съществуващото си увреждане; лица, работещи при работодателя, които през периода на работа при същия работодател получават статут на лица с трайни увреждания.

Очаквани резултати	приспособени и оборудвани 27 нови или вече съществуващи работни места за хора с трайни увреждания.		
Предвидени средства (лв.)	270 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	Агенция за хората с увреждания	Партньори	Работодатели

2. Финансиране на целеви проекти със социална насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания, на основание чл. 28, ал. 2 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

Цели / Приоритети на политиката	<ul style="list-style-type: none"> Създаване и инсталиране на подходящи приспособления за адаптиране, облекчаване, ускоряване и интензифициране на изпълняваните от лица с трайни увреждания дейности и операции; Създаване и поддържане в производствени, складови, административни и други работни помещения на здравословни и безопасни условия за труд; Създаване на подходящ архитектурен достъп за хора с трайни увреждания до различни обекти в специализираното предприятие; Създаване на обща хигиенна среда и здравословен микроклимат на територията на специализираното предприятие; Повишаване на социалния капитал и създаване на благоприятен социален климат за упражняване на производителен труд в специализираното предприятие, чрез провеждане на обучителни курсове за повишаване на професионалната квалификация на наетите с трайни увреждания лица и на семинари и обучения за осигуряване на подходяща работна среда и сътрудничество между работещите в специализираното предприятие здрави лица и лица с различна степен на намалена работоспособност; Създаване на условия за сертифициране на специализираното предприятие за въведена и реално работеща стандартизирана система за управление ISO 9001; ISO 14001; ISO 22000; ISO 13485; ISO/IEC 27001; BS OHSAS 18001 		
Дейности / Проекти / Процедури	Строително-монтажни работи и обучителни дейности в специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания.		
Очаквани резултати (с влияние върху заетостта)	създадени и подобрени здравословните и безопасни условия на труд и социален микроклимат за 660 заети в специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания.		
Предвидени средства (лв.)	600 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	Агенция за хората с увреждания	Партньори	Специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания

3. Финансиране на проекти за технологично обновяване на специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания, на основание чл. 28, ал. 2 от Закона за интеграция на хората с увреждания.

Цели / Приоритети на политиката	<ul style="list-style-type: none"> Оборудване и разкриване на нови работни места; Преоборудване на действащи работни места; Технологично обновяване и организационно усъвършенстване 		
--	---	--	--

	на стопанската дейност.		
Дейности / Проекти / Процедури	Закупуване на машини, разкриване на нови и преоборудване на действащи работни места в специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания.		
Очаквани резултати (с влияние върху заетостта)	разкрити 27 нови и технологично обновени работни места за хора с трайни увреждания в специализираните предприятия и кооперации на хората с увреждания.		
Предвидени средства (лв.)	900 000 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	Агенция за хората с увреждания	Партньори	Специализирани предприятия и кооперации на хора с увреждания

Министерство на икономиката

ОП "Иновации и кокурентоспособност"

Цели / Приоритети на политиката	Насърчаване на интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж.
Дейности / Проекти / Процедури	<p>През 2019 г. ще бъдат обявени следните процедури:</p> <p>1. Процедури за подбор на проектни предложения:</p> <p>Процедура „Стимулиране внедряването на иновации от съществуващи предприятия“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“; основна цел на процедурата - предоставяне на фокусирана подкрепа на съществуващи предприятия за внедряване на иновации за подпомагане на процеса на комерсиализация на нови продукти и услуги; планиран бюджет - 40 млн. евро, планирана дата на обявяване: месец септември 2019 г., допустими кандидати: съществуващи предприятия, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите, или са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство (ЕИП).</p> <p>Процедура „Стимулиране внедряването на иновации в стартиращи предприятия“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“; основна цел на процедурата - предоставяне на фокусирана подкрепа на стартиращия бизнес за внедряване на иновации за създаване на нови продукти и услуги; планиран бюджет - 20 млн. евро, обявяване през юни 2019 г., допустими кандидати: стартиращи предприятия, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите, или са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на ЕИП.</p> <p>Процедура „Създаване и развитие на тематично фокусирани лаборатории“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“; основна цел - създаване на нова и подобряване на съществуващата иновативна инфраструктура за подпомагане на процеса на комерсиализация на нови продукти; планиран бюджет - 8 млн. евро, обявяване през септември 2019 г., допустими кандидати: съществуващи средни и големи предприятия, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите, или са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на ЕИП.</p>

	<p>Процедура „Развитие на регионални иновационни хъбове“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“; основна цел - стимулиране развитието на специфични научноизследователски инфраструктури и експертиза в услуга на местните предприятия и създаването на нови видове продукти и услуги в приоритетните области на ИСИС; планиран бюджет - 51 129 187 евро, обявяване през май 2019 г., допустими кандидати: обединения между предприятия и научни организации.</p> <p>Процедура „Дигитализация на МСП“ по Приоритетна ос 2 „Предприемачество и капацитет за растеж на МСП“; основна цел - развитие на управленския капацитет и растеж на МСП чрез предоставяне на специализирани ИКТ услуги; планиран бюджет - 30 млн. евро, обявяване през ноември 2019 г., допустими кандидати: съществуващи малки и средни предприятия, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите.</p> <p>2. Процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент: Процедура „Надграждане и развитие на научно-технологичен парк „София Тех Парк“ по Приоритетна ос 1 „Технологично развитие и иновации“; основна цел - развитие на благоприятна среда и иновативна инфраструктура за изследвания и иновации, и подобряване на обмена на знания между академичните среди и бизнес общността; планиран бюджет - 20 258 850,72 евро, обявяване през юни 2019 г., допустими кандидати: „София Тех Парк“ АД.</p>		
Очаквани резултати	Разкриване на нови работни места		
Предвидени средства (лв.)	Общо 331 294 206 лв.	Източници на финансиране	ОП "Иновации и конкурентоспособност"
Прилагащи институции	Министерство на икономиката	Партньори	Предприятия, научни организации

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020

<p>Цели / Приоритети на политиката</p>	<p>Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 (ОПРР 2014-2020) е интегрирана оперативна програма, финансирана от Европейския съюз (ЕС) чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от държавния бюджет на Р България, насочена към регионалното развитие и към постигане на целите на градската политика в България.</p> <p>ОПРР 2014-2020 има 8 приоритетни оси, както следва:</p> <p>Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ Финансират се проекти от Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие, насочени към енергийна ефективност в жилищни, в административни сгради и в студентски общежития, подобряване на градската среда и на зоните с потенциал за икономическо развитие, обновяване на образователна, социална, културна и спортната инфраструктура, развитие на системите на градския транспорт. Конкретни бенефициенти са 39 общини.</p> <p>Приоритетна ос 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферни райони“ Финансират се проекти за енергийна ефективност в жилищни и в публични сгради, в т.ч. общински обекти на социалната, образователната и културната инфраструктура. Конкретни бенефициенти са 28 общини.</p> <p>Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ Финансират се дейности към образователна инфраструктура на професионалните, специализираните, помощните, спортните училища, училища за култура и изкуства, както и висшите училища. Конкретни бенефициенти са университети, общини, министерства, към които са съответните училища.</p> <p>Приоритетна ос 4 „Регионална здравна инфраструктура“ Подкрепата е насочена към подобряване на системата на спешната медицинска помощ. В рамките на проекта ще се закупят съвременни санитарни превозни средства (линейки), ще се обновят и оборудват сгради на филиалите на Центровете за спешна медицинска помощ. Бенефициент е Министерство на здравеопазването.</p> <p>Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ Подкрепата е насочена към деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни. Финансира се изграждане, реконструкция, оборудване и обзавеждане на обекти за социална инфраструктура в подкрепа на процеса за деинституционализация. Проектите се изпълняват в координация с МТСП, а конкретни бенефициенти са общини и Министерство на здравеопазването.</p> <p>Приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“ Подкрепата е насочена към разработване на цялостни интегрирани туристически продукти, при които реставрационните дейности по обекти на културното наследство от национално и световно значение ще бъдат съпътствани от инфраструктурни и маркетингови дейности, както и от генериращи приходи, дребно мащабни инвестиции в рамките на културната атракция или пряко свързани с нея. Предвижда се възможност за използване на финансови инструменти за подкрепа на проекти по приоритетната ос. Бенефициенти по ос 6 са Министерството на културата – за обектите държавна собственост; общини – за обектите общинска собственост; институции на вероизповеданията и техни местни поделения, които са юридически лица.</p>
---	---

	<p>Приоритетна ос 7 „Регионална пътна инфраструктура“ Финансират се ключови пътни отсечки от републиканската пътна инфраструктура (1-ви, 2-ри и 3-ти клас), свързващи ТЕН-Т мрежата. Конкретен бенефициент е Агенция „Пътна инфраструктура“.</p> <p>Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ Подкрепата е насочена към повишаване на ефективността на Управляващия орган на ОПРР и на бенефициентите на програмата, както и към повишаване на обществената информираност относно ОПРР 2014-2020.</p>
<p>Дейности / Проекти / Процедури</p>	<p>Чрез изпълненото на дейностите и мерките, включени в приоритетните оси на ОПРР 2014-2020, се очаква да бъдат създадени нови работни места, в рамките на изпълнение на сключените договори.</p> <p>Планираните инвестиции в пътна инфраструктура ще създадат възможности за развитие на специфичния икономически потенциал на регионите чрез повишена мобилност и достъп до пазари.</p> <p>Изграждането и обновлението на значителен брой обекти от инфраструктурата на местно ниво ще подобри условията за живот в градовете, а това ще увеличи привлекателността им за хора с по-висока квалификация. Това ще доведе до подобряване на бизнес климата като основна предпоставка за привличане на инвестиции и създаване на нови качествени работни места. Особена добавена стойност ще имат инвестициите в райони с потенциал за развитие на туризъм, тъй като ще осигурят достъпа до туристическите обекти и ще увеличат потока от посетители.</p> <p>В дългосрочен план в регионите ще се осигури развитие чрез мерките за градско развитие, регионален туризъм и нови финансови инструменти, социална инфраструктура.</p> <p>Мерките за градско развитие към Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“, дейности „Зони с потенциал за икономическо развитие“ имат за цел да се подобри инвестиционната активност. Мерките ще благоприятстват развитието на бизнеса и предприемачеството и по този начин ще допринесат за създаването на нови работни места. Това ще спомогне за привличането на инвестиции и задържането и привличането на млади хора и висококвалифицирана работна сила, която съответства на потребностите на предприемачите и потенциалните инвеститори.</p> <p>Чрез изпълнение на мерките за социална инфраструктура по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ се очаква да се разкрийт нови работни места в подкрепа на социални услуги за грижа за деца и семейства и други уязвими групи; както и за възрастни хора с увреждания.</p>

	<p>Мерките по обновяване на образователната инфраструктура по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и по Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ са насочени към модернизация на учебните заведения, като с това се цели намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище и увеличаване дела на завършилите висше образование сред населението и подобряване на предоставяните образователни услуги, задържане на деца и ученици в образователната система, осигуряване на достъп до образование на групите в неравностойно положение, предоставяне на модернизирана образователна инфраструктура за учене през целия живот. Това допринася за развиване на висококвалифицирана работна сила и по-лесен достъп да работни места.</p>		
<p>Очаквани резултати</p>	<p>Конкретни резултати, при изпълнението на дейностите, които имат влияние върху заетостта.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Към 17.10.2018 г. по ОПРР 2014-2020 са сключени 519 договора за безвъзмездна финансова помощ (ДФП) с общ размер на БФП – 2 320 млрд. лв. или 76.89 % от бюджета на програмата, разпределени по приоритетни оси, както следва: - По Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - 140 договора за 1 343 млрд. лв. - По ПО 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ - 170 договора за 165 млн. лв. - По ПО 3 „Регионална образователна инфраструктура“ - 58 договора за 219 млн. лв. - По ПО 5 „Регионална социална инфраструктура“ - 52 договора за 39 млн. лв. - По ПО 6 „Регионален туризъм“ е сключено финансово споразумение с Фонд на фондовете на стойност 98.5 млн. лв. - По ПО 7 „Регионална пътна инфраструктура“ са сключени 25 договора за – 356 млн. лв. - По ПО 8 „Техническа помощ“ - 73 договора за 100,5 млн. лв. <p>Сключени договори за периода 01.10.2017 г. - 17.10.2018 г. – 104 с обща стойност – 447.2 млн. лева.</p> <p>Изпълнението на дейностите по тези проекти е стартирало, както се очаква през 2019 г. те да са бъдат в най-активна фаза.</p> <p>По Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. през 2018 година са обявени следните процедури:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Енергийна ефективност в периферните райони 2, по Приоритет 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове периферните райони“ 2. Подкрепа за деинституционализация на социалните услуги за възрастни и хора с увреждания по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ 3. Развитие на туристически атракции по Приоритетна ос 6 „Регионален туризъм“ <p>По тези три процедури предстои сключване на договори и тяхното изпълнение, което ще стартира през 2019 г.</p>		
<p>Предвидени средства (лв.)</p>	<p>Общата стойност на ОПРР е 3 млрд. лева за предвидения програмен период.</p>	<p>Източници на финансиране</p>	<p>Оперативна програма „Региони в растеж“</p>
<p>Прилагачи</p>	<p>Управляващ орган на</p>	<p>Партньори</p>	<p>Бенефициенти, МТСП</p>

институции	Оперативна програма „Региони в растеж“		
------------	--	--	--

Министерство на околната среда и водите

Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

Цели / Приоритети на политиката	<p>Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ цели подобряване, запазване и възстановяване на естествената околна среда и развитие на екологичната инфраструктура, като адресира идентифицираните национални нужди, произтичащи от европейското законодателство и ангажименти на страната в сектора.</p> <p>В програмен период 2014-2020 г. фокусът на програмата е насочен върху следните приоритети:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на В и К инфраструктура. 2. Управление на отпадъците съгласно йерархията на отпадъците по Рамковата директива за отпадъците. 3. Управление на зоните от мрежата Натура 2000 и опазване на биоразнообразието. 4. Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища. 5. Подобряване качеството на атмосферния въздух. 		
Дейности / Проекти / Процедури	<p>По отношение на устойчивото управление на водния сектор дейностите са свързани с подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води. В тази връзка се предоставя финансиране за проекти за изграждане или реконструкция на В и К мрежи и съоръжения, с което да се повиши ефективността на ползване на водите и да се намалят загубите на вода във водопреносните мрежи.</p> <p>Инвестиционните мерки в сектор „отпадъци“ имат за цел постепенното намаляване на количествата на депонираните и увеличаване на количествата рециклирани/оползотворени биоразградими отпадъци. Предвидени са и инвестиции в дейности по оползотворяване на битови отпадъци чрез получаване на енергия.</p> <p>Мерките в сектор „Биоразнообразие“ подпомагат изпълнението на Националната приоритетна рамка за действие за Натура 2000, както и подобряване на природозащитното състояние на видове и местообитания в защитените зони от мрежата.</p> <p>Подкрепят се мерки по превенция и управление на риска от наводнения и свлачища, предотвратяване и преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия.</p> <p>По отношение подобряване качеството на атмосферния въздух, е заложено реализирането на проекти, адресиращи проблема с наднормените нива на фини прахови частици и на азотен оксид, чиито основни източници са битовото отопление и транспорта.</p>		
Очаквани резултати	<p>генериране на заетост и позитивен ефект върху пазара на труда посредством разкриването на нови работни места през 2019 г.</p>		
Предвидени средства (лв.)	<p>3 462 млн. лв. за целия програмен период 2014-2020 г.</p>	Източници на финансиране	<p>85% – европейско финансиране 15% – национално съфинансиране</p>

Прилагащи институции	МОСВ	Партньори	
-----------------------------	------	------------------	--

Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. (ФМ на ЕИП), Програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ (ООСКП)

Цели / Приоритети на политиката	<p>Изпълнението на програма „Опазване на околната среда и климатични промени“ (ООСКП), стартира през април 2018 г. Тя ще окаже позитивен ефект върху заетостта в средносрочен план.</p> <p>Основните програмни цели са:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разработване на система за остойностяване на услугите в областта на туризма, предоставяни от всички български екосистеми. 2. Въвеждане на система за оценка, мониторинг и управление на морските води. 3. Подобро използване на ресурсите на общинско ниво (Кръгова икономика). 4. Повишена способност на местните общности да намаляват емисиите и да се адаптират към климатичните промени. 5. Подобро сътрудничеството между организации от държавите донори и държавата бенефициент в рамките на програмата. 		
Дейности / Проекти / Процедури	Обявяване на 10 покани за набиране на проектни предложения, като 3 от тях са за предефинирани проекти, 4 малки грантови схеми и 3 открити покани.		
Очаквани резултати	За изпълнението на проектите се очаква през периода 2014-2021 г. да бъдат ангажирани, включително на местно равнище високоспециализирани експерти в областта на научните изследвания, експерти по прилагане и създаване на политики в областта на опазване на околната среда.		
Предвидени средства (лв.)	15 294 млн. евро - за изпълнение на цялата програма за периода 2014-2021 г.	Източници на финансиране	85% - финансов механизъм 15% – национално съфинансиране
Прилагащи институции	МОСВ	Партньори	Норвежка агенция по околна среда

Българо-швейцарска програма за сътрудничество (БШПС)

Цели / Приоритети на политиката	По БШПС се изпълняват два проекта, с които се цели намаляване на рисковете за човешкото здраве и околната среда чрез екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита и чрез отделяне на опасните отпадъци от домакинства от потока битови отпадъци.		
Дейности / Проекти / Процедури	По проект „Екологосъобразно обезвреждане на излезли от употреба пестициди и други препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност“ се извършва преупаковане, транспорт, предаване за окончателно обезвреждане на 4900 т. устойчиво-органични замърсители, пестициди, опасни отпадъци, неопасни отпадъци и други препарати за растителна		

	<p>защита, съдържащи се в 216 склада на територията на 130 общини. След извършване на тези дейности складовете ще бъдат изчистени по технология, гарантираща последващата им безопасност за здравето на населението и околната среда. Изпълнението на дейностите ще бъде съпроводено с мащабна национална кампания за информиране на населението за вредите от съхранението на опасни препарати с изтекъл срок на годност и ползите от изпълнението на проекта чрез спазване на най-високи изисквания за безопасност и технологии на обезвреждане.</p> <p>По проект „Пилотни модели за екологосъобразно събиране и временно съхранение на опасни битови отпадъци от домакинствата“ се извършва изграждане на 5 пилотни центъра (два големи и три малки) за събиране на опасните битови отпадъци в общините Шумен, Разград, Созопол, Съединение и Левски. Към пилотните общински центрове ще бъдат доставени мобилни събирателни пунктове за обслужване на съседни на тях 17 общини: Велики Преслав, Смядово, Каспичан, Хитрино, Лозница, Самуил, Исперих, Завет, Цар Калоян, Пордим, Никопол, Белене, Марица, Калояново, Хисаря, Приморско, Царево, с което се цели решаване на проблема с опасните битови отпадъци в 22 български общини. Ще бъде проведена кампания за повишаване на общественото съзнание по отношение на ползите от събиране на опасните отпадъци от домакинствата.</p>		
Очаквани резултати	<p>Проектите ще окажат позитивен ефект върху пазара на труда през 2019 г. със заетост на висококвалифициран персонал с аналитични функции за подготовка на документите – планове, проекти, прогнози, както и на персонал за фактическото изпълнение на проектите през 2019 г.</p>		
Предвидени средства (лв.)	32 269 CHF - общ размер за двата проекта, изпълнявани по програмата	Източници на финансиране	85 % - швейцарско финансиране 15 % - национално съфинансиране
Прилагащи институции	ПУДООС	Партньори	МОСВ, в качеството си на Междинно звено

Програма LIFE

Цели / Приоритети на политиката	<p>МОСВ е бенефициент на проект за „Техническа помощ за изграждане на капацитет на българското Министерство на околната среда и водите за прилагане на Програма LIFE“ – CAPTA BG.</p>		
Дейности / Проекти / Процедури	<p>Основните цели на проект CAPTA BG са разширяване на обхвата на Програма LIFE в България чрез увеличаване на подкрепата за потенциални бенефициенти при кандидатстването по поканите на програмата; подобряване на капацитета и създаване на ефективна организация на Националното звено за контакт (НЗК) по Програма LIFE в България.</p>		
Очаквани резултати	<p>По проекта е нает висококвалифициран персонал за временна заетост, като срокът за изпълнение на проекта ще приключи през месец септември 2019 г.</p>		
Предвидени средства (лв.)	520 995 евро – обща	Източници на финансиране	100 % - европейско финансиране

	стойност на проект CAPTA BG		
Прилагащи институции	МОСВ	Партньори	

Министерство на земеделието, храните и горите

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

Цели / Приоритети на политиката	<p>Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 година (ПРСР 2014-2020 г.) е насочена към постигане на три основни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> • насърчаване на конкурентоспособността на селското стопанство; • осигуряване на устойчивото управление на природните ресурси и на дейности, свързани с климата; • постигане на балансирано териториално развитие на икономиките и общностите в селските райони, включително създаването и поддържането на заетост.
Дейности / Проекти / Процедури	<p>ПРСР 2014-2020 г. има за цел да отговори и на приоритетите на Съюза за развитие на селските райони, в т.ч. Приоритет № 6 „Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони“.</p> <p>Чрез финансовата подкрепа, осигурена чрез Програмата се цели да се улесни разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места, както и стимулиране на местното развитие в селските райони.</p>
Очаквани резултати	<p>В рамките на Област с поставен акцент 6А „Улесняване на разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места“ се цели да се подпомогнат 1600 проекта за развитие на неземеделските сектори на икономиката и създаването на 4 300 нови работни места. Програмата допринася за целта за приобщаващ растеж на Стратегията Европа 2020 и като приоритизира създаването и запазването на работни места по част от мерките, насърчава развитието на трудоемки сектори на земеделието и способства за повишаване на жизнеспособността на малките земеделски стопанства.</p> <p>Област с поставен акцент 6Б „Стимулиране на местното развитие в селските райони“ има за цел развитие и оползотворяване на социално-икономическия потенциал на селските райони чрез стимулиране на воденото от общностите местно развитие по подхода ЛИДЕР. Чрез дейността на Националната селска мрежа Програмата цели активиране на местните общности, преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и развитието на капацитет за устойчиво развитие (6Б-4) на цялата територия на селските райони. При наличие на минимален капацитет, ще се подпомогнат пряко местни инициативи за изграждане на капацитет и подготовка на местни стратегии за развитие. Програмата ще финансира изпълнението на местни стратегии за развитие, които имат достатъчна зрялост и ясна добавена стойност за развитието на териториите, като цели подкрепата на 60 МИГ, обхващащи 48% от населението на селските райони по националната дефиниция. За да могат МИГ в стратегиите си да адресират адекватно най-важните проблеми на територията, се планира прилагане и на многофондово финансиране за интегриране и допълване на интервенциите на регионалната и социалната политика и на политиките за</p>

	развитие на селските райони и за морско дело и рибарство. Чрез подхода се очаква да бъдат създадени над 600 нови работни места на територията на селските райони на страната.		
Предвидени средства (лв.)	507 392 521 лв. (от които ЕЗФРСР 444 141 260 лв.)	Източници на финансиране	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР)/Национален бюджет
Прилагащи институции	МЗХГ/ДФЗ	Партньори	

Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 (ПМДР)

Цели / Приоритети на политиката	<p>Насърчаване създаването на нови и запазването на съществуващи работни места в сектора на рибарството, като част от приоритетите по Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 (ПМДР).</p> <p>Създаването на по-многобройни и по-добре платени работни места, с подобри условия на труд в рибарството и свързаните сектори, включително чрез възможностите за преки продажби, разнообразяване на икономическите дейности и пренасочване на рибарите към други дейности. Съгласно Индикативната годишна работна програма за 2019 г. е предвидено отварянето на 4 мерки с приоритет създаване на нови и запазване на съществуващи работни места, както и подобряване безопасността и условията на труд в сектора на рибарството. Тези условия са включени като критерии за подбор по ПМДР, които гарантират, че извършвания подбор на проектни предложения за финансиране е в съответствие с целите на програмата.</p> <p>Кандидатът се задължава да запази съществуващите/да създаде работните места, които е посочил. Изпълнението на тези критерий се проверява от УО на ПМДР в срока за мониторинг чрез справка средно-списъчен брой заети в предприятието.</p> <p>Подобряването на безопасността, хигиената, здравето и условията на труд на работниците и служителите по настоящата мярка включва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане и монтаж на обезопасителни средства; • Закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло; • Придобиване на стандарти за безопасни условия на труд; • Обучение на работниците и служители относно специфичните рискове за здравето, свързани с конкретното работно място и методите и средствата за тяхното ограничаване и предотвратяване; • Обучение на служители и работници за безопасна работа с нововъведено работно оборудване и технологии, в случай, че не е осигурено такова от доставчика; • Осигуряване на социални придобивки за работещите, включително оборудване на места за отдих, хранене и почивка в предприятията, спортни съоръжения и др.
Дейности / Проекти / Процедури	<p>Мерки от ПМДР 2019 г., свързани със създаването на нови и запазването на съществуващи работни места в сектора на рибарството:</p> <p>1.Мярка 1.1. „Диверсификация и нови форми на доход“ с бюджет от 3 198 320 лв.</p> <p>Освен специфичните цели, за чието осъществяване ще допринесе, мярката е насочена и към подобряване на безопасността и условията на труд.</p> <p>2.Мярка 1.2. „Здраве и безопасност“ с бюджет от 457 322 лв.</p> <p>Мярката е насочена към подобряване на хигиената, здравето, безопасността и условията на труд на рибарите, като се подпомагат</p>

	<p>инвестиции на борда или в индивидуално оборудване.</p> <p>3.Мярка 2.2. „Продуктивни инвестиции в аквакултурите“ с бюджет от 579 946 лв.</p> <p>Чрез прилагането на мярката ще се постигне ефективно използване на ресурсите чрез инвестиции подобряващи енергийната и ресурсната ефективност, подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително запазване на работни места и подобряване на безопасността и условията на труд.</p> <p>4.Мярка 2.3.“Насърчаване на нови производители на аквакултури, развиващи устойчиви аквакултури“ с бюджет от 8 637 573 лв.</p> <p>Мярката е насочена към инвестиции, водещи до увеличаване на енергийната ефективност, ресурсната ефективност, намаляваща използването на вода и химикали, подобряване на конкурентоспособността и жизнеспособността на предприятията в сектора на аквакултурите, включително създаване на работни места и подобряване на безопасността и условията на труд.</p>		
Очаквани резултати	<p>Повече и по-добре платени работни места, с по-добри условия на труд в рибарството и свързаните сектори, включително чрез възможностите за преки продажби, разнообразяване на икономическите дейности и пренасочване на рибарите.</p>		
Предвидени средства (лв.)	Общо 9 994 672.71 лв.	Източници на финансиране	ЕФМДР, национален бюджет, частно съфинансиране
Прилагащи институции	МЗХГ	Партньори	

Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Политика в областта на транспорта

Цели / Приоритети на политиката	<p>Изграждане на устойчива транспортна система</p> <p>Тази политика е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. Основен приоритет на транспортната политика е и повишаването на качеството на предлаганите транспортни услуги и устойчивото развитие на транспорта. Това обхваща решаването на широк кръг от социални, финансови, технологични и инфраструктурни проблеми на местно, национално и международно равнище.</p>
Дейности / Проекти / Процедури	<p>Транспортният сектор в страната е представен от всички видове транспорт – железопътен, автомобилен, морски, речен, въздушен, интермодален и метро, поради което е ключов за българската икономика – играе свързваща роля по отношение на останалите сектори в икономиката, а също допринася за брутната добавена стойност и заетостта в страната.</p> <p>Осигуряването на ефективен и устойчив транспорт и достъпна и висококачествена транспортна инфраструктура са важно условие за устойчив икономически растеж. Стъпка в тази насока е изграждането на интегриран транспорт, вкл. градски, което предполага екологосъобразен, качествен, с гъвкава тарифна политика. Ще продължи изпълнението на проекти, които допринасят за ефективната свързаност на транспортната мрежа и премахването на участъци с недостатъчен капацитет в нея, намаляване на задръстванията, на нивата на шум и замърсяване, подобряване на безопасността, насърчаване употребата на екологосъобразни</p>

	<p>видове транспорт. Това ще се допринесе за реализацията на концепцията за конкурентоспособна и устойчиво развита транспортна система, както и за постигане на устойчива мобилност на хора и стоки.</p> <p>С проектобюджет 2019 г. са предвидени 668 280 940 лв. по ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г. (ОПТТИ) по приоритетни оси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „Развитие на железопътната инфраструктура по „основната“ и Трансевропейска транспортна мрежа“ (инфраструктурни проекти) – 140 662 478 лв. 2. „Развитие на пътната инфраструктура по „основната“ и „разширената“ Трансевропейска транспортна мрежа“ (инфраструктурни проекти) – 265 174 811 лв. 3. „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитие на устойчив градски транспорт“ – 216 724 438 лв. 4. „Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта“ – 33 226 539 лв. и 5 „Техническа помощ“ – 12 492 674 лв. 		
Очаквани резултати	Разкрити нови работни места при изпълнението на мащабни инфраструктурни проекти, свързани с поддръжката, развитието и модернизацията на транспортната инфраструктура		
Предвидени средства (лв.)	668 280 940 лв. (за 2019 г. по ОПТТИ)	Източници на финансиране	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г.
Прилагащи институции	МТИТС – Управляващ орган на ОПТТИ 2014-2020 г.	Партньори	Бенефициенти по програмата – Метрополитен ЕАД, НК ЖИ, ИА ППД, АПИ и ДП ПИ

Политика в областта на съобщенията и информационните технологии

Цели / Приоритети на политиката	Осигуряване на равнопоставен и широк достъп до ефективни, качествени и сигурни услуги на информационното общество за гражданите, бизнеса и държавното управление, както и равни възможности за придобиване на умения за използването им.
Дейности / Проекти / Процедури	<p>Актуализираният Национален план за широколентова инфраструктура за достъп от следващо поколение предвижда мерки за въвеждане на 5G технологията и стимулиране на социалното сближаване, чрез осигуряване на достъп до он-лайн услуги на хората, вкл. на живеещите в слабо населените и отдалечени райони.</p> <p>Развитие на сектора, както като обхват (покритие), така и по посока развитие и внедряване на модерни и ефективни услуги и приложения, които да отговарят на икономическите и социални нужди и изисквания.</p> <p>Осигуряване на устойчивост на приключилия проект за изграждане на широколентов достъп, чрез който в 29 общински центрове и 24 малки населени места е осигурена високоскоростна оптична свързаност. Чрез публично-частно партньорство изградената инфраструктура ще бъде предоставена за експлоатация и поддръжка на оператори на електронни съобщителни мрежи, които от своя страна ще осигурят заетост в</p>

	<p>съответните общини.</p> <p>По проект за изграждане на ширококолов достъп в отдалечени, слабо населени и селски райони се предвижда още 40 общински центъра да бъдат свързани с високоскоростна оптична инфраструктура. Очаква се значително положително въздействие върху инвестициите и по този начин и върху пазара на труда.</p>		
Очаквани резултати	<p>Ширококоловият достъп е нетен създател на работни места – не само преки, но и непреки работни места, в различни сектори на икономиката. Положителното въздействие върху инвестициите ще бъде от полза и за потребителите и ще доведе до намаляване на цифровото разделение, като гражданите в съответните общини ще могат да се възползват и от иновационни социални и обществени услуги.</p> <p>Достъпът до сигурен, надежден, високоскоростен интернет с оптимален капацитет за пренос на данни, ще стимулира и развитието на съвременните форми на заетост чрез възможността за работа от дома и дистанционна работа.</p>		
Предвидени средства (лв.)	60 млн. лв. (по проекта)	Източници на финансиране	Програмата за развитие на селските райони
Прилагащи институции	ДАЕУ, МЗХГ	Партньори	МТИТС

**Министерство на здравеопазването
Политики в областта на здравеопазването**

Цели / Приоритети на политиката	Разширяване на пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, с дейности, свързани с профилактика и ранна диагностика на заболяванията, които са най-честа причина за неработоспособност или преждевременна смърт.		
Дейности / Проекти / Процедури	През 2019 г. ще се актуализира Наредба № 3/2018 г. за пакета от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК и Наредба № 8/2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията.		
Очаквани резултати	Мярката няма да окаже влияние върху осигуряването на нови работни места, повишаване на квалификацията или преквалификация на работещите, но е пряко свързана със създаването на условия за осигуряване на възможно най-добро здраве на хората в работоспособна възраст.		
Предвидени средства (лв.)	Съгласно Закона за бюджета на НЗОК за 2019 г.	Източници на финансиране	Бюджет на НЗОК
Прилагащи институции	Министерство на здравеопазването, НЗОК	Партньори	

„Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“

Цели / Приоритети на политиката	Приоритет 2 „Осигуряване на устойчиво развитие на човешките ресурси в системата на спешната медицинска помощ“ от Концепция за развитие на спешната медицинска помощ. Подобряване качеството на предоставяната спешна медицинска помощ, чрез инвестиции в човешкия капитал.		
Дейности / Проекти / Процедури	Изграждане и оборудване на Национален център за обучение и квалификация в системата за спешна медицинска помощ, създаден с ПМС № 239 от 13 септември 2016 г., като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на здравеопазването.		
	Провеждане на обучения – първоначални и периодични за служителите от		

	<p>центровете за спешна медицинска помощ (ЦСМП) и разкритите към тях филиали за спешна медицинска помощ (ФСМП), както и за служителите от спешните отделения.</p> <p>Създаване на цялостна онлайн система за обучение, която включва: специализиран софтуер за дистанционно онлайн обучение, позволяващ достъп до обучителни материали, възможност за решаване на казуси и тестове или участие в дискусии и виртуални класни стаи и система за провеждане на дистанционни обучения с виртуални симулационни спешни случаи, която ще дава възможност за симулиране на цялостния лечебно-диагностичен процес.</p> <p>Разработване на методики за извършване на първоначална и периодична оценка на професионалните компетентности на служителите в системата на спешната медицинска помощ. Методиките ще бъдат разработени съобразно изискванията за проф. компетентности на служителите в спешните отделения и на служителите в центровете за спешна медицинска помощ, регламентирани в медицински стандарт „Спешна медицина“.</p>		
Очаквани резултати	<p>Осигуряването на възможностите за актуализиране и разширяване на знанията, уменията и компетентностите на персонала от спешна медицинска помощ ще отговори на изискванията за модерна, добре функционираща система на спешна медицинска помощ.</p> <p>Повишаване на специфичните знания, умения, ключови компетентности и мотивация на работещите в системата за спешна медицинска помощ.</p>		
Предвидени средства (лв.)	7 000 000 лв.	Източници на финансиране	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г.
Прилагащи институции	Министерство на здравеопазването	Партньори	

„Специализация в здравеопазването”

Цели / Приоритети на политиката	Повишаване на професионалния капацитет на обучаващите се лекари специализанти и осигуряването на по-качествени здравни услуги.		
Дейности / Проекти / Процедури	Основните дейности по проекта са свързани с предоставяне на стипендии и изплащане на такси за теоретично и практическо обучение за оставащото време на обучението според индивидуалните договори на специализантите, финансирани по проекта.		
Очаквани резултати	<p>Лица, започнали обучението си за придобиване на специалност (лекари специализанти по медицина и лекари специализанти по дентална медицина) продължили и завършили обучението си.</p> <p>Очакван резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 520 специализанти, чието обучение за придобиване на медицинска специалност се финансира по проекта, от тях 200 са заети лица; • 465 специализанти с придобита квалификация по съответната медицинска специалност, от които 20% заети лица; 		
Предвидени средства (лв.)	5 496 628.40 лв. за период от 4 г. и 3 месеца	Източници на финансиране	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г.
Прилагащи институции	Министерство на здравеопазването	Партньори	

Министерство на младежта и спорта
Младежки политики

Цели / Приоритети на политиката	Насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора (15-29 г.) в страната.		
Дейности / Проекти / Процедури	Изпълнение на Национална програма за младежта (2016-2020), част от целите на която са свързани с насърчаване на икономическата активност и кариерно развитие на младите хора в България. Програмата подкрепя младежки проекти на неправителствени организации и неформални групи младежи за популяризиране на инициативи за развитие на младите хора в страната и в частност в малките населени места. Целта е да се повиши информираността и мотивацията на младите хора за активно гражданско участие с дългосрочна перспектива за реализация на пазара на труда. Основните инструменти и акценти на Програмата са активиране на младите хора към солидарност и активно участие в процесите на обществото, чрез неформално образование и учене, както и младежка работа. Повишаване информираността на младите хора за възможностите за професионална и личностна реализация, достъп до информация, както и услуги като професионално консултиране, обучения и др.		
Очаквани резултати	Индикатори: - Брой финансирани проекти - Брой обучени млади хора - Брой реализирани събития по проекти, насочени към професионална реализация		
Предвидени средства (лв.)	800 400 лв.	Източници на финансиране	Държавен бюджет
Прилагащи институции	Министерство на младежта и спорта	Партньори	Неправителствени организации, МТСП и др.

Министерство на труда и социалната политика

Интернет базирана платформа за предприятията на социална и солидарна икономика

Цели / Приоритети на политиката	Развитие на Социалните предприятия като организации, които извършват дейността си по демократичен начин, чиито членове имат равни права и задължения и които прилагат специфичен режим на собственост и разпределяне на печалбата, като използват излишъците за разрастването си и за подобряване на услугите, които предоставят на своите членове и на обществото.
Дейности / Проекти / Процедури	Правна регламентация - Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика“ (ЗПССИ). В ЗПССИ се предвижда изграждането на изцяло виртуална дигитална екосистема на социалните предприятия и свързаните с тях процеси и явления, която да позволи 360 градусов поглед върху спецификата на този инструмент за корекция на социалната несправедливост, неравенство, бедност и отчуждение, това би постигнало окрупняване на сектора и ще повиши ефективността и конкурентоспособността.
Очаквани резултати	Формиране на среда, която води до принос от близо 2% в БВП на предприятията от социалната икономика. Окрупняване на сектора и ангажиране в работния процес на групи в неравностойно положение на пазара на труда за интеграция и реализация като полезни членове на обществото.

Предвидени средства (лв.)		Източници на финансиране	Проектно финансиране
Прилагащи институции	Министерство на труда и социалната политика	Партньори	

Финансиране на активната политика на пазара на труда през 2019 г. (съгласно Закона за насърчаване на заетостта)

Максималните размери на средствата за 2019 г., които се осигуряват от бюджета за активна политика на МТСП за едно лице, са както следва:

Трудово възнаграждение на безработните лица, включени в програми и мерки съгласно ЗНЗ - 560 лв. при пълен работен ден, с изключение на включените лица в следните програми, проекти и мерки:

- Програма „Старт на кариерата” - **650 лв.**;
- Средства за наставник - **180 лв.**;
- Национална програма „Активиране на неактивни лица” - **600 лв.** за наетите със средно образование ромски медиатори, **650 лв.** за наетите с висше образование ромски медиатори, **700 лв.** за наетите психолози, **700 лв.** за наетите мениджъри на случай и **680 лв.** за наети младежи в общините като младежки медиатори;
- Национална програма “Помощ за пенсиониране”; Национална програма „Мелпомена”, Национална програма за обучение и заетост на хора с трайни увреждания - **600 лв.** за наетите лица с висше образование на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД 2011г., е определено като завършена степен на висше образование.
- Насърчителни мерки, съгласно чл. чл. 36, 41, 41а, 46, 50, 52, 53а, 55, 55а, 55г и 55д от Закона за насърчаване на заетостта - 450 лв.
- Насърчителни мерки, съгласно чл. чл. 36, 52, 53а и 55а от Закона за насърчаване на заетостта - 500 лв. за наетите лица с висше образование на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД 2011г., е определено като завършена степен на висше образование.
- Насърчителна мярка, съгласно чл. 46а от Закона за насърчаване на заетостта (дуална система на обучение) - 300 лв.

Почасово трудово възнаграждение на лицата, включени в определени програми и мерки, съгласно ЗНЗ - **3.37 лв.**, с изключение на включените в следните програми и мерки:

- наетите лица с висше образование на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД 2011г., е определено като завършена степен на висше образование, по Национална програма “Помощ за пенсиониране”, Национална програма „Мелпомена” и Национална програма за обучение и заетост на хора с трайни увреждания- **3.61 лв.**
- Насърчителни мерки съгласно чл. чл. 36а, 41а, 52, 53а и 55г от Закона за насърчаване на заетостта - **2.65 лв.**
- Насърчителни мерки съгласно чл. чл. 36а, 52, и 53а от Закона за насърчаване на заетостта – **3.01 лв.** за наетите лица с висше образование на длъжности, за заемането на които минималното образователно и квалификационно ниво, съгласно НКПД 2011г., е определено като завършена степен на висше образование.

Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и в нормативните актове по неговото прилагане - **за конкретните случаи.**

Дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Пенсии", фонд "Трудова злополука и професионална болест", фонд "Общо заболяване и майчинство" върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по чл. 30а, ал. 1, т. 3 и 6 от Закона за насърчаване на заетостта, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване,

както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса, определени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. и в Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2019 г.

Дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Безработица" върху полученото, включително начисленото и неизплатено, брутно трудово възнаграждение или неначисленото брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по чл. 30а, ал. 1, т. 3 и 6 от Закона за насърчаване на заетостта, съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, определени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г.

Средства за „подкрепена заетост“ за безработно лице с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение наето на работа на несубсидирано работно място (чл. 43а от ЗНЗ) - 700 лева.

Средства за насърчаване на безработни лица, включително младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си, за наемане на работа в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес (съгласно чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ) - 200 лв. месечно.

Обучение на възрастни – за едно лице:

- Обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация (с продължителност не по-малка от 300 учебни часа) - **600 лв.** максимален размер за безработни лица;
- Обучение за придобиване на втора степен на професионална квалификация (с продължителност не по-малка от 660 учебни часа) - **1 200 лв.** максимален размер за безработни лица;
- Обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация (с продължителност не по-малка от 960 учебни часа) - **1 800 лв.** максимален размер за безработни лица;
- Обучение за придобиване на квалификация по част от професията - **600 лв.** максимален размер при 300 учебни часа, пропорционално на учебните часове, за безработни лица ;
- Обучение за придобиване на професионална квалификация - **300 лв.** максимален размер за заети лица.
- Обучение за придобиване на „Обществени и граждански компетентности“ (с продължителност не по-малка от 30 учебни часа) – **140 лв.** максимален размер за безработни лица, за заети лица – **70 лв.** максимален размер;
- Обучение за придобиване на ключова компетентност „Инициативност и предприемачество“ (с продължителност не по-малка от 30 учебни часа) – **140 лв.** максимален размер за безработни лица, за заети лица – **70 лв.**;
- Обучение за придобиване на ключова компетентност „Общуване на чужд език-български език“ (**180 учебни часа**) – **450 лв.** максимален размер за безработни лица;
- Обучение за придобиване на ключова компетентност „Умение за учене“ (с продължителност не по-малка от 30 учебни часа) – **140 лв.** максимален размер за безработни лица, за заети лица – **70 лв.**;
- Обучение за придобиване на ключова компетентност „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (с продължителност не по-малка от 30 учебни часа) – **140 лв.** максимален размер за безработни лица, за заети лица – **70 лв.**
- Обучение за придобиване на ключова компетентност „Дигитална компетентност“ (с продължителност не по-малка от 45 учебни часа) – **250 лв.** максимален размер за безработни лица, за заети лица – **125 лв.**;

Обучение на обучаващи - до **200 лв.** при не по-малко от 40 учебни часа за едно лице.
Професионално ориентиране - **50 лв.** за едно лице.

Групова рискова застраховка на включените в обучение безработни лица за срока на обучението – за конкретните случаи.

Осигуряване на стипендия, транспортни и квартирни разходи на безработните лица, участващи в обучение за ограмотяване, придобиване на професионална квалификация или обучение по ключови компетентности - за времето на обучение:

- стипендия - **8 лв. на присъствен ден;**
- ежедневни транспортни разходи по тарифата на най-евтиния транспорт от населеното място, в което живее лицето, до населеното място, в което се провежда обучението и обратно, съобразено с графика на обучението, когато ежедневните транспортни разходи са по-ниски от ежедневните квартирни разходи - максимална сума **15 лв. на ден;**
- транспортни разходи за посещение (отиване и връщане) на населеното място по постоянно местоживеење един път в месеца, когато обучението е с продължителност над 1 месец - до **60 лв. на човек ежемесечно;**
- квартирни разходи – **35 лв./ден** (максимален размер);

Насърчаване на териториалната **мобилност на безработните лица:**

- за ежедневни транспортни разходи от и до местоработата – до **50 %** от действително направените разходи;
- за транспортни разходи за представяне пред работодател – до **20 %** от трудовото възнаграждение за субсидирана заетост (до 112 лв.)

Насърчаване на териториалната **мобилност на наети лица** за действително направени транспортни разходи за ежедневно придвижване до местоработата и обратно на работниците и служителите, живеещи извън границите на населеното място по местоработата - до **100 лв.** месечно на едно наето лице.

Лихви по кредити, отпуснати по гаранционни схеми, за кредитиране на лица с увреждания, при развиване на стопанска дейност и разкриване на нови работни места – **10 %.**

Средства за квалификация под формата на кредит по предмета на стопанската дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл. 47, ал. 1 от ЗНЗ – **1 000 лв.** максимален размер. При успешно завършване на обучението се опрощава 1/2 от ползвания кредит.

Допълнителни средства за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение за безработица по чл. 47, ал. 4 от ЗНЗ - четирикратен размер на субсидираното трудово възнаграждение - **2 240 лв.**

Допълнителни средства за обучение за придобиване на професионална квалификация по предмета на дейност и/или нейното управление по кредитирания бизнес проект на лицата по чл. 49 от ЗНЗ - **300 лв.**

Средства за започване на самостоятелна стопанска дейност от безработни лица, регистрирали микропредприятие по Закона за малките и средните предприятия (по одобрен от териториалното поделение на Агенцията по заетостта бизнес проект) (чл. 30а, ал. 1, т.16) - до **2 500 лв.** съгласно одобрения бизнес проект.

Допълнителни месечни суми (чл. 30а, ал. 1, т. 21 от ЗНЗ) за фонд “Пенсии”, ДЗПО и НЗОК (върху минималния месечен осигурителен доход за самоосигуряващи се лица, съгласно Закона за бюджета за ДОО), за срок не повече от 12 месеца.

Разходи за ползвани външни консултантски услуги и съпътстващи услуги от лицата по чл. 47, ал. 1 и чл. 49 от ЗНЗ с номенклатура и лимити на средствата, определени съгласно правилника за прилагане на ЗНЗ - до **500 лв.**

По ПМС № 141/2000 г./изм. и доп./ - еднократни парични обезщетения по чл.1, ал.1 в размер на 1 000 лв. и допълнителни средства по чл.5 в размер на 1 000 лв.

Отпускането на средства по реда на Закона за насърчаване на заетостта (вж. приложение 4.1), се реализира при спазване на разпоредбите, регламентирани в Глава девета "а" „Условия за предоставяне на минимална помощ“ от Правилника за прилагане на Закона за насърчаване на заетостта (Обн., ДВ, бр. 62 от 2016 г., в сила от 09.08.2016 г.).

Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране.

Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране.

Средствата за **проект „Красива България“** се изразходват по ред и видове разходи, определени от Управителния съвет на проект „Красива България“.

Финансовите параметри в приложението се отнасят за нововключените лица през 2019 г. и за лицата включени в обучения и в програми, проекти и мерки за заетост и обучение през предходни години.

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	П-ма "Старт на кариерата"	НП "Асистенти на хора с увреждания"	НП за заетост и обучение на хора с трайни увреждания	НП "Активирание на неактивни лица"	НП "Помощ за пенсиониране"	Програма "Мелпомена"	Национална програма за обучение и заетост на бежанци
1. Трудово възнаграждение	лв.	560		x					x
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.		650		560/600	560/600/650/680/700	560/600	560/600	
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37		x					
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.				3.37/3.61		3.37/3.61	3.37/3.61	
4. Средства за наставник	лв.	180							
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ	x	x	x	x	x	x	x
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x	x	x	x	x	x	x
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл. КСО	x	x	x	x	x	x	x
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.							
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	x	x	x	x	x
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	x	x	x	x	x
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%								
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600		x	x	x			x
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200			x				
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800			x				
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300							
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.				x				
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450							x
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250							
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125							
14. Обучение на обучавачи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200							
15. Професионално ориентиране	лв.	50							
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:									
16.1. - ежедневни транспортни разходи до и до местоработата	%	50							
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112							
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100							
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден		x	x	x			x
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:									
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15		x	x	x			x
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60		x	x	x			
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден		x	x	x			
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ				x	x	x			x
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10							
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500							
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000							
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240							
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500							
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700							
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200							

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	Проект „Президикателства“, АИКБ	Проект „Каталози“, БТПП	Проект "Ние също можем-2", КНСБ	Проект „Хоризонти 4“, КТ „Подкрепа“	Проект "Успешни заедно – за едно достойно ново образование", ССИ	Проект "Трудова активност", БСК
1. Трудово възнаграждение	лв.	560	x	x	x	x	x	x	x
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.								
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37	x						
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.								
4. Средства за наставник	лв.	180							
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ	x	x	x	x	x	x	x
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x	x	x	x	x	x	x
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл. КСО	x	x	x	x	x	x	x
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.							
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	x	x	x	x	x
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	x	x	x	x	x
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%								
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600	x	x	x	x	x	x	x
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200							x
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800							x
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300							
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.								
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140		x	x	x	x		x
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140			x			x	x
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450							
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140		x	x			x	x
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250							
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125							
14. Обучение на обучаващи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200							
15. Професионално ориентиране	лв.	50							
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:									
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50							
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112							
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100							
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден	x	x	x	x	x	x	x
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:									
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15	x	x	x	x	x	x	x
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60							
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден							
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ			x	x	x	x	x	x	x
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10							
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500							
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000							
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240							
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500							
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700							
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200							

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Проект „Ново начало за работа“- КРИБ	Обучение, провеждано от ДП БГЦПО	Обучение на възрастни в ЦРЧРРИ	Обучение на възрастни по чл. 63 от ЗНЗ (по реда на чл. 63 от ППЗНЗ)	Професионално ориентиране на безработни лица, насочени от АЗ, в лицензирани институции	Регионални програми за заетост (чл. 31 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-годишен възраст (чл. 36, ал.1 от ЗНЗ)
1. Трудово възнаграждение	лв.	560	x					x	
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.								450/500
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37						x	
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.								
4. Средства за наставник	лв.	180							
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ	x					x	x
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x					x	x
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО	x					x	x
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.							
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x					x	x
8.2. - фонд "Безработица"	%		x					x	x
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%								
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600	x	x	x	x			
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200		x	x				
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800		x	x				
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300							
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.								
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140	x	x	x				
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				x			
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140	x	x	x				
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				x			
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450							
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140	x	x	x				
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				x			
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140		x	x				
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				x			
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250		x	x				
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125				x			
14. Обучение на обучавачи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200		x					
15. Професионално ориентиране	лв.	50					x		
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:									
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50							
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112							
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100							
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден	x	x	x	x			
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:									
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15	x	x	x	x			
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60		x	x				
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден		x	x				
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ			x	x	x	x			
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10							
23. Разходи за ползването външни консултантски усл.	лв.	500							
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000							
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240							
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал.1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500							
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700							
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200							

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст с трайни увреждания, включително военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл. 36, ал. 2 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст на непълно работно време (чл. 36а от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване - (чл. 41 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване за безработни лица до 29 - год. възраст (чл. 41а от ЗНЗ)	Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42, ал. 2 от ЗНЗ)	Насърчаване на териториалната мобилност (чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ)
1. Трудово възнаграждение	лв.	560						
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.		450/500		450	450		
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37						
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.			2.65/3.01		2.65		
4. Средства за наставник	лв.	180				x		
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ	x	x	x	x		
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x	x	x	x		
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО	x	x	x	x		
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.						
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	x	x		
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	x	x		
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%							
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600						
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200						
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800						
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300						
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.							
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140						
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70						
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140						
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70						
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450						
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140						
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70						
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140						
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70						
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250						
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125						
14. Обучение на обучаващи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200						
15. Професионално ориентиране	лв.	50						
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:								
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50					x	
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112					x	
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100						
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден						
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:								
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15						
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60						
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден						
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ								
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10						
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500						
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000						
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240						
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500						
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700						
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200						x

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Предоставяне на суми за подкрепена заетост за безработни с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение (чл.43а от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да поддържат и повишават квалификацията на наетите работници и служители (чл. 44 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за придобиване на квалификация чрез стажуване (чл. 46 от ЗНЗ)	Насърчаване на разкриването на работни места за обучение чрез работа (дуална система на обучение) чл. 46а от ЗНЗ	Насърчаване на предприемачеството (чл.47 от ЗНЗ)	Насърчаване на предприемачеството (чл.48 от ЗНЗ)	Насърчаване на предприемачеството (чл. 49 от ЗНЗ)
1. Трудово възнаграждение	лв.	560							
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.				450	300			
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3,37							
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.								
4. Средства за наставник	лв.	180				x			
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ			x	x			
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ			x	x			
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО			x	x			
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за							
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%				x	x			
8.2. - фонд "Безработица"	%	2019г.			x	x			
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%								x
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600				x			1/2x
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200				x			
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800				x			
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300		x					
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.								
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450							
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140							
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70							
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250							
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125							
14. Обучение на обучавачи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200							
15. Професионално ориентиране	лв.	50							
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:									
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50							
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112							
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100							
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден							
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:									
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15							
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60							
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден							
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ									
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10							
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500							
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000						x	
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240					x		
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500							x
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700	x						
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200							

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Насърчаване на предприемачеството (чл. 49 б от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите-микропредприятия чрез субсидиране на първите 5 разкрити работни места (чл.50 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддръжана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни до 24 год., с основно и по-ниско образование и над 50 год. (чл.51, ал.1 от ЗНЗ) *	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания (чл.51, ал.2 от ЗНЗ)**
1. Трудово възнаграждение	лв.	560			x	x
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.			450		
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37				
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.					
4. Средства за наставник	лв.	180				
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ		x	x	x
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ		x		
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО		x		
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.				
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	x	
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	x	
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%					
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600				
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200				
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800				
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300				
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.					
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140				
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140				
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450				
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140				
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140				
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70				
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250				
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125				
14. Обучение на обучаващи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200				
15. Професионално ориентиране	лв.	50				
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:						
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50				
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112				
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100				
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден				
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:						
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15				
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60				
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден				
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ						
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10				
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500	x			
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000				
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240				
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500				
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700				
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200				

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания, включително военноинвалиди на пълно или непълно работно време (чл. 52 от ЗНЗ от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на майки с деца до 5-годишна възраст (чл. 53а от ЗНЗ)	Насърчаване на работодод. да разкриват РМ за наемане на безр. лица, изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл. 55 от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат безработни над 55-годишна възраст (чл.55 а от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл. 55в от ЗНЗ)
1. Трудово възнаграждение	лв.	560					x
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.		450/500	450/500	450	450/500	
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37					
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.		2.65/3,01	2.65/3,01			
4. Средства за наставник	лв.	180					
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ					
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x	x	x	x	x
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО	x	x	x	x	x
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.					
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	x	x	x
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	x	x	x
8.3. - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%						
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600					
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200					
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800					
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300		x	x		
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.						
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140					
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70					
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140					
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70					
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450					
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140					
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70					
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140					
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70					
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250					
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125					
14. Обучение на обучавачи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200					
15. Професионално ориентиране	лв.	50					
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:							
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50					
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112					
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100					
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден					
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:							
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15					
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60					
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден					
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ							
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10					
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500					
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000					
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240					
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500					
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700					
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200					

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

Разпределение на средствата по програми и мерки, които се финансират от бюджета за активна политика Приложение 3

Средства	Мярка	Максимални размери	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване (чл. 55г от ЗНЗ)	Насърчаване на работодателите да разкриват „зелени работни места“ (чл. 55д от ЗНЗ)	Насърчаване на териториална та мобилност на наети лица (чл. 57 а от ЗНЗ)
1. Трудово възнаграждение	лв.	560			
2. Трудово възнаграждение за определени мерки и програми	лв.		450	450	
3. Почасово трудово възнаграждение	лв.	3.37			
3.1. Почасово трудово възнаграждение за определени мерки	лв.		2.65		
4. Средства за наставник	лв.	180	x		
5. Допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в КТ и в нормативните актове по неговото прилагане	%	съгл. КТ	x	x	
6. Възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 или 319 от КТ	лв.	съгл. КТ	x	x	
7. Възнаграждения по чл. 40, ал.5 от КСО	лв.	съгл.КСО	x	x	
8. Дължими вноски за сметка на работодателя съгласно чл. 30 а, ал.1, т. 4 и т. 5 от ЗНЗ за:		съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК за 2019г.			
8.1. - фондовете "Пенсии", "ТЗПБ" и "ОЗМ", ДЗПО и НЗОК	%		x	x	
8.2. - фонд "Безработица"	%		x	x	
8.3 - фондовете "Пенсии", ДЗПО и НЗОК	%				
9. Обучение за I степен на ПК (300 часа) и на квалиф. по част от професията	лв.	600			
10. Обучение за II степен на ПК (660 часа)	лв.	1200			
11. Обучение за III степен на ПК (960 часа)	лв.	1800			
12. Обучение за професионална квалификация на заети лица	лв.	300			
13. Обучение за придобиване на ключови компетентности на безработни лица	лв.				
13.1. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа)	лв.	140			
13.2. „Обществени и граждански компетентности“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70			
13.3. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа)	лв.	140			
13.4. „Инициативност и предприемачество“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70			
13.5. „Общуване на чужд език-български език“ (180 учебни часа)	лв.	450			
13.6. „Умение за учене“ (30 учебни часа)	лв.	140			
13.7. „Умение за учене“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70			
13.8. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа)	лв.	140			
13.9. „Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите“ (30 учебни часа) на заети лица	лв.	70			
13.10. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа)	лв.	250			
13.11. „Дигитална компетентност“ (45 учебни часа) на заети лица	лв.	125			
14. Обучение на обучавачи (не по - малко от 40 часа)	лв.	200			
15. Професионално ориентиране	лв.	50			
16. Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица:					
16.1. - ежедневни транспортни разходи от и до местоработата	%	50			
16.2. - транспортни разходи за представяне пред работодател - ежемесечно	лв.	112			
17. Насърчаване на териториалната мобилност на наети лица	лв.	до 100			x
18. Стипендия за обучение	лв.	8 лв./ден			
19. Транспортни разходи, когато обучението се провежда извън населеното място:					
19.1. - ежедневни транспортни разходи	лв.	15			
19.2. - ежемесечно посещение на населеното място по постоянно местоживее	лв.	60			
20. Квартирни разходи	лв.	35 лв./ден			
21. Групова рискова застраховка, съгл. чл. 69, ал. 6 от ППЗНЗ					
22. Лихви по получени кредити, по гаранционни схеми за лица с намалена работоспособност	%	10			
23. Разходи за ползваните външни консултантски усл.	лв.	500			
24. Кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл.47, ал. 1 от ЗНЗ	лв.	1000			
25. Разходи за наемане на друго безработно лице без право на парично обезщетение по чл.47 ал.4 от ЗНЗ	лв.	2240			
26. Разходи по одобрен бизнес проект за започване на стопанска дейност като микропредприятие, съгласно чл.30а, ал. 1, т.16 от ЗНЗ	лв.	2500			
27. Средства за подкрепена заетост по условията на чл. 43а от ЗНЗ	лв.	700			
28. Разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет	лв.	200			

* Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ са в размер 50 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

** Сумите, които се предоставят по чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ са в размер 75 на сто от допустимите разходи за периода на субсидиране

НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ЗАЕТОСТТА 2019 г.

Приложение №4

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средно годишен брой работни места	Заетост - общо 2019 г.	Заетост - нови договори	Обучение	Средства - общо
			брой	брой	брой	лева
1	2	3	4	5	6	7
	ОБЩО	8,914	16,567	12,082	11,483	73,000,000
	I. Програми за обучение и заетост	6,910	12,720	9,717	8,392	58,677,026
1.	Програма "Старт на кариерата"	443	760	760	0	4,119,560
2.	Национална програма "Асистенти на хора с увреждания"	1,425	1,900	1,900	0	7,558,200
3.	Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания	1,074	1,344	200	0	8,209,424
4.	Национална програма "Активирание на неактивни лица"	444	462	74	0	3,819,365
5.	Национална програма "Помощ за пенсиониране"	667	979	200	0	5,247,077
6.	Програма "Мелпомена"	220	220	220	0	1,874,361
7.	Проект "Информационна политика и обучение"	0	0	0	0	140,000
8.	Национална програма за обучение и заетост на бежанци	51	114	60	0	480,853
9.	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	579	938	300	0	4,538,262
10.	Регионални програми за заетост	1,000	2,000	2,000	0	8,808,000
11.	Проект "Красива България"	50	200	200	100	3,300,000
12.	Проект „Предизвикателства“, АИКБ	125	500	500	1,250	1,499,345
13.	Проект „Каталози“, БТПП	128	512	512	1,280	1,498,276
14.	Проект "Ние също можем-2", КНСБ	163	650	650	1,168	1,488,797
15.	Проект „Хоризонти 4“, КТ „Подкрепа“	110	438	438	1,080	1,469,772
16.	Проект "Успешни заедно – за едно достойно ново образование", ССИ	161	643	643	1,138	1,472,614
17.	Проект "Трудова активност", БСК	136	544	544	1,186	1,498,965
18.	Проект „Ново начало за работа“-КРИБ	123	491	491	1,190	1,494,155
19.	Провеждане на проучване относно възможностите за повишаване на доходите и предлагането на труд в България	0	0	0	0	60,000
20.	Резерв	13	25	25	0	100,000
	II. Мерки за обучение и заетост	2,004	3,847	2,365	70	9,833,793
1.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни младежи до 29 г. възраст (чл. 36, ал.1 от ЗНЗ)	97	251	100	0	706,665
2.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни младежи до 29 г. възраст с трайни увреждания, вкл. военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл.36, ал.2 от ЗНЗ)	11	24	20	0	76,884
3.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст на непълно работно време (чл. 36а от ЗНЗ)	15	33	30	0	92,969
4.	Насърчаване на работодателите да наемат за стажуване безработни лица до 29-годишна възраст - (чл. 41 от ЗНЗ)	15	30	30	0	100,610
5.	Насърчаване на работодателите да наемат за чиракуване безработни лица до 29 - год. възраст (чл. 41а от ЗНЗ)	15	32	30	0	104,355
6.	Осигуряване на суми за наставник (чл. 41а от ЗНЗ)	17	35	30	0	35,640

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средно годишен брой работни места	Заетост - общо 2019 г.	Заетост - нови договори	Обучение	Средства - общо
			брой	брой	брой	лева
1	2	3	4	5	6	7
7.	Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42, ал. 2 от ЗНЗ)	64	124	100	0	66,225
8.	Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ)	93	191	150	0	229,363
9.	Предоставяне на суми за подкрепена заетост за безработни с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение (чл.43а от ЗНЗ)	300	300	300	0	210,000
10.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване (чл. 46 от ЗНЗ)	11	25	20	0	76,610
11.	Насърчаване на разкриването на работни места за обучение чрез работа (дуална система на обучение) чл. 46а от ЗНЗ	72	110	50	50	523,727
12.	Кредит за квалификация на лицата получили еднократна парична сума по чл.47, ал.1 (чл. 48 от ЗНЗ)	1	0	0	15	15,000
13.	Насърчаване на предприемачеството (чл.47, ал.4 от ЗНЗ)	8	15	15	0	33,600
14.	Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали микро предприятие (чл. 49, ал.1 и ал. 3 от ЗНЗ)	56	61	50	5	129,000
15.	Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали микропредприятие (чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ)	47	98	50	0	84,423
16.	Насърчаване на предприемачеството (чл. 49б от ЗНЗ)	20	40	40	0	20,000
17.	Насърчаване на работодатели-микропредприятията да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ)	181	477	200	0	1,337,963
18.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато подържана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни до 24 год., с основно и по-ниско образование и над 50 год. (чл. 51, ал.1 от ЗНЗ)	364	649	200	0	1,576,699
19.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания (чл. 51, ал.2 от ЗНЗ)	169	325	150	0	1,092,503
20.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време (чл. 52 от ЗНЗ)	53	118	100	0	386,937
21.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица-самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст (чл. 53а от ЗНЗ)	70	162	120	0	500,786
22.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица, изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл. 55 от ЗНЗ)	5	11	10	0	36,299
23.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица над 55-годишна възраст (чл.55а от ЗНЗ)	113	261	200	0	887,620
24.	Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл.55в от ЗНЗ)	113	263	200	0	991,518
25.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване (чл 55г от ЗНЗ)	28	64	50	0	192,808
26.	Осигуряване на допълнително трудово възнаграждение на наставник (чл 55г от ЗНЗ)	31	71	50	0	71,064
27.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни на "зелени работни места" (чл. 55д от ЗНЗ)	37	77	70	0	254,525
III.	Обучение на възрастни	0	0	0	3,021	4,489,181
1.	Обучение на възрастни в ЦРЧРРИ	0	0	0	435	389,569
2.	Групова рискова застраховка на включени в обучение безработни лица	0	0	0	0	15,000
3.	Обучение на възрастни по чл. 63 от ЗНЗ (по реда на чл. 63 от ППЗНЗ)	0	0	0	210	442,086

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средно годишен брой работни места	Заетост - общо 2019 г.	Заетост - нови договори	Обучение	Средства - общо
			брой	брой	брой	лева
1	2	3	4	5	6	7
4.	Двугодишен план за обучение, провеждано от ДП БГЦПО	0	0	0	2,376	3,642,526

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средства - общо лева	Приложим режим за държавните помощи			
			Не попадани в обхвата на режима на минималните /държавните помощи	Помощ de minimis по Регламент (ЕС) № 1407/2013		Държавна помощ по Регламент (ЕС) № 651/2014
	за неикономическ и дейности	за икономическ и дейности				
1	2	3	4	5	6	7
	ОБЩО	73,000,000				
I.	Програми за обучение и заетост	58,677,026				
1.	Програма "Старт на кариерата"	4,119,560	x			
2.	Национална програма "Асистенти на хора с увреждания"	7,558,200	x			
3.	Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания	8,209,424		-	x	
4.	Национална програма "Активиране на неактивни лица"	3,819,365	x			
5.	Национална програма "Помощ за пенсиониране"	5,247,077		-	x	
7.	Програма "Мелпомена"	1,874,361		-	x	
8.	Проект "Информационна политика и обучение"	140,000	x			
9.	Национална програма за обучение и заетост на бежанци	480,853		-	x	
10.	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	4,538,262		-	x	
11.	Регионални програми за заетост	8,808,000		-	x	
12.	Проект "Красива България"	3,300,000	x	-		
13.	Проект „Предизвикателства“, АИКБ	1,499,345		-	x	
14.	Проект „Каталози“, БТПП	1,498,276		-	x	
15.	Проект "Ние също можем-2", КНСБ	1,488,797	x			
16.	Проект „Хоризонти 4“, КТ „Подкрепа“	1,469,772		-	x	
17.	Проект "Успешни заедно – за едно достойно ново образование", ССИ	1,472,614		-	x	
18.	Проект "Трудова активност", БСК	1,498,965		-	x	
19.	Проект „Ново начало за работа“-КРИБ	1,494,155		-	x	
20.	Провеждане на проучване относно възможностите за повишаване на доходите и предлагането на труд в България	60,000	x			
21.	Резерв	100,000				
II.	Мерки за обучение и заетост	9,833,793				
1.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни младежи до 29 г. възраст (чл. 36, ал.1 от ЗНЗ)	706,665		-	x	
2.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни младежи до 29 г. възраст с трайни увреждания, вкл. военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл.36, ал.2 от ЗНЗ)	76,884		-	x	

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средства - общо лева	Приложим режим за държавните помощи			
			Не попадащи в обхвата на режима на минималните /държавните помощи	Помощ de minimis по Регламент (ЕС) № 1407/2013		Държавна помощ по Регламент (ЕС) № 651/2014
				за неикономическ и дейности	за икономическ и дейности	
1	2	3	4	5	6	7
3.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст на непълно работно време (чл. 36а от ЗНЗ)	92,969		-	x	
4.	Насърчаване на работодателите да наемат за стажуване безработни лица до 29-годишна възраст - (чл. 41 от ЗНЗ)	100,610		-	x	
5.	Насърчаване на работодателите да наемат за чиракуване безработни лица до 29 - год. възраст (чл. 41а от ЗНЗ)	104,355		-	x	
6.	Осигуряване на суми за наставник (чл. 41а от ЗНЗ)	35,640		-	x	
7.	Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42, ал. 2 от ЗНЗ)	66,225	x			
8.	Насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица (чл. 42, ал. 3 от ЗНЗ)	229,363	x			
9.	Предоставяне на суми за подкрепена заетост за безработни с трайни увреждания или от други групи в неравностойно положение (чл. 43а от ЗНЗ)	210,000		-	x	
10.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за стажуване (чл. 46 от ЗНЗ)	76,610		-	x	
11.	Насърчаване на разкриването на работни места за обучение чрез работа (дуална система на обучение) чл. 46а от ЗНЗ	523,727		-	x	
12.	Кредит за квалификация на лицата получили еднократна парична сума по чл.47, ал.1 (чл. 48 от ЗНЗ)	15,000	x			
13.	Насърчаване на предприемачеството (чл.47, ал.4 от ЗНЗ)	33,600		-	x	
14.	Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали микро предприятие (чл. 49, ал.1 и ал. 3 от ЗНЗ)	129,000	x			
15.	Насърчаване на предприемачеството за лица, регистрирали микропредприятие (чл. 49, ал. 4 от ЗНЗ)	84,423		-	x	
16.	Насърчаване на предприемачеството (чл. 49б от ЗНЗ)	20,000	x			
17.	Насърчаване на работодатели-микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл. 50 от ЗНЗ)	1,337,963		-	x	
18.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато подържана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни до 24 год., с основно и по-ниско образование и над 50 год. (чл. 51, ал.1 от ЗНЗ)	1,576,699				x
19.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания (чл.51, ал.2 от ЗНЗ)	1,092,503				x
20.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания на пълно или непълно работно време (чл. 52 от ЗНЗ)	386,937		-	x	

№	Проекти/ Програми/ Мерки	Средства - общо лева	Приложим режим за държавните помощи			
			Не попадащи в обхвата на режима на минималните /държавните помощи	Помощ de minimis по Регламент (ЕС) № 1407/2013		Държавна помощ по Регламент (ЕС) № 651/2014
				за неикономическ и дейности	за икономическ и дейности	
1	2	3	4	5	6	7
21.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица-самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст (чл. 53а от ЗНЗ)	500,786		-	x	
22.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица, изтърпели наказание "лишаване от свобода" (чл. 55 от ЗНЗ)	36,299		-	x	
23.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни лица над 55-годишна възраст (чл. 55а от ЗНЗ)	887,620		-	x	
24.	Насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл. 55в от ЗНЗ)	991,518		-	x	
25.	Насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване (чл. 55г от ЗНЗ)	192,808		-	x	
26.	Осигуряване на допълнително трудово възнаграждение на наставник (чл. 55г от ЗНЗ)	71,064		-	x	
27.	Насърчаване на работодателите да наемат безработни на "зелени работни места" (чл. 55д от ЗНЗ)	254,525		-	x	
III. Обучение на възрастни		4,489,181				
1.	Обучение на възрастни в ЦРЧРРИ	389,569	x			
2.	Групова рискова застраховка на включени в обучение безработни лица	15,000	x			
3.	Обучение на възрастни по чл. 63 от ЗНЗ (по реда на чл. 63 от ППЗНЗ)	442,086		-	x	
13.	Двугодишен план за обучение, провеждано от ДП БГЦПО	3,642,526	x			

* Проверката относно приложимостта на правилата в областта на държавните помощи по отношение на предприятията се извършва от администратора на помощта при подписване на договорите по чл. 30б, ал. 1 от ЗНЗ

**ОТЧЕТ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНИЯ ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ПО ЗАЕТОСТТА ПРЕЗ 2018 г.
ЗА ПЕРИОДА ЯНУАРИ-СЕПТЕМВРИ 2018 г.**

Националният план за действие по заетостта за 2018 г. е оперативен документ за прилагане на политиката на пазара на труда. Целта на плана е да се подобрява човешкият капитал, за да подкрепи ръста на икономиката, да се балансира пазара на труда, като се подготвят кадри за работни места и по професионални направления с необезпечено търсене. Наред с това се осигурява активиране на неактивните и изпреварващо обучение на работната сила за удовлетворяване на повишаващото се търсене от страна на бизнеса и по-успешното адаптиране на икономиката към външните и вътрешните предизвикателства на стопанското развитие.

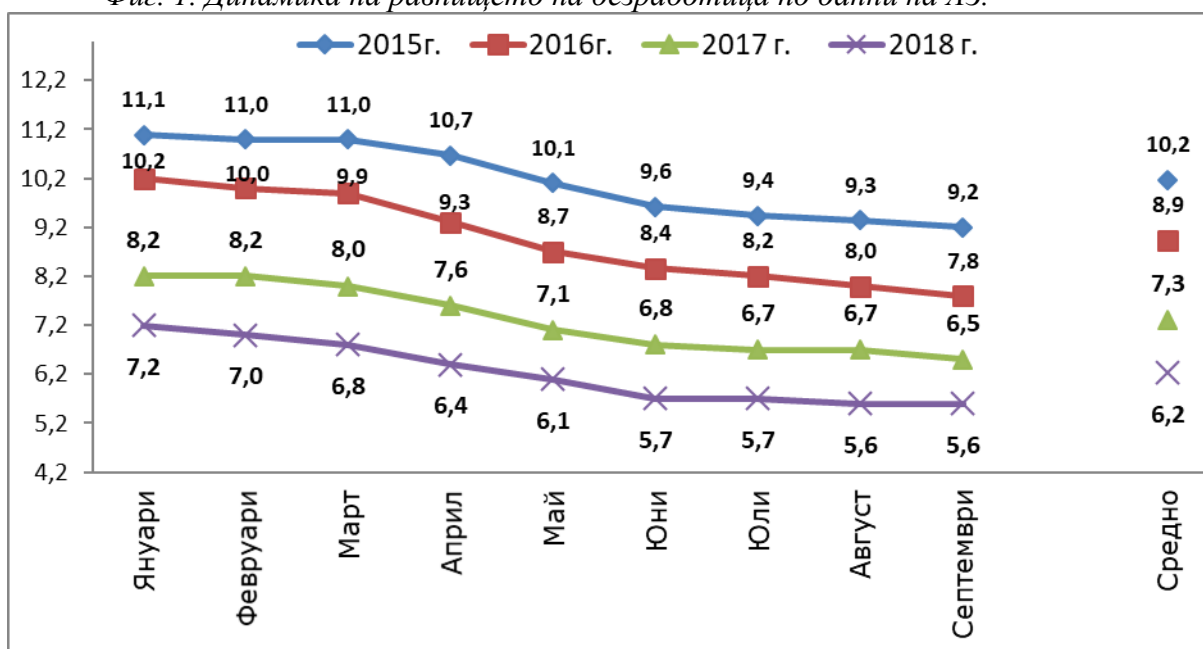
Основните цели и приоритети на националната политика по заетостта през 2018 г. включват: подкрепа за растежа на икономиката чрез увеличаване предлагането на качествена и по-производителна работна сила според потребностите на икономиката; намаляване на неравновесията между предлагането и търсенето на работна сила и подкрепа за създаване на работни места в реалната икономика за постигане на растеж, благоприятен за заетостта; подобряване на бизнес средата и увеличаване на заетостта в основните сектори на икономиката; увеличаване на участието на пазара на труда и намаляване на броя на неактивните лица в трудоспособна възраст; по-успешно включване и усвояване на умения от безработните от най-неравнопоставените групи, по-бързо устройване на работа и постигане на устойчива заетост; постигане на по-голяма ефикасност и качество на услугите по заетостта; бързи преходи от заетост в заетост за търсещите работа лица с висока квалификация и възможности за кариерно развитие; постигане на дълготраен ефект при приобщаването към пазара на труда на най-уязвимите групи; развитие на междуинституционалното взаимодействие и социалното партньорство.

През 2018 г. приоритетни целеви групи на активната политика на пазара на труда са продължително безработните лица и безработните без професионална квалификация. Работи се и с безработните младежи до 29 г. с подгрупа до 25 г.; младежите, които нито се обучават, нито са заети (NEETs); безработните над 50-годишна възраст; безработните лица с трайни увреждания; неактивните лица, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражените лица.

По данни от Наблюдението на работната сила (НРС) на НСИ през третото тримесечие на 2018 г. коефициентът на икономическа активност за населението на възраст 15 – 64 навършени години е 72.5%, като в сравнение със същото тримесечие на 2017 г. намалява с 0.3 процентни пункта. Коефициентът на заетост за населението на възраст 15 - 64 навършени години е 68.8%, като в сравнение със същото тримесечие на 2017 г. се увеличава с 0.3 процентни пункта. Коефициентът на безработица е 5.0%, или с 0.8 процентни пункта по-нисък в сравнение с третото тримесечие на 2017 година. Икономически неактивните лица на възраст 15 - 64 навършени години са 1244.8 хил., или 27.5% от населението в същата възрастова група. От тях 78.8 хил., или 6.3%, са обезкуражени лица.

По данни на АЗ тенденцията на намаление на безработицата, наблюдавана от 2014 г., продължава и през деветмесечието на 2018 г.

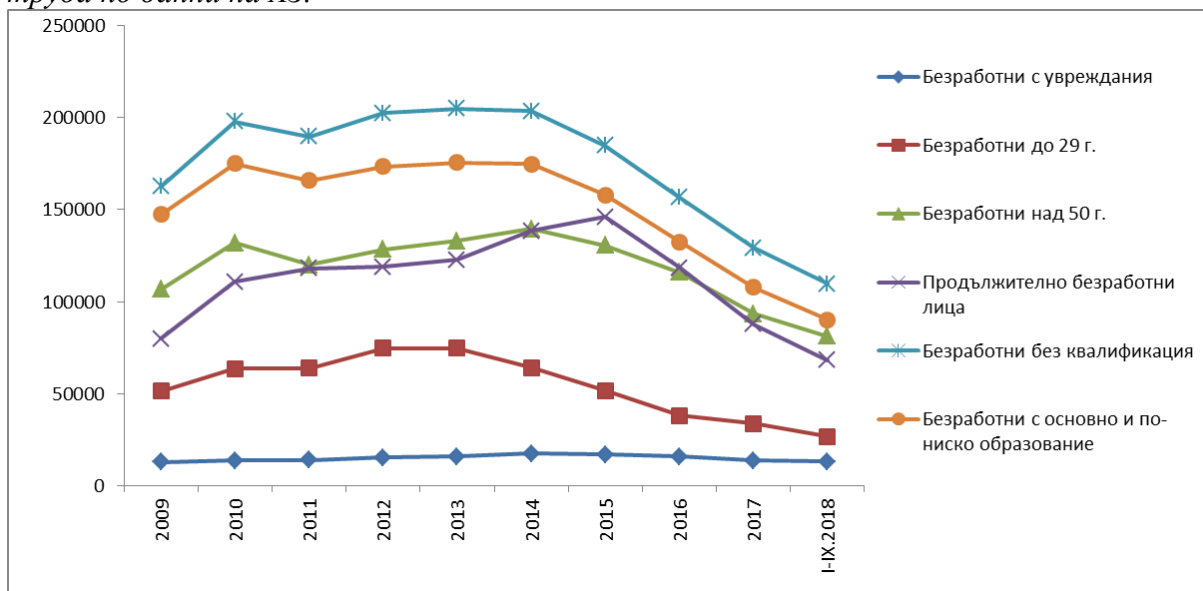
Фиг. 1. Динамика на равнището на безработица по данни на АЗ.

Средномесечният брой на безработните, регистрирани в Дирекции „Бюро по труда“ (ДБТ) е 204 798, като намалява с 14.7% или с 35 341 лица в сравнение с периода януари-септември 2017 г. Средномесечното равнище на безработица е 6.2%, с 1.1 п.п. по-ниско спрямо деветмесечието на 2017 г.

Наред с намалението на общата безработица през деветмесечието на 2018 г. се запазва и тенденцията на намаление на средномесечния брой регистрираните безработни лица от всички наблюдавани групи на пазара на труда. Това е една от основните цели, които си поставя в годишния план Агенцията по заетостта.

Фиг.№3. Динамика на безработните лица от наблюдаваните групи на пазара на труда по данни на АЗ.

Търсенето на работната сила в бюрата по труда през деветмесечието на 2018 г. нараства спрямо същия период на предходната година. Заявени са общо 169 128 работни места, с 13 826 (8.9%) повече от периода януари – септември 2017 г. Обявените в реалната икономика свободни работни места са 80.3%, а останалите 19.7% са за местата по програми за заетост, по схеми на ОП РЧР и мерки от ЗНЗ.

През периода януари-септември 2018 г. на първичния пазар са заявени 135 850 свободни работни места, с 2 438 места (1.8%) повече от същия период на предходната година. Месечната динамика на обявените места в реалната икономика показва нарастването с по-плавни и бързи темпове от тази през деветмесечието на 2017 г. Търсенето на работна сила е по-съществено през април, май и юни, което е свързано със сезонната заетост, а през септември - с набирането на педагогически кадри.

През отчетния период повишено търсене на работна сила се констатира в областите София-град (26 939 места) и Бургас (21 411 места). Следват областите Пловдив (14 433 места), Варна (10 461 места) и Благоевград (7 382 места). През периода най-малко търсене на работна ръка е имало на територията на Видин (1 120 места), Разград (1 728 места) и Перник (1 953 места). Годишното сравнение отчита съществен ръст от 29.7% в броя заявени СРМ в София-град и от 16.7% в Бургас, а най-голям спад от 10.8% се наблюдава в област Пловдив.

В НПДЗ през 2018 г. за реализацията на активната политика на пазара на труда са определени 73 000 000 лв. за осигуряване заетостта на 18 940 лица, от тях за включване в нова заетост на 12 322 лица и за включване в обучение на 10 525 лица.

Към 30.09.2018 г. по програми и насърчителни мерки за обучение и заетост е субсидирана заетостта на 20 029 лица, като от тях в нова заетост са включени 13 418 лица (с 8,9% повече от планираните 12 322 лица).

Реализация на програми и проекти за обучение и заетост

Програмите и проектите, осигуряващи заетост и/или обучение, са насочени към лица от неравнопоставените групи на пазара на труда, които са с малки шансове сами да си намерят работа: продължително безработни, безработни на възраст над 50 г., младежи до 29, вкл. до 24г., хора с увреждания, безработни без образование и квалификация и др.

Програмата за обучение и заетост на продължително безработни лица е насочена към осигуряване на заетост на продължително безработни лица, регистрирани в ДБТ. Програмата включва два компонента - за работодатели от частния сектор и за работодатели от публичния сектор, включително за наемане на безработни лица за работа в аварийни групи за неотложни действия по предотвратяване и/или преодоляване на последствията от аварии и природни бедствия. При реализацията на програмата с предимство са регионите с равнище на безработица над средното за страната за предходната година. Към 30.09.2018 г. в заетост са включени общо 2 159 лица. Средно месечно са работили 1 461 лица. Изразходваните средства са в размер на 5 915 094 лв.

Националната програма „Активиране на неактивни лица” цели активиране и включване на пазара на труда на неактивни, в т.ч. обезкуражени и на безработни лица, посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в ДБТ и насърчаване на включването им в обучение и/или заетост. В дългосрочен план се цели социална интеграция на икономически неактивните лица в трудоспособна възраст и на безработните от уязвимите групи на пазара на труда и намаляване на риска от бедност. През м. септември 2018 г. в общинските администрации, ангажирани с организацията и изпълнението на работата на лицата на социално подпомагане, полагащи общественополезен труд са назначени 72 лица. Осигурена е заетост на 291 лица. Към 30.09.2018 г. по програмата средномесечно са работили общо 234 ромски медиатори, младежки медиатори, мениджъри на случай, психолози и организатори на общественополезен труд. Изразходвани са 1 308 071 лв.

Националната програма „Помощ за пенсиониране” осигурява заетост на пълно или непълно работно време, за срок не по-малко от 3 месеца и не повече от 24 месеца, на безработни лица над 58 г., регистрирани в ДБТ, което подобрява възможностите на включените лица да придобият право на пенсия по чл. 68, ал. 1 и 2 от КСО. Към 30.09.2018 г. по програмата средно месечно са работили 827 лица. В нова заетост са включени 317 лица. Изразходвани са 3 688 294 лв.

Програма „Мелпомена” цели увеличаване на заетостта на кадри с квалификация в областта на изкуствата чрез разкриване на работни места за подпомагане дейността на театрите в България. По програмата са работили средномесечно 193 лица (включени през годината 211 лица) със специфичен опит, професионална квалификация, знания и умения в областта на театралното изкуство. Изразходвани са 961 862 лв.

Националната програма за обучение и заетост на бежанци цели подпомагане интеграцията на пазара на труда на чужденци, получили статут на бежанец или хуманитарен статут през текущата година или през предходните две календарни години, както и осигуряване на кадри за функционирането на центрове за бежанци. Към 30.09.2018 г. по програмата средномесечно са работили 59 лица. В нова заетост са включени 61 лица. Изразходвани са 306 024 лв.

Програма „Старт на кариерата” осигурява възможности за придобиване на трудов стаж в публичната администрация на безработни младежи на възраст до 29 г., завършили висше образование и без трудов стаж по специалността, с цел улесняване на прехода между образование и заетост. Към 30.09.2018 г. по програмата средно месечно са работили 658 лица. В нова заетост са включени 788 лица, от тях 492 – в централните ведомства (министерства, агенции и др.), 42 - в областни администрации и 254 - в общински администрации. Изразходвани са 3 478 355 лв.

Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания цели повишаване пригодността за заетост и осигуряване на заетост на регистрирани в бюрата по труда безработни лица с трайни увреждания или преминали успешно курс на лечение за зависимост към наркотични вещества лица в трудоспособна възраст, като към 30.09.2018 г. по програмата средно месечно са работили 1 668 лица. В нова заетост са включени 405 лица. Изразходвани са 7 163 378 лв.

Националната програма „Асистенти на хора с увреждания” се реализира с цел предоставяне на грижа в семейна среда на лица с трайни увреждания или тежко болни самотни лица чрез осигуряване на заетост на безработни лица като лични асистенти и помощник-възпитатели. Към 30.09.2018 г. в нова заетост са включени 2 164 лица. Средно месечно са работили 1 487 лица. Изразходваните средства са в размер на 4 184 470 лв.

За насърчаване на заетостта в строителството и подпомагане на малкия и средния строителен бизнес, намаляване на безработицата, обновяване и подобряване на обществената среда в населените места и социалната инфраструктура в общините, повишаване квалификацията на безработните, създаване на условия за устойчива заетост на работната сила в общините се изпълнява проект „Красива България“. За отчетния период по проекта е осигурена заетост в строителството на 235 безработни лица, регистрирани в бюрата по труда, 104 безработни лица, регистрирани в бюрата по труда, са включени в обучение. Ремонтирани са 12 обекта, а 49 са в процес на изпълнение. Изразходвани са 2 643 149 лева.

Към 30.09.2018 г. по проектите на социалните партньори са проведени всички предвидени обучения. Обучени са 8 024 безработни лица, с което са изпълнени показателите за включени в обучение лица. Към края на м. септември в заетост са включени 3 895 лица т.е. 48.5% от обучените. По-конкретно:

- По проект „Рестарт”, реализиран от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ), през отчетния период в обучение по ключова компетентност и по част от професия или за придобиване на професионална квалификация са включени 1 627 безработни лица. В заетост след проведеното обучение са включени 768 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 521 124 лв;
- По проект "Надграждане чрез нови възможности за обучение и заетост", реализиран от Съюза за стопанска инициатива (ССИ), в обучение по ключови компетентности и по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация са включени 1 312 безработни лица. В заетост са включени 769 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 338 929 лв;

- По проект „Ние също можем”, реализиран от Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ), в обучение по ключови компетентности и по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация са включени 1 361 безработни лица. В заетост след обучението са включени 545 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 570 730 лв;
- По проект „КРОС-БИ”, реализиран от Българско-търговско промишлена палата (БТПП), в обучение по ключови компетентности и по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация са включени 1 335 безработни лица. В заетост след проведеното обучение са включени 568 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 438 382 лв;
- По проект „Хоризонти 3”, реализиран от Конфедерация на труда „Подкрепа” (КТ „Подкрепа”), в обучение по ключови компетентности и по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация са включени 1 318 безработни лица. Осигурена е заетост след проведеното обучение на 605 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 534 540 лв;
- По проект „Обучение за заетост”, реализиран от Българска стопанска камара (БСК), в обучение по ключови компетентности и по част от професия или за придобиване на първа степен на професионална квалификация са включени 1 071 безработни лица. Включените в заетост след обучение са 640 лица. Изразходвани са средства в размер на 1 106 675 лв.

Реализация на насърчителни мерки от Закона за насърчаване на заетостта

Планираните средства за 2017 г. за мерки за обучение и заетост от ЗНЗ, са в размер на 10 465 370 лв. за осигуряване на заетост на 4 778, от тях за включване в нова заетост на 2 555 лица и в обучение на 70 лица.

Към 30.09.2018 г. по насърчителни мерки за обучение и заетост е осигурена заетост на 4 664 лица, от тях в нова заетост са включени 2 491 лица и обучение на 45 безработни лица. Изразходвани са 6 791 651 лв.

Конкретната реализация на насърчителни мерки е следната:

1. Реализиране на мерки за заетост на младежи

По мерки за насърчаване на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст, вкл. за първа работа по специалността (чл. 36, ал. 1 от ЗНЗ) и за стимулиране на работодателите да наемат безработни лица до 29-год. възраст с трайни увреждания, вкл. военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си (чл.36, ал.2 от ЗНЗ), е осигурена заетост общо на 673 лица, в т. ч. и по сключени договори през 2017 г.

2.

Реализиране на мерки за преход от пасивни

към активни мерки

За стимулиране на териториалната мобилност на безработните лица чрез предоставяне на средства за ежедневни транспортни разходи за пътувания до местоработата и обратно извън населеното място по местоживеене (чл. 42, ал.2), са изплатени средства в размер на 6 282 лв., от които са се възползвали 47 безработни лица.

С приемането на промените в ППЗНЗ са регламентирани конкретните условия за кандидатстване за финансиране по насърчителната мярка за териториална мобилност (чл. 42, ал.3), по която се поемат разходите на безработни лица, вкл. младежи от специализирани институции или ползвачи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си, насочени от поделенията на АЗ към определен работодател за наемане на работа в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес, да се изплащат месечно суми за направените разходи за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет, но за не повече от 12 месеца; изплатени са 56 964 лв, подкрепени са 80 безработни лица.

3. Мерки за насърчаване на предприемачеството

Чрез насърчаване на предприемачеството (чл.48 от ЗНЗ, чл. 47, ал.4, чл. 49, ал.1, чл. 49, ал. 4 и чл. 49б от ЗНЗ) е осигурена заетостта на 186 лица, от тях:

- Предоставяне на средства за наемане на друго безработно лице (чл.47, ал.4 от ЗНЗ) - през отчетния период са включени 6 лица;
- Насърчаване на безработни лица да започнат самостоятелна стопанска дейност като създадат микропредприятия (чл. 49, ал.1 от ЗНЗ) – през отчетния период са включени общо 61 лица (100 % от планираните 61);
- Насърчаване на предприемачеството на безработни лица (чл. 49, ал.4 от ЗНЗ) – през отчетния период са включени общо 81 лица (89 % от планираните 91);
- Насърчаване на предприемачеството чрез възстановяване на средствата за ползване външни консултантски услуги (чл. 49б от ЗНЗ) - през отчетния период са включени общо 38 лица (80,9% от планираните 47).

4. Мерки за откриване на нови работни места и подкрепа развитието на малките и средни предприятия

- В мярката за насърчаване на работодатели-микропредприятия да разкриват работни места, като се субсидират първите 5 разкрити работни места (чл.50 от ЗНЗ) през отчетния период е осигурена заетост на 623 лица, от които 329 нововключени;
- По мерките за насърчаване на работодателите да наемат безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 6 месеца, безработни до 24 год., с основно и по-ниско образование и над 50 год. (чл. 51, ал. 1 от ЗНЗ) и насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайни увреждания (чл. 51, ал. 2 от ЗНЗ) през отчетния период в заетост общо са включени 1 560 лица, като по чл. 51, ал.1 – 1 106 лица, а по чл. 52, ал. 2 – 454 лица с увреждания. По двете мерки са изразходвани 2 586 027 лв.

5. Мерки, осигуряващи равни възможности чрез социално икономическа интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда

- По мярката за насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица с трайно намалена работоспособност на пълно или непълно работно време (чл. 52 от ЗНЗ) средномесечно са работили 48 лица. През периода е осигурена заетост на 123 лица, от които 89 са нововключени.;
- По мярката за насърчаване на работодателите да разкриват работни места за наемане на безработни лица - самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 5-годишна възраст (чл. 53а от ЗНЗ) е осигурена заетост на 181 лица, от които 141 са нововключени;
- По мярката за насърчаване на работодателите да наемат безработни над 55-годишна възраст (чл. 55а от ЗНЗ) е осигурена заетост на 414 лица, в т.ч. 138 работят от 2017 г. и 276 са нововключени;
- По мярката за насърчаване на работодателите да наемат на работа продължително безработни лица (чл.55в от ЗНЗ) средномесечно са работили 129 лица, осигурена е заетост на 334 лица, от които нововключени са – 253 лица;
- По мярката за насърчаване на работодателите да разкриват работни места за чиракуване (чл. 55г от ЗНЗ) средномесечно са работили 34 лица, осигурена е заетост на 84 безработни лица, от които 56 са нововключени. Осигурена е заетост на 78 наставници, от които 52 са нововключени;

➤ По мярката за насърчаване на работодателите да наемат безработни на „зелени работни места” (чл. 55д от ЗНЗ) са работили средномесечно 33 лица, осигурена е заетост на 66 лица, като нововключените лица са 54.

6. Мерките за обучение на работното място чрез стажуване на лица с образование и квалификация и без професионален опит за придобиване на практически умения, както и чиракуването под ръководството на наставник за лица без образование и квалификация за придобиване на професионални знания и умения, както и разкриването на работни места за обучение чрез работа (чл.41, чл.41а, чл.46, чл. 46а и чл. 55г от ЗНЗ), се прилагат, за да се намалят диспропорциите между търсени умения и притежавани такива. През отчетния период в мерките за стажуване/чиракуване са включени общо 250 безработни лица.

С цел повишаване пригодността за заетост на безработните лица на пазара на труда и ускоряване на прехода от безработица към устойчива заетост се подпомага бизнеса за осигуряване на квалифицирани кадри. В обученията, финансирани от Държавния бюджет, през отчетния период са включени 9 718 лица.

По Двугодишния план за обучение от ДП БГЦПО, за повишаване пригодността за заетост на безработни лица от уязвимите групи, към 30.09.2018 г. в обучение са включени 1 397 безработни лица. Реализира се и комплекс от мерки, включващ информиране, консултиране, професионално ориентиране, професионално обучение и обучение по ключови компетентности.

В Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ) се осъществяват обученията за придобиване на степен на професионална квалификация (ПК) и по ключова компетентност (КК) „Инициативност и предприемачество”. През отчетния период в обучение са включени 203 лица.

7. През периода от 01.01. - 31.10.2018 г. Агенция по заетостта е провела 112 трудови борси, с участие на 11 338 търсещи работа лица и 1 363 работодатели, обявили 12 220 свободни работни места, и наели на работа 9 837 безработни, в това число:

- По проект „Готови за работа” – 56 трудови борси за младежи, с участие на 5 654 търсещи работа лица, 739 работодатели, обявили 6 012 свободни работни места и наели на работа 4 426 безработни;
- Младежка трудова борса - с участие на 48 търсещи работа лица, 7 работодатели, обявили 20 свободни работни места;
- По проект „Обучение на възрастни, преминали курсове за ограмотяване” – 28 борси, с участие на 2 714 търсещи работа лица, 270 работодатели, обявили 2 133 свободни работни места и наели на работа 1 742 безработни;
- Трудова борса за продължително безработни лица и лица над 50 години - с участие на 59 търсещи работа лица, 10 работодатели, обявили 35 свободни работни места и наели на работа 35 безработни;
- 19 общи трудови борси - с участие на 1 643 търсещи работа лица, 220 работодатели, обявили 1 106 свободни работни места и наели на работа 895 безработни;
- 5 трудови борси в областта на туризма, хотелиерството и ресторантьорството - с участие на 961 търсещи работа лица, 101 работодатели, обявили 2 577 свободни работни места и наели на работа 2 402 безработни;
- Трудова борса, насочена към безработни лица от уязвими групи - с участие на 167 търсещи работа лица, 13 работодатели, обявили 216 свободни работни места и наели на работа 216 безработни;

– Трудова борса, насочена към ромската общност - с участие на 92 търсещи работа лица, 3 работодатели, обявили 121 свободни работни места и наели на работа 121 безработни.

Чрез Проект „Младежка заетост” се предоставя възможност на младежи до 29-годишна възраст за стажуване/обучение по време на работа при работодател. По този начин се улеснява преходът от образование към заетост, което води до натрупване на ценен професионален опит, необходим за заемане на свободни работни места, заявени от работодатели. През отчетния период в изпълнение на проекта са сключени 1 861 договора на стойност 11 975 406.71 лв. и са включени в заетост 2 529 безработни младежи, от които за стажуване – 614 лица, а за обучение – 1 915 лица.

Проект „Обучения и заетост за младите хора” цели включване на безработни младежи до 29-годишна възраст вкл., регистрирани в ДБТ, в заетост чрез осигуряване на обучения и субсидия за продължителна заетост. През деветмесечието на 2018 г. е осигурена заетост 3 133 лица. Обучени и след това наети са 563 лица. Изразходвани са 20 957 637.19 лв.

От стартирането на схема „Обучение и заетост” до 30.09.2018 г. по първия етап са изготвени и подписани от работодатели 1 209 договора на обща стойност 30 126 838.41 лв. Във втория етап на заявите участие безработни /над 29 г./ се осигурява възможност за обучение и преквалификация, а след това и заетост. От стартирането на схемата до 30.09.2018 г. по втория етап на схемата са изготвени и подписани от работодатели общо 1 045 договора на обща стойност 27 508 868.27 лв., 10 320 лица са включени в заетост. За деветмесечието на 2018 г. в заетост са включени 1 554 безработни лица, от които 687 лица - след завършено обучение.

През първото и третото тримесечие на 2018г. са проведени две проучвания на потребностите на работодателите в България от кадри. Представителите на бизнеса посочиха директно в on-line анкета обхвата, професиите, компетенциите, знанията и уменията на търсените от тях работници и специалисти. В разработената от АЗ анкета въпросите са свързани с търсеното професионално направление или област на висшето и средното образование, с конкретни професии от утвърдения от МОН Списък на професиите за професионално образование и обучение (СПШОО), както и с търсенето на кадри без специална квалификация. Проучванията се провеждат на основание чл. 10, ал. 2, от Закона за насърчаване на заетостта съвместно с Комисиите по заетостта (КЗ) към Областните съвети за развитие (ОСР) в 28-те области в страната.

Работодателите имаха възможността да отбелязват и т.нар. „меки умения”, които е необходимо да притежава техния персонал, както и очакванията си за вид и обхват на търсени професии в по-дългосрочен план – след 3 до 5 години.

Събрана е и е обобщена информация от над 5 000 работодатели. Резултатите от проведеното проучване могат да се използват при определянето на бъдещите приоритети на областната и националната политика в сферата на образованието, обучението и насърчаването на заетостта. Анализът на потребностите на бизнеса от работна сила ще подпомогне насочването на действия и ресурси за подобряване срещането на търсената и предлаганата работна сила.

Прилагането на изброените насърчителни режими и услуги, вкл. и за младежи, повишават конкурентоспособността на лицата чрез осигуряване на стажуване или обучение и по този начин се улесняват преходите от образование към заетост и от безработица към заетост, което води до придобиване на професионален опит и умения, необходими за заемане на свободните работни места, заявени от работодателите.

Превенцията на младежката безработица през периода се подпомага от тясното партньорство с висшите учебни заведения за улесняване прехода на младите хора от образование към заетост. Основна цел при реализиране на съвместните инициативи е осигуряване на достъп на студентите до информация за подходяща трудова реализация

чрез проведени форуми: „Отворени врати”, „Ден на кариерата”, „ЗаЕдно в бъдещето”, „Ден на професиите”, „Национални дни на кариерата – Добра Кариера, Добър Живот” и информационни дни със завършващите студенти за консултиране по младежката инициатива и мотивиране за ползване инструментите на пазара на труда, предлагани от АЗ; популяризиране на процедурата за кандидатстване за летни студентски стажове в държавната администрация, както и предоставяне на възможност за стажуване на студенти в структурите на АЗ.

Достигането до младежите, които не работят, не учат и не са регистрирани в бюрата по труда (NEET's) и тяхното активиране, е един от приоритетите в работата на Агенцията по заетостта. Младежите и ромски медиатори са успели да мотивират за активно поведение и регистрация в ДБТ 7 796 неактивни младежи. Стимулиране на активността и подобряване на възможностите за намиране на работа и трудова реализация на младежи е основната цел на реализирания от АЗ проект „Готови за работа”, финансиран по ОП РЧР. За привличане и активиране на младите хора се прилага многовариантен подход. От активаторите по проекта са привлечени за регистрация 5 457 неактивни младежи, проведени са 60 информационни събития. От проведените през периода общо 57 специализирани младежки трудови борси, по проекта са организирани 56, благодарение на които са наети 2 833 младежи.

През септември с прием на заявления в ДБТ от родители на деца от 0 до 5 г. за осигуряване на детегледачи стартира Проект „Родители в заетост”. Целта на проекта е осигуряване на по-доброто съвместяване на професионалния с личния живот на родителите с малки деца и предоставяне на заетост на безработни лица, като детегледачи. Получените заявления от родители за деветмесечието на 2018 г. са 858, като определените за допустими за същия период са 653 родители. Получени са 1 032 заявления от безработни лица, желаещи да бъдат детегледачи на деца от 0 до 5-годишна възраст. За същия период са сключени 1 391 тристранни споразумения на обща стойност 13 643 755.07 лв. Осигурена е заетост на 1 348 лица и са изразходвани 2 221 530.45 лв.

Като обобщение, през периода януари-септември 2018 г. общо 36 890 младежи са получили ефективна услуга – заетост на първичния пазар, по програми и мерки за заетост, обучение на работното място и стажуване по схеми на ОП РЧР и включени в професионална квалификация.

В рамките на мрежата EURES една от основните задачи е насърчаване и подпомагане на трудовата мобилност чрез предоставяне на услуги по информиране, консултиране и посредничество на търсещи работа лица и работодатели от България и другите страни от ЕС/ЕИП и Швейцария. През отчетния период АЗ, като единствен към момента EURES член на територията на България, проведе в рамките на Проект „Национална EURES мрежа” 22 интервюта за работа с конкретни работодатели, на които са участвали 425 кандидати, 128 информационни събития за търсещи работа лица, посетени от общо 1 580 лица, 117 информационни събития за студенти и завършващи образованието си ученици, на които са присъствали 2 303 младежи, 711 ателиета за търсене на работа, в които са участвали общо 6 185 безработни лица и 77 информационни събития за работодатели, с участието на 627 представители на бизнеса. През деветмесечието на 2018 г. EURES съветниците и асистентите са участвали с щанд на 68 трудови борси, организирани от ДБТ на които са консултирани 1 777 лица. През същия период АЗ, като член на мрежата EURES със свои представители е участвала в 9 събития организирани от партньори, където са консултирани 105 лица. Съгласно получената обратна информация от работодатели и търсещи работа лица, през периода повече от 3 000 лица са започнали работа, вкл., в резултат от проведените интервюта.

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ПАЗАРИ НА ТРУДА ПРЕЗ 2018 г.

Област	Национално ниво	София-столица	Перник	Софийска област	Благоевград	Кюстендил	Пловдив	Пазарджик	Смолян	Русе	Силистра	Разград	Търговище	Добрич
Икономически активни лица 15-64 г. (хил.) по данни на НСИ за третото тримесечие на 2018 г.	3280.7	700.0	53.8	105.9	154.3	50.1	318.7	116.3	52.9	103.3	48.3	47.4	52.7	79.4
Коефициент на икономическа активност 15-64 г. (%) по данни на НСИ за третото тримесечие на 2018 г.	72.5	77.7	70.3	72.9	75.7	68.8	73.9	70.3	76.3	73.2	70.4	64.6	73.6	70.8
Брой на заетите 15-64 г. (хил.) по данни на НСИ за трето тримесечие на 2018 г.	3,115.10	684.8	48.3	105.3	148.1	48.9	307.3	111	47.9	97.2	43.9	42.4	47.4	72.1
Коефициент на заетост 15-64 г. (%) по данни на НСИ за трето тримесечие на 2018 г.	68.8	76	63.2	72.5	72.7	67.1	71.2	67.1	69	68.8	64	57.7	66.3	64.3
Коефициент на заетост мъже 15-64 г.	72.6	77.6	65.6	80.9	77.4	63.9	76.2	72.8	71.4	70.8	72.7	66	73.1	68.5
Коефициент на заетост жени 15-64 г.	65	74.4	60.7	63.5	67.9	70.5	66.2	61.2	66.5	66.7	54.8	49.1	59.1	60.1
Брой регистрирани безработни по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	183846	12216	2645	6689	14138	4552	13596	9431	5309	5574	4987	4993	4812	3270
Равнище на безработица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	5.6	1.8	4.3	6.1	9.3	8.0	4.5	8.2	9.1	5.4	11.0	9.6	9.8	4.1
Регистрирани безработни с основно и пониско образование по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	80416	907	670	3004	6033	1888	6379	5111	1622	2161	2741	2630	#REF!	1275
Регистрирани безработни с висше образование по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	24203	5919	340	534	1448	461	2286	640	446	749	397	325	311	437
Регистрирани безработни младежи до 29 г. по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	24326	1396	369	1132	1867	658	2199	1273	445	656	590	520	478	363
Регистрирани безработни лица над 50 г. по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	72320	3293	1001	2235	5553	1607	4463	3959	2924	2498	2261	2445	2425	1426
Регистрирани безработни лица с трайно намалена работоспособност по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	14592	846	275	497	758	533	1046	611	733	518	518	459	449	307
Брой продължително безработни лица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	58691	321	577	2076	4672	1371	3196	3735	1817	1939	2380	2430	2228	703
Дял на продължително безработните лица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	31.9	2.6	21.8	31.0	33.0	30.1	23.5	39.6	34.2	34.8	47.7	48.7	46.3	21.5
Заявени свободни работни места на първичен пазар по данни на АЗ през периода 01.-09.2018 г.	167134	26939	1953	6597	7382	4060	14433	6841	4168	4608	2019	1728	2398	6528
Заявени работни места по програми и мерки за заетост по данни на АЗ през периода 01.-09.2018 г.	33566	1695	574	962	2104	1120	1913	1282	1088	1028	1146	1001	1072	729

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ПАЗАРИ НА ТРУДА ПРЕЗ 2018 г.

Област	Шумен	Варна	Монтана	Видин	Враца	Ловеч	Плевен	Велико Търново	Габрово	Бургас	Сливен	Ямбол	Стара Загора	Хасково
Икономически активни лица 15-64 г. (хил.) по данни на НСИ за третото тримесечие на 2018 г.	84.2	217.9	49.3	35.9	61.4	51.7	103.9	104.1	47.6	195.9	81.2	50.0	147.6	101.6
Коефициент на икономическа активност 15-64 г. (%) по данни на НСИ за третото тримесечие на 2018 г.	75.4	70.0	62.6	71.4	60.0	68.7	71.5	68.8	72.4	73.4	70.1	68.1	74.0	69.9
Брой на заетите 15-64 г. (хил.) по данни на НСИ за трето тримесечие на 2018 г.	74.7	212.4	40.4	29.1	55.2	45.7	96.8	97.8	45	188.3	74.3	46.5	143.9	98.8
Коефициент на заетост 15-64 г. (%) по данни на НСИ за трето тримесечие на 2018 г.	66.9	68.3	51.3	58	54	60.8	66.6	64.6	68.4	70.5	64.2	63.4	72.1	67.9
Коефициент на заетост мъже 15-64 г.	71.5	75.6	51.6	60.1	60.1	54.6	70.3	70.7	69.7	74.7	66.9	70.5	77.3	66.6
Коефициент на заетост жени 15-64 г.	62.1	60.8	50.8	55.7	47.5	67.4	62.7	58.5	67	66.4	61.4	55.8	66.8	69.2
Брой регистрирани безработни по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	7179	6917	6997	5489	8945	5032	9537	5504	1891	6254	7041	2849	6252	6307
Равнище на безработица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	9.4	3.1	11.7	14.5	11.9	9.0	8.9	5.1	3.5	3.3	9.0	5.1	4.2	6.0
Регистрирани безработни с основно и по-ниско образование по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	4597	2262	3737	2498	4424	2404	3757	1877	353	2578	4966	1308	2785	2995
Регистрирани безработни с висше образование по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	437	1678	324	322	665	443	811	954	399	1059	424	295	955	732
Регистрирани безработни младежи до 29 г. по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	908	909	969	726	1309	713	1248	730	235	901	1033	346	1060	813
Регистрирани безработни лица над 50 г. по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	3078	2246	2981	2312	3445	2020	4129	2203	772	2174	2396	1244	1912	2413
Регистрирани безработни лица с трайно намалена работоспособност по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	484	617	486	368	920	420	850	561	220	310	387	267	414	327
Брой продължително безработни лица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	3319	1367	3382	2668	3989	1976	3993	1330	240	1023	2858	854	1289	1449
Дял на продължително безработните лица по данни на АЗ към 30.09.2018 г.	46.2	19.8	48.3	48.6	44.6	39.3	41.9	24.2	12.7	16.4	40.6	30.0	20.6	23.0
Заявени свободни работни места на първичен пазар по данни на АЗ през периода 01.-09.2018 г.	3642	10461	2253	1120	2664	3275	5162	6447	2302	21411	2813	2704	6358	3827

Заявени работни места по програми и мерки за заетост по данни на АЗ през периода 01.-09.2018 г.	1693	1336	1602	1293	2106	834	1882	1088	332	1160	1369	535	871	774
---	------	------	------	------	------	-----	------	------	-----	------	------	-----	-----	-----